

**VIATA, MINUNILE SI ÎNVĂȚĂTURILE
SFÂNTULUI IERARH SERAFIM (SOBOLEV)
FĂCĂTORUL DE MINUNI
DIN SOFIA**

**VIAȚA, MINUNILE ȘI ÎNVĂȚĂTURILE
SFÂNTULUI IERARH SERAFIM
(SOBOLEV)**

**FĂCĂTORUL DE MINUNI
DIN SOFIA**

**EDITURA ADORMIREA MAICII DOMNULUI
BUCUREȘTI 2003**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Viața, minunile și învățăturile sfântului ierarh Serafim
(Sobolev) făcătorul de minuni din Sofia

București: Adormirea Maicii Domnului, 2003

192 p; 14.7x20.5 cm

ISBN 973-86321-0-2

235.3 SERAFIM SOBOLEV

Ediția originală a fost pregătită în Mănăstirea de maici
Acoperământul Maicii Domnului din orașul Sofia, cartierul
Kneajevo, înființată de pururea pomenitul Arhiepiscop Serafim
(Sobolev)

Toate drepturile rezervate Editurii Adormirea Maicii Domnului.
Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată fără permisiunea scrisă a
Editurii Adormirea Maicii Domnului
Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

Tradusă din limba rusă, teoredactată și tipărită în:
Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului
Str. Televiziunii, Nr. 13, Sector 6, București
C.D. nr. 8

Editura ortodoxă
Sf. Apostol și Evanghelist Luca
© ET „Ekaterina Anghelova“

Pentru ediția românească:
© Editura „Adormirea Maicii Domnului“

Arhiepiscopul Serafim (Sobolev)

(1881-1950)

PREFAȚĂ

Către cititorul român

Marele povățuitor al Bisericii Ortodoxe Ruse din sec. al XIX-lea, sfântul ierarh Ignatie (Briancianinov), de multe ori arată în scrierile sale, ca unul din semnele esențiale a timpului nostru este *dispariția povățuitorilor plini de Har dumnezeiesc, călăuzitori ai vieții cu adevărat duhovnicești și morale*. Ca o urmare directă a acestui fapt, este înmulțirea povățuitorilor falși, și apariția rătăcirilor și a înșelăciunilor drăcești de tot felul care atrag în capcana lor aproape întreaga lume. "*Judecând după spiritul vremii* - scrie sfântul ierarh rus - *putem presupune, că edificiul spiritual al Bisericii, care de la o vreme a început să se clatine, se va zgudui din temelie groaznic și repede. Nu există nimeni, care să oprească aceasta, nimeni, care s-ar împotrivi.*"* Cât de apropiat este sensul acestor cuvinte de proorocia străveche a Psalmistului: "*Zis-au întru inima lor, rudeniile lor dimpreună: veniți și să stingem toate praznicile lui Dumnezeu de pre pământ. Semnele lor, (adică ale proorocilor adevărați) nu am văzut, nu este încă prooroc, și pre noi nu ne va mai cunoaște*" (Psalmi 73, 9-10). După anul 1923, rudeniile spirituale de azi ai vrăjmașilor de odinioară ai Domnului - prorocii falși, fariseii și toți ipocriții - cu deosebită dârzenie și în mod foarte autoritar au început să reali-

* „Soli obuevaet - znamenie priblijenia konța“ ("Sarea își pierde puterea - semnul apropierii sfârșitului"), Holy Trinity Monastery, Jordanville, N. Y., 1968.

zeze planul împăratului inamic al lui Dumnezeu, prevăzut de proorocul Daniel: "*să schimbe sărbătorile și legea*" (Daniel 7, 25). În această luptă duhovnicească, ridicată împotriva Bisericii, prevăzută de sfântul ierarh Ignatie, deosebit de groaznică este dispariția vaselor Harului lui Dumnezeu, a sfeșnicilor Duhului, ale căror lumină ne ajută să identificăm povățuitorii falși și să scăpăm de cursele lor.

Dar și în zilele noastre, în întunericul din ce în ce mai dens al apostaziei, mila cea nespusă și înțelepciunea lui Dumnezeu ne-a mai dăruit un sfeșnic și prooroc ale cărui fapte, cuvinte și scrieri împrăștie mereu lumină duhovnicească înspre cei ce caută mântuirea.

Apărut în vremea noastră de dezastre nemaivăzute, de *cutremure, foamete și tulburări* (Marcu 13, 8) în sens direct, și duhovnicesc, sfântul ierarh Serafim este un dar neprețuit al lui Dumnezeu, nu numai pentru poporul bulgar, ci și pentru toate popoarele unde se păstrează credința ortodoxă cea adevărată și se cinstesc cu dragoste "*toate praznicile lui Dumnezeu*" (Psalmi 73, 9-10) și "*sărbătorile și legea*" (Daniel 7, 25), care sunt nedespărțit legate cu închinarea dreaptă adusa lui Dumnezeu. Din cauza aceasta pentru fiii duhovnicești ai sfântului ierarh Serafim din Bulgaria tipărirea acestei cărți în limba română este o bucurie mare, și totodată o mărturie nouă despre sfințenia "*Bătrânului Vlădica*"**, spre care se întorc cu rugăciune acum, aproape toți credincioșii din Bulgaria.

Învățăturile duhovnicești ale acestui vas neprețuit al Harului dumnezeiesc devin acum și patrimoniul României ortodoxe. Pentru voi, fraților și surorilor întru credință, ele vor fi nu numai un far strălucitor, care arată țărmlul mântuirii, dar și o lumânare pascală, luminându-vă inimile cu raze

** Așa cheamă, ortodocșii bulgari în mod foarte duios și plin de dragoste arhieriei lor - *nota trad.*

din Împarația de Har a Luminii, în care viețuia prin rugăciune, chiar aici pe pământ fiind, sfântul ierarh Serafim. Viu și acum, acest sfânt om al lui Dumnezeu, fără îndoială va întinde acoperământul și grabnicul său sprijin tuturor celor care îl vor chema în ajutor, în inimile cărora va începe a viețui pilda vieții lui, cuvintele lui, învățăturile lui. El însuși va vorbi cu aceia prin viața sa, prin predicile și minunile sale. Iar noi credem că cel mai important lucru este faptul că autoritatea sfințeniei lui va întări și între voi testamentul lui irevocabil, pe care l-a lăsat fiilor săi duhovnicești - acela de a nu avea nimic în comun cu panerezia ecumenismului, de a se ține neclintiți de calendarul bisericesc al Sfinților Părinți și de a păzi Ortodoxia mai mult ca lumina ochilor lor.

Acoperământul rugăciunilor Sfântului ierarh Serafim să fie totdeauna asupra României ortodoxe!

† Fotie, episcop de Triadița

Sofia, 26 aprilie/9 mai 2003
Pomenirea sf. sf. mc. Vasile al Amasiei

**Păstorul cel bun
își pune sufletul pentru oile sale.**

(Ioan 10, 11)

**CUVINTE ȘI POVESTIRI
DESPRE VIAȚA
ARHIEPISCOPULUI
SERAFIM**

CUVÂNT DE AMINTIRE

al arhimandritului Panteleimon (Starițkii)
la un an după moartea arhiepiscopului Serafim (Sobolev)*

Din marea milostivire a lui Dumnezeu din 1926 eu m-am aflat neîntrerupt alături de Vlădica Serafim. În acest timp am auzit de la el însuși și de la oamenii apropiați lui o mulțime de fapte minunate din viața Vlădicăi, dintre care unele vreau să vi le împărtășesc vouă astăzi.

La mormântul Vlădicăi noi citim cuvintele psalmistului: *Din pântecele maicii mele tu ești acoperitorul meu* (Psalmi 70, 7). Aceste cuvinte s-au adeverit în viața Vlădicăi, chiar de la nașterea sa. Acoperământul lui Dumnezeu s-a întins deasupra lui în toate zilele vieții sale. Vechiul vrăjmaș al mântuirii noastre, ca și cum ar fi presimțit ce adversar puternic și de neînvins va avea în persoana Vlădicăi Serafim, a încercat să împiedice venirea lui la viață. Mama lui, în chinuri groaznice, nu putea naște, și la decizia medicilor se cerea o intervenție chirurgicală: extragerea secționată a copilului, pentru a salva viața mamei. În acest timp mama și-a revenit în fire și, aflând decizia medicilor, a interzis cu jurământ soțului să nu permită uciderea copilului ei.

După o noapte petrecută în chinuri groaznice, la prima lovitură a clopotului bisericii, la 1 decembrie 1881, ora 5 dimineața, pruncul s-a născut singur, fără nici un ajutor din afară. Atunci mama a cerut: „Arătați-mi copilul, din cauza căruia era cât pe ce să mor.” Și când pruncul i-a fost

* Date despre arhimandritul Panteleimon (Starițkii) vezi la pag. 51.

adus a zis: „Vai, ce „muhtar” serios s-a născut.” Copilul a fost numit Nicolae, în cinstea Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni din Mira Lichiei.

După aceea, în copilărie, rudele îl mai numeau uneori „muhtar”, ceea ce lui nu-i plăcea deloc. Deja după mulți ani, fiind în Bulgaria, episcopul Nestor al Manciuriei, a vizitat Sofia. El i-a dăruit Vlădicăi memoriile sale, unde în capitolul despre vizita lui în Ierusalim se spune că în arabă cuvântul „muhtar” înseamnă „episcop”. Astfel, fără să-și dea seama, mama a spus: „Vai, ce episcop serios s-a născut”. Și așa, printr-un cuvânt necunoscut, a prezis soarta nou-născutului.

Vă voi povesti acum un singur caz din copilăria Vlădicăi. Când Vlădica avea 12 ani, învăța în grupa a patra a școlii parohiale. Odată, învățătorul a explicat la tablă un exercițiu foarte complicat de aritmetică. După ce a terminat de explicat, a întrebat clasa: „Ați înțeles?” Ca răspuns a urmat tăcere. „Vai, ce neatent ascultați, vă mai explic o dată” - a zis învățătorul. Și după a doua explicație, iarăși a întrebat: „Ați înțeles?” Iarăși a urmat tăcere. „Ce tonți, nu înțelegeți nimic! Explic a treia oară.” După explicație, învățătorul a întrebat: „Ați înțeles?” Ca răspuns a urmat tăcere. Învățătorul s-a supărat și a strigat enervat: „Ei, cine dintre voi e prost, să iasă în mijloc!” Atunci Nicolae s-a ridicat și a stat înaintea lui.

„Oare tu, Sobolev, ești prost?” a întrebat învățătorul surprins. „Da, sunt prost !” - a răspuns Nicolae. „Ce fel de prost ești tu? Tu ești un băiat deștept și bun. Treci la loc! ”

Învățătorul s-a amuzat, a încetat să mai explice exercițiul și a început să le citească copiilor o poveste. Fapta băiatului l-a uimit nespun de mult, deoarece Nicolae învăța foarte bine și a terminat școala ca șef de promoție. Astfel, încă din copilărie s-a manifestat acea minunată smerenie, pe care Vlădica a avut-o toată viața. În el s-au adevărit

cuvintele sale preferate, pe care adesea la repeta fiilor duhovnicești: *Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har* (I Petru 5, 5).

Despre iubirea sa pentru cei de aproape, care îi era atât de caracteristică, pe care o manifestase încă din tinerețe și ne era atât de cunoscută nouă, celor apropiați, ne dovedește următorul caz. Vlădica era în clasa a 6-a a seminarului. Toți elevii s-au adunat pentru a-l demasca pe hoțul M. din clasa lor. De la catedră, președintele adunării a început discursul de învinovățire. M., înțelegând despre ce e vorba, s-a sculat de la locul său și s-a așezat în bancă lângă Sobolev plecându-și capul. Nicolae a început încet să-l liniștească: „Nu-i nimic, nu-i nimic. Nu te teme !” „Colegi, - a spus președintele, - Nicolae Borisovici Sobolev (așa îl chema pe Vlădica în lume) l-a luat pe hoțul M. sub protecția sa, dar nu știe că acum două săptămâni M. i-a furat galoșii noi!” M. a plecat capul și mai jos și a început să șoptească: „De ce am făcut aceasta, de ce am făcut aceasta?” Nicolae, iarăși a început să-l liniștească: „Nu te teme. Cine-i fără păcat?” Președintele a zis și mai tare: „Colegi, Nicolae Borisovici Sobolev nu știe că acum trei zile el i-a furat și mănușile”. Însă Sobolev a continuat să-l liniștească pe M.

Când clasa a decis să ceară exmatricularea lui M. ca unui hoț notoriu, atunci Nicolae l-a apărat fierbinte și, trecând peste împotrivirea clasei întregi, i-a obținut o demisie din proprie inițiativă, astfel salvându-l de o rușine pentru toată viața.¹

Fiind în penultimul an de seminar, Nicolae s-a aprins de dorința de a-și dedica Domnului întreaga sa viață. El a început să se roage cu lacrimi și a făcut o promisiune Mântuitorului: „Mântuitorul meu! Ajută-mă să scriu bine compunerile, iar eu Îți promit să fiu monah și să-ți aparțin

¹ Mai târziu M. s-a îndreptat și a ajuns un preot bun - *nota red.*

cu toți atomii ființei mele.” Din acel moment, compunerile sale erau cele mai bune din toată clasa.

Vlădica vorbea mereu cu o deosebită dragoste despre mama sa, rugătoare smerită, ce avea darul lacrimilor și care în toate necazurile alerga la Dumnezeu cu rugăciuni fierbinți. Vlădica era dragostea și mângâierea ei.

Când a terminat seminarul, mama, socotindu-i sănătatea prea șubredă pentru a urma Academia, a depus toate eforturile să-i aranjeze viața și să-l facă preot. Pentru aceasta trebuia să-i găsească mireasă. Iubindu-și mama și neîmpotrivindu-se ei niciodată, Nicolae s-a supus întru totul voinței ei, chiar nepomenind despre jurământul de a fi monah. Nebănuind nimic, mama a început să-l pețească și o vară ei au colindat câteva orașe și sate în căutarea unei mirese potrivite. Dar nu aceasta era voia lui Dumnezeu și de fiecare dată înțelegerea se strica, adesea într-un mod de neînțeles.

Următorul caz este foarte semnificativ. Una din mirese era o fecioară frumoasă și înțeleaptă, fiica mijlocie a părinților ei, pe nume Nastea. În timp ce părinții discutau, Nicolae a decis să nu participe la această convorbire, și se plimba cu cele trei surori de-a lungul căii ferate. În timpul plimbării, Nastea l-a întrebat de ce nu s-ar înscrie mai întâi la Academie și apoi să se căsătorească. El a răspuns că o face la dorința mamei. Atunci ea l-a întrebat: „Dar nu vrei să vă căsătoriți?” Nicolae a spus că nu. “De ce?” - a întrebat ea. „Deoarece doresc să fiu monah,” - a răspuns el.

La întoarcere, sora mai mică i-a povestit totul mamei sale, iar ea a început s-o învinovățească pe mama Vlădicăi, că își pețește fiul care dorește să fie monah și astfel înțelegerea s-a stricat.

Pe drum, mama l-a întrebat: „Kolea, de ce i-ai zis logodnicei despre dorința ta de a intra în monahism?” „Dar,

mamă, ceea ce am simțit, aceea am și zis,” - a răspuns Nicolae.

Cu toate acestea, mama și-a continuat încercările să-l însoare. În sfârșit, pe la mijlocul lui august 1904, a spus: „Toate încercările noastre în ce privește căsătoria și hirotonia ta nu au dus la nimic. Acum, aranjează-ți soarta singur.”

La aceasta Nicolae a răspuns: „Dacă e așa, atunci să mergem chiar acum în catedrală, la Maica Împărăteasă a Cerului, la icoana făcătoare de minuni Bogoliubskaia² și s-o rugăm pe Maica Domnului ca Ea Însăși să-mi arate drumul vieții.”

Mama și-a dat acordul îndată. Însă icoana făcătoare de minuni nu mai era în catedrală. Ea a fost dusă înapoi în satul Zimarovo, unde stătea permanent. Dar în drum spre catedrală l-au întâlnit pe tovarășul lui Nicolae, Mișa Smirnov, și Nicolae i-a împărtășit nedumerirea sa. „Tu ai învățat atât de bine doar pentru ca să devii un dascăl? Tu trebuie să ajungi la Academie!” - a zis Mișa. Când Nicolae a protestat deoarece e prea târziu și nu s-a pregătit pentru concurs, Mișa l-a îndrumat către Academia Teologică din Petersburg, unde examenele au fost amânate din cauza reparațiilor până la sfârșitul lui august. „Tu ești profund credincios, - a zis Mișa apăsător, - încrede-te în Dumnezeu! Îți va ajuta Mântuitorul Însuși. Du-te fără nici o pregătire.”

Aceste cuvinte neașteptate, venite din partea primului om ieșit în cale, Nicolae Sobolev le-a primit ca un răspuns al Maicii Domnului la rugăciunea sa, arătându-i clar și hotărât drumul vieții. În același timp el a simțit în

² Icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului Bogoliubsko-Zimarovskaia - manuscrisul vechi al icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului Bogoliubskaia, care s-a proslăvit prin multe minuni. Din a doua jumătate a sec. al XVIII-lea acest manuscris se afla permanent în satul Zimarovo din gubernia Riazan. În fiecare an icoana era dusă în procesiune în orașul Riazan, unde rămânea câteva zile - *nota red.*

inima sa o bucurie neobișnuită și când a împărtășit-o mamei, i-a spus că și ea simte o bucurie mare, adăugând: „Se pare că aceasta e voia lui Dumnezeu. Se pare că acesta e drumul tău.” Nicolae a plecat chiar atunci la biblioteca seminarului și luându-și un sac cu cărți a început să se pregătească pentru examene. Pentru pregătire avea zece zile, timp în care a reușit doar să vadă titlurile caspitolelor și să răsfoiască sute și mii de pagini din manualele mari de teologie. Din această cauză în capul lui s-a format doar un haos.

Primind binecuvântarea înduioșătoare a mamei, Nicolae a plecat la Academie, aceasta dându-i ultimii săi bani pentru drum.

Au început examenele scrise. Cel mai greu era primul examen scris la Logică cu tema: „Cum se poate explica, din punct de vedere logic, că în disputele filosofice privind o singură problemă, argumentele ambelor părți pot fi diametral opuse”. Acest subiect greu a fost dat cu scopul ca de la început să se facă o preselecție dintre cei mai buni seminariști veniți din toate colțurile Rusiei. Printre candidați au început suspinele. Ba unul, ba altul au început să se ridice ca lumânările de la locurile lor, luându-și înapoi actele, pentru a pleca acasă. Atunci Nicolae a început să se roage fierbinte: „Doamne, înțelepțește-mă ce să scriu la acest subiect dificil”. Ca răspuns a auzit un glas interior: „Nu scrie din punct de vedere logic, ci din punct de vedere psihologic”. A început să scrie imediat că din punct de vedere logic aceasta nu se poate explica, deoarece legile logicii sunt identice. El a dezvoltat subiectul din punct de vedere psihologic, bazându-se pe cuvintele Mântuitorului: *Căci din inimă ies gânduri.* (Matei 15, 19) De aceea din inima mândră a lui Lev Tolstoi ieșea o învățătură falsă, iar inima plină de har a părintelui Ioan de Kronștadt izvorăște adevărul. Neînscriindu-se în subiect, Nicolae se îngrijora

foarte mult că s-a abătut de la temă. Însă, spre marea sa uimire și bucurie, el a obținut pentru această lucrare 4,50, nota cea mai mare și care se distingea printre notele de doi, trei și chiar unu ale altor candidați.

Însă după aceasta au urmat examenele orale. Primul a fost la teologia dogmatică. Pentru pregătire au fost date doar două zile. Nicolae și le-a petrecut în mansarda Academiei, răsfoind paginile manualului foarte mare. În ajunul examenului, la ora 12 noaptea, el stătea pe scările ce duceau la mansardă și plângea. În aceste două zile el a reușit să se convingă că din cele 150 de bilete știa doar unul, acela despre „Istoria dogmei Sfintei Treimi,” fiindcă îi căzuse la examenul din seminar. Printre lacrimi Nicolae se ruga Mântuitorului: „Doamne, Mântuitorul meu, Tu ești Milostiv și Atotputernic, fă așa, încât biletul „Istoria dogmei Sfintei Treimi” mâine să-mi cadă mie. Altfel, voi pica și mă voi întoarce acasă cu o supărare mare și o voi întrista pe mama mea.”

În dimineața următoare, a intrat în biserica Academiei și făcând metanie în fața icoanei Mântuitorului, a repetat rugămintea sa și a mers la examen. Candidații erau examinați jumătate de oră și chiar mai mult, iar mulți dintre ei răspundeau foarte bine, căci se pregătiseră toată vara. Nicolae era trist, avea emoții și se ruga sârguincios Mântuitorului. În sfârșit, pe la orele 3 după amiază, i-a venit și lui rândul să răspundă. Tremurând, a tras biletul, l-a întors și a citit: „Istoria dogmei Sfintei Treimi”. Domnul întru totul i-a îndeplinit rugăciunea. Sobolev a răspuns exemplar și a luat nota 4,75. Bucuria sa nu avea margini, conștientizând ajutorul minunat al Mântuitorului.

Apoi, examenul următor era la istoria bisericii. Materia de studiu pentru acest obiect era de două ori mai multă decât la dogmatică, iar bilete erau 250. Uitându-se peste bilete, Nicolae a văzut cu mare părere de rău ca el cunoaște

bine doar o singură întrebare: „Istoria ereziei ariene după soborul de la Niceea”. La fel ca și în timpul pregătirii pentru dogmatică, în ajunul examenului la istoria bisericii, la miezul nopții se așază în fața ușii de la mansardă și plângea. Apoi, a început să se roage fierbinte, ca Mântuitorul iarăși să-i dea minunatul său ajutor, ca la examenul de dogmatică: „Mântuitorul meu, Bucuria mea, - spunea el - Tu ești Milosârd și Atotputernic, ce te costă să-mi împlinești încă o dată rugămintea mea? Tu vezi că știu doar un singur bilet, iar pe celelalte nu le știu. Fie ca mie să-mi cadă biletul cu “Istoria ereziei ariene după Sinodul de la Niceea”. Altfel voi pica, voi pleca acasă și o voi întrista pe mama mea.” După aceea, s-a întors în dormitor și a adormit printre lacrimi.

Dimineața, la examen, iarăși a suferit mult din cauza neliniștei și necunoașterii soartei sale și doar repeta: „Doamne, ajută-mă! Bucuria mea, Hrănitorul meu, ajută-mă!”

Când Nicolae a fost chemat la masa de examinare, el, abia ținându-se pe picioare, a tras biletul și l-a întors. Ce bucurie a avut când a citit: „Istoria ereziei ariene după Sinodul de la Niceea.” Abia și-a revenit din emoție, copleșit de sentimentul recunoștinței pentru Mântuitorul, atât de minunat arătându-i ajutorul Său a doua oară.

Sobolev a răspuns atât de frumos, încât profesorii au hotărât să trimită mulțumiri seminarului din Riazan pentru candidatul strălucit. Iar când a terminat și se întorcea la locul său, studenții șopteau: „Ah, riazaninul! Ah, riazaninul!”

La celelalte examene, Nicolae n-a mai îndrăznit să-l roage pe Mântuitorul, dar și pe acestea le-a trecut cu bine. Astfel, Vlădica, cu ajutorul Mântuitorului a fost admis în Academia Teologică fără nici o pregătire.

Trăind în Academie, Nicolae Sobolev mergea în fiecare dimineață la liturghia matinală ce se slujea în Lavra Alexandru Nevski, iar după aceea citea lucrările sfinților părinți și viețile sfinților. Cu o deosebită stăruință își scria compunerile sale, care erau întotdeauna minunate.

Duminicile, când studenții se împrăștiau care la teatru, care în vizite, care la cumpărături, Nicolae, rămânând singur în Academie, mergea în sala mare și acolo cânta la pian și interpreta un cântec-rugăciune, pe care o compusese singur. Cuvintele erau foarte simple: „Bucuria mea, Bucuria mea, Bucuria mea, ah, Mântuitorul meu!“ Prin aceste cuvinte puține se revărsa toată dragostea sa fierbinte pentru Mântuitorul, pe Care-L numea: „fericire și bucurie adevărată a întregii sale vieți.”

Dragostea și duiosia lui Nicolae atrăgeau toate inimile, iar studenții abuzau de blândețea sa, căci aproape întotdeauna rămânea fără porția de ceai și zahăr, pe care le consumau fără piedici tovarășii săi.

La trecerea în anul doi de Academie, Nicolae împreună cu mama și cu fratele mai mic Mișa, ulterior arhimandritul Serghie, au petrecut vacanța de vară la sora mai mare Varia, care era căsătorită cu șeful gării din Politovo. Odată, Nicolae stătea la marginea pădurii și admira cerul. Deodată la el a alergat fratele său Mișa și speriat l-a anunțat că Varia moare. Îi curgea sânge din nas. Un oval era deja plin cu sânge și se umplea al doilea, iar ea stătea ca și moartă. Când Nicolae a ajuns acasă, mama sa, plină de lacrimi i-a zis: „Toată nădejdea este în rugăciunile tale. Orașul e foarte departe de gara noastră și nu putem chema urgent un medic.”

Nicolae s-a apropiat cu rugăciune de Varia și i-a făcut cruce. În același moment curgerea sângelui a încetat cu desăvârșire. Așa Domnul și-a arătat marea Sa milostivire

prin semnul Crucii. Vlădicăi îi plăcea să-și amintească despre acest caz, mulțumindu-i Domnului.

În timpul șederii sale la Academie, Nicolae l-a vizitat de câteva ori pe părintele Ioan de Kronștadt și, ulterior, cu pioșenie povestea despre acest lucru. Deosebit de remarcabilă a fost ultima vizită în primăvara anului 1907, când cu prietenul său, studentul Victor Raev, au asistat la slujba părintelui Ioan de Kronștadt în biserica Sfântul Andrei din Kronștadt.

În amintirile sale despre această vizită, Vlădica povestea: „cum, luându-și rămas bun de la noi, părintele Ioan de Kronștadt mai întâi l-a binecuvântat pe Vitea Raev, și apoi pe mine. Vitea, ocolind sfânta masă, se îndrepta deja către arcul de ieșire în altarul central, iar eu m-am apropiat de scaunul cel de sus³. Deodată, părintele Ioan s-a repezit la mine ca un fulger. Eu m-am oprit lângă scaunul cel de sus. Părintele și-a pus pe capul meu mâinile în semnul crucii, și-a ridicat ochii spre cer și cu o voce înduioșătoare a pronunțat: „Binecuvântarea Domnului să fie asupra dumneavoastră“. În același timp am simțit ca și cum o scânteie de foc a căzut pe capul meu și s-a dus până în tălpi. O deosebită și mare bucurie mi-a umplut inima și toată ființa mea. Eu stăteam ca și beat și mă clătinam, temându-mă nu cumva să cad. În ziua aceea am simțit o deosebită bucurie harică, mă simțeam înaripat de parcă zburam prin aer.”

Când Nicolae Sobolev a trecut în anul patru al Academiei, atunci inspectorul arhimandritul Teofan⁴ i-a pus pe față întrebarea dacă va fi oare monah? Pe Nicolae, socotindu-se din smerenie nevrednic de nevoița monahală, îl

³ Locul ridicat din altar, în spatele sfintei mese, unde se află scaunul arhieresc - *nota red.*

⁴ Arhimandritul Teofan (Bâstrov) - mai târziu arhiepiscop de Poltava (1873-1940). Din 1901 până în 1909 a fost inspectorul Academiei Teologice din Sankt-Petersburg, iar din 1909 până în 1910 rectorul ei - *nota red.*

chinuia foarte mult această întrebare, neștiind dacă aceasta este voia lui Dumnezeu pentru el. Pentru rezolvarea nedumeririi sale, s-a adresat în scris părintelui Ioan de Kronstadt, însă acesta nu i-a răspuns la scrisoare. L-a întrebat același lucru și pe părintele Anatolie (Potapov) de la Optina, însă starețul i-a scris că în lipsa lui nu poate să-i dea un răspuns la întrebare.

Când Nicolae a primit scrisoarea părintelui Anatolie de la Optina, atunci s-a întristat și mai mult, deoarece nu putea primi în scris de nicăieri un răspuns direct la întrebarea sa, care să-i arate voia lui Dumnezeu.

În acest timp, el citea viața Sfântului Serafim de Sarov, iar cartea se afla deschisă pe masa sa. În timpul tristei sale meditații, Nicolae a început să se plimbe prin cameră. Deodată i-a venit o idee: „Ce necredincios mai sunt! Doar Sfântul Serafim de Sarov și acum este viu. El este în fața prestolului Sfintei Treimi. El și acum poate să rezolve toate nedumeririle și întrebările, dacă i ne adresăm cu credință în rugăciunile noastre. Mă voi apropia chiar acum de masa pe care stă cartea cu viața Sfântului Serafim de Sarov. Mă voi adresa lui, ca unui om viu, voi cădea în genunchi, îl voi ruga să rezolve întrebarea vieții mele: Să mă căsătoresc și să fiu preot, sau să intru în monahism?”

Nicolae așa a și făcut. După o metanie, rugându-se, a deschis cartea și a citit în locul unde s-a nimerit. Iată ce era scris acolo: „În 1830 un începător din pustia Glinsk, îndoindu-se mult în ce privește chemarea sa, a sosit intenționat în Sarov să ceară sfatul părintelui Serafim. Căzând la picioarele preacuviosului, l-a rugat să-i răspundă la întrebarea vieții lui, care-l chinuia: ”Este voia lui Dumnezeu ca el și fratele lui Nicolae să intre în mănăstire?” Sfântul stareț i-a răspuns începătorului: „Singur mântuiește-te și mântuiește-l și pe fratele tău.“ Aceste cuvinte, ale preacuviosului Serafim de Sarov, Nicolae le-a primit ca pe o descoperire

minunată de la Dumnezeu: necesitatea de a intra în monahism, căci răspundea dorinței fierbinți a inimii sale. Din acel moment el a început să se gândească, anume că monahismul nu este doar drumul vieții sale, arătat de Domnul, ci și drumul fratelui său Mișa, devenit ulterior arhimandritul Serghie.

Când a sosit vremea tunderii lui Nicolae Sobolev în monahism, l-au întrebat ce nume ar dori să primească la tunderă. El a răspuns că așa precum monahul trebuie să-și taie voia chiar de la început, el este de acord să primească orice nume pe care i-l vor da. „Aveți grijă, - i-a spus inspectorul Teofan - să nu vă fie greu atunci când veți primi un nume urât.” Mai târziu s-a aflat că lui Nicolae vroiau să-i pună numele Dositei. Însă s-a întâmplat altfel. Rectorul Academiei, episcopul Serghie,⁵ care trebuia să-l tundă, în ajun s-a dus să cineze la starostele bisericii academiei, negustorul Rubahin. Cele două fete tinere ale lui Rubahin au început să-l întrebe pe rector, ce nume îi va da noului monah și aflând că Dositei, au început să insiste să aleagă nu doar un alt nume, ci și cel mai frumos nume.

Întorcându-se acasă cu caleașca, episcopul Serghie deodată și-a amintit că atunci când era rector la Seminarul Teologic din Petersburg, când a fost la deschiderea moaștelor Sfântului Serafim de Sarov, a promis acestui bineplăcut al lui Dumnezeu că dacă va ajunge rectorul Academiei Teologice din Petersburg, primul student pe care-l va tunde, îl va închina povățuirii sale cerești, numindu-l Serafim. Iată de ce a hotărât să-i dea lui Nicolae

⁵ Episcopul Serghie (Tihomirov) de Iambursk (1871-1945) - rectorul Academiei Teologice din Sankt-Petersburg din 1905. În 1908 a primit post în Misiunea Ortodoxă Rusă în Japonia, fiind numit ajutorul primului apostol al Bisericii Ortodoxe Japoneze Sfântul Nicolae (Kasatkin), după moartea căruia, în 1912, i-a fost întâistător până la sfârșitul vieții - *nota red.*

acest nume în cinstea marelui bineplăcut al lui Dumnezeu din Sarov. Când în timpul tunderii Nicolae a auzit: „Fratele nostru Serafim își tunde părul capului său,” s-a cutremurat de uimire și s-a umplut de o dragoste mare și mulțumire către preacuviosul Serafim, gândindu-se că: „El nu numai că mi-a descoperit voia lui Dumnezeu de a fi monah, dar a și binevoit să mă ia sub povățuirea sa harică.”

Primind călugăria, noul monah tuns Serafim s-a dedicat nevoinței unei postiri severe și rugăciunii neînchinate. Așa, din ziua tunderii și până la moarte, Vlădica nu a mai mâncat carne. Mai mult, el a mâncat o dată în zi timp de mai mulți ani.

Absolvind Academia, în calitate de magistru printre cei mai buni studenți, părintele Serafim a fost în curând numit profesor la Școala Pastorală din Jitomir împreună cu prietenul său Vitea Raev, din dragoste primind și el monahismul cu numele de Ioan.

Directorul Școlii Pastorale,⁶ un om deja bătrân, a fost pătruns de un respect profund pentru tânărul ieromonah Serafim de 27 de ani și îl numea cu dragoste „micul avva.”⁷

Când ieromonahul Ioan, imitând postirea prietenului său, s-a îmbolnăvit de oftică din cauza epuizării, atunci părintele Serafim și-a asumat predarea obiectelor lui, adică rămânând singur pentru toate materiile din Școala Pastorală. Această muncă obositoare, precum și pleurezia, care a luat-o acolo, i-au epuizat de tot sănătatea, și, la cererea sa, ieromonahul Serafim a primit transferul în alt serviciu. A fost numit ajutorul supraveghetorului Școlii Teologice din Caluga.

⁶ Arhimandritul Gavriil (Voievodin), mai târziu sfințit mucenic, ucis în 1937. A fost susținătorul mitropolitului Iosif de Petrograd - *nota red.*

⁷ Avva în siriană înseamnă părinte, adică povățuitor duhovnicesc - *nota red.*

Acolo, părintele Serafim a devenit foarte îndrăgit de elevi și mai ales de copiii claselor primare, care pentru prima dată se despărteau de părinți și care plângeau nemângâiați departe de mamele lor. Părintele Serafim, cu o inimă iubitoare, a simțit imediat această mare durere copilărească și a început să-i mângâie duhovnicește pe acești copii. În fiecare zi, în timpul liber, dar mai ales în zilele de sărbătoare, venea în clasele primare și discuta cu ei despre lucruri mănuitoare, mai ales despre viețile sfinților. Copiii s-au apropiat foarte mult de supraveghetorul bun și sensibil, care le înțelegea durerea inimii lor. El devenise primul lor prieten și judecător, ba, mai mult chiar, ca o mamă grijulie.

Când în timpul liber părintele Serafim trecea pe hol, din clase diferite, copiii îi ieșeau în cale fiecare stăruind să-l cheme în clasele lor. „Intrați la noi, părinte, intrați la noi!” - care mai de care strigau, - și părintele Serafim se străduia să-i viziteze pe toți și să-i liniștească, discutând cu ei.

Peste doi ani și jumătate, când ieromonahul Serafim a fost transferat în Kostroma, durerea copiilor a fost de nedescris și de nealinat. Ei vărsau lacrimi fierbinți. Unii au renunțat la mâncare în ziua plecării și intrau neconținut la el ca să-și ia rămas bun, chiar de câteva ori, iar părintele Serafim, ca amintire și mângâiere, le dăruia iconițe, cruciulițe și altele ce-i cădeau în mână.

Încă în timpul șederii în Kaluga, Vlădica mergea adesea în pustia Optinei, unde-i vizita pe stareții Anatolie, Varsanufie și Iosif. Părintele Anatolie era duhovnicul lui și-l primea cu o căldură deosebită.

În 1910, părintele Serafim a hotărât ca în vacanța de iarnă să meargă la mama sa în orașul Peremâșli. S-a bucurat foarte mult mama sa de aceasta, dar în același timp era îngrijorată cu ce-și va hrăni fiul iubit, căci el nu mânca deloc carne, iar peștele era imposibil de găsit iarna în acel

oraș. Mai mult, ea își făcea griji întotdeauna pentru sănătatea lui șubredă și vroia să-l hrănească mai bine. Cu lacrimi în ochi ea se ruga Sfântului Nicolae, făcătorul de minuni. Astfel, rugându-se înaintea icoanei cu chipul sfântului, ea și-a îmbrăcat cojocul de oaie și a ieșit afară. Curând, văzu pe cealaltă parte a străzii că trecea un bărbat. Ea l-a chemat și acesta s-a apropiat. „Ești pescar?” l-a întrebat ea. „Da, pescar. Și ce dacă?” „Zilele acestea sosește fiul meu, care este monah. El nu mănâncă deloc carne, ci doar pește. Du-te la râu și prinde pește pentru fiul meu, căci îți voi plăti oricât!” „Maică, oare prinde pește acum cineva? Acum tot peștele s-a dus la fund. Doar sunt minus 25 grade.” Dar mama continua să insiste, zicând: „Fiul meu se va ruga pentru tine lui Dumnezeu.” Așa bărbatul a acceptat. A mers la râul Oka, a sfărâmat ghița groasă de 70 cm aproape o oră și făcându-și semnul crucii și rugându-se cum l-a învățat acea mamă, a aruncat plasa în copcă, spunând: „Doamne, pentru părintele Serafim, robul tău, trimite pește.” Plasa, cum s-a scufundat, s-a și îngreuiat și omul a scos o plătică argintie mare și a dus-o imediat acelei mamei. Bucuroasă, ea i-a propus bani, dar el a refuzat categoric, spunându-i: „Ce faci, maică, nu am nevoie de nimic. A fost o pescuire minunată. Spune-i fiului tău, părintele Serafim, să se roage pentru robul lui Dumnezeu Petru.” Și a plecat.

În anul 1911, ieromonahul Serafim a fost numit inspector al Seminarului Teologic din Kostroma. Îndeplinind această slujbă un an, el a primit o funcție mai înaltă, fiind numit rector al Seminarului Teologic din Voronej. Acest seminar, la momentul numirii părintelui Serafim, din punct de vedere disciplinar, era într-o stare de plâns. Noul rector a depus multe eforturi și timp de un an a transformat

seminarul și l-a făcut, după mărturisirea inspectorului sinodal⁸, primul și cel mai bun din Rusia.

Din următorul caz, se poate înțelege cel mai bine ce metode educative folosea părintele Serafim fiind rector. Chiar la începutul rectoratului, discutând cu toți seminaristii, a observat că elevii nedisciplinați își băteau joc de inspector din toate punctele de vedere, inspectorul fiind de față. Drept urmare, acesta i-a adus rectorului seara o listă cu cei vinovați, cu propunerea exmatriculării lor imediate. Părintele și-a oprit lista și a zis că se va ocupa singur de vinovați. În timpul liber, el a început să-i cheme la sine pe fiecare în parte, discutând blând cu ei, îi întreba și-i convingea. Ca rezultat, au venit lacrimile sincere ale părerii de rău și promisiunea că se vor îndrepta.

Astfel, cu mare dragoste, înțelepciune și nemăsurată răbdare, Vlădica a renăscut și a îndreptat tot seminarul, ridicându-l la o înălțime morală deosebită.

În anul 1920, la 1 octombrie, de sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului, în catedrala orașului Simferopol, arhimandritul Serafim s-a învrednicit a fi hirotonit episcop. O mare mângâiere pentru Vlădica a fost faptul că în acest timp în catedrală, din rânduiala știută numai lui Dumnezeu, era adusă icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului “Znamenic” Kusko-Koreennaia.

În curând după aceasta, Vlădica a fost nevoit să părăsească țara cu durere și să ajungă în Constantinopol.

⁸ Piotr Feodorovici Poleanskii (1862-1937) - mulți ani membru al Comitetului pentru învățământ al Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Ruse. După voința patriarhului Tihon în 1920 el a primit demnitatea episcopală și a fost numit mitropolit de Krutițk și Kolomensk. După moartea patriarhului în 1925, conform testamentului, el devine păzitorul tronului patriarhal. Apoi, arestat și îndepărtat din conducerea bisericească, petrece 3 ani în Siberia și 8 ani închis singur într-o celulă. Este împușcat în orașul Magnitogorsk din regiunea Celebinsk în 1937 - *nota red.*

În august 1921, episcopul Serafim a fost numit Întâistătătorul comunităților ortodoxe ruse din Bulgaria. În nevoița sa pastorală, Vlădica și-a îndeplinit acea mare dorință, care și-a spus-o la hirotonia ca episcop, ca până la sfârșitul vieții să fie pătruns de dragostea nemărginită pentru Mântuitorul și de slujirea cu spirit de sacrificiu și cu totală dăruire a păstoriților săi.

Trăind într-o nevoiță continuă, din cauza ascezei și a condițiilor grele de viață, Vlădica s-a îmbolnăvit de tuber-culoză. Însă, neluând în seamă boala sa grea, s-a îngrijit de turma sa bătută de soartă, cu o râvnă mare și cu adevărat păstorească. Săvârșind adesea slujirile arhieresti, Vlădica ținea predici de trei ori pe săptămână, chemându-și păstoriții la pocăință, la schimbarea binecuvântată a vieții și la cea mai mare virtute: smerenia creștină. Deosebit de frumoase erau predicile sale din Duminea Iertării, când cei care se dușmăneau între ei mulți ani, cu lacrimi în ochi, își cereau iertare, la chemarea Vlădicăi.

Vlădica se îngrijea nu numai de turma sa din Sofia. El vizita și alte parohii rusești din provincie, unde prin slujirea, predicile și discuțiile sale, turna peste tot dragoste și mângâiere, lăsând în inimile lor o urmă binecuvântată pentru mult timp.

Ca arhipăstor, Vlădica vizita la fel și așezămintele de învățământ rusești din Bulgaria. El a fost ocrotitorul gimnaziului „Înălțarea Crucii” din Peșcersk și a luat parte la adunarea fondurilor pentru existența lui. Până astăzi, oamenii ruși, deja bătrâni, își amintesc cum Vlădica le vizita școlile, le acorda dragostea părintească, îi mângâia și îi mărturisea personal pe toți care doreau. În general, vizitele sale erau zile de sărbătoare pentru copii.

Trăind în condiții materiale grele și lipsuri, Vlădica se mai îngrijea de rușii săraci și bolnavi. Pe unii îi interna gratuit în spital, pe alții în case pentru invalizi, în favoarea

unora intervenea pentru ajutorare, pe alții îi hrănea la el acasă,⁹ iar pe unii îi aranja în mănăstirea sa de călugări.

Vlădica nu i-a lăsat fără ajutor nici pe nevoitorii ruși¹⁰ din Athos. El a înființat un comitet pentru strângerea ajutoarelor și prin predici cerea enoriașilor să jertfească pentru această faptă sfântă.

În anul 1934, Vlădica a fost ridicat în cinstea de arhiepiscop.

În ce privește viața personală, Vlădica ducea o cruce grea. Fratele său bun, Arhimandritul Serghie, aproape permanent, suferea de boli grele uneori chiar mortale. Această cruce a fratelui, pe lângă altele la fel de grele, pe care Vlădica le ducea cu multă răbdare și smerenie, îl îmbogățeau tot mai mult cu virtuți. Cine n-a simțit dragostea neobișnuită a Vlădicăi?! Cei ce veneau la el cu necazuri, plecau înaripați de mângâierea și compătimirea sa, cu nădejde tare în milostivirea lui Dumnezeu.

Rugăciunea îndrăzneată a Vlădicăi către Mântuitorul și Preasfânta Născătoare de Dumnezeu era de multe ori făcătoare de minuni și chiar întorcea la viață pe cei deznădăjduți. Cu dragostea sa, arhiepiscopul Serafim îi supunea pe toți, chiar și pe cei ce-l prigoneau și-i doreau răul.

Dumnezeu l-a înzestrat pe Vlădică și cu darul clarviziunii. Aceasta în mod deosebit o simțeau fiii duhovnicești.

⁹ Până la sfârșitul vieții Vlădica Serafim nu a avut locuință proprie, ci plătea cea mai simplă gazdă - *nota red.*

¹⁰ Revoluția bolșevică din Rusia a întrerupt valul permanent de pelerini închinători care asigurau din punct de vedere material mănăstirile rusești. Foametea care s-a abătut, precum și politica locală potrivnică fraților slave au dus la o situație critică majoritatea centrelor monahale rusești din Athos: mănăstirea Sf. Panteleimon, schiturile Sf. Andrei și Sf. Ilie. 31 de chilii și 183 de colibe unde se nevoiau aproape 5 000 de monahi. Ca rezultat în 1944 la Athos erau nu mai mult de 700 de călugări ruși - *nota red.*

Vlădica îi uimea pe toți cu clarviziunea sa, care se manifesta chiar și la mari depărtări.

Fiind înduhovnicit din anii tinereții, prin nevoița personală și lupta împotriva patimilor, fiind încă tânăr episcop, Vlădica a atins mare înălțime duhovnicească. Printre multele sale virtuți, era înzestrat cu o mare curățenie sufletească și o gândire îngerească. Această curățenie i-a dat posibilitatea să pătrundă în adâncul teologiei și a descoperirilor duhovnicești. Pentru curăția sa, Vlădica a primit de la Dumnezeu darul de a observa cele mai fine abateri de la credința ortodoxă. El urmărea viața Ortodoxiei ca și cum ar fi conștiința ei. Unde observa o greșală, o demasca fără compromis, nefiindu-i frică să sufere pentru adevăr. Ca rezultat, au apărut operele teologice neprețuite ale arhiepiscopului Serafim.

Cea mai mare lucrare a Vlădicăi a fost îndepărtarea ereziei teologului parizian, protoiereul Serghei Bulgakov, pentru care, în 1937, Vlădica s-a învrednicit de titlul de Magistru în teologie¹¹. Grăbindu-se să termine la timp această lucrare mare, Vlădica a răcit și s-a îmbolnăvit având o febră mare. Atunci s-a rugat Maicii Domnului, la a cărei apărare a alergat toată viața, cerându-i așa: Dacă îi este plăcută munca lui, să-l vindece. Și ce să vezi? Temperatura Vlădicăi a scăzut brusc la 36,6 de grade. și el a reușit să termine la timp lucrarea sa, pentru a o prezenta Soborului arhieresc în 1935.

În lucrările sale teologice, Vlădica și-a vărsat toată dragostea pentru Mântuitorul, apărând cu râvnă adevărul Ortodoxiei. Vlădica spunea: „Cărțile mele sunt sângele meu.” Și, într-adevăr, el își puna sufletul în lupta cu ereziilor, necruțându-și nici puterile, nici sănătatea șubredă.

¹¹ Titlu științific, care se acorda pentru lucrări de doctorat sau opere teologice cu merite științifice deosebite - *nota red.*

Vlădica scria și noaptea. De aceasta se îngrijora fratele său, arhimandritul Serghie, cât și eu, având în vedere sănătatea sa șubredă. Știind acest lucru, Vlădica scria pe ascuns. Se culca seara și când toți adormeau, se scula și continua să scrie, folosindu-se de liniștea nopții, socotind apărarea adevărului o datorie păstorească. Astfel și-a privit Vlădica chemarea sa până la sfârșitul vieții. Pentru această nevoită mare, Domnul cu adevărat l-a încununat pe Vlădica, alegându-i într-un fel deosebit ziua adormirii tocmai atunci când sfânta Biserică prăznuiește biruința Ortodoxiei și pe luptătorii ei.

În încheiere, voi spune că, înaintea morții, Vlădica le vorbea fiilor duhovnicești așa: „Dacă voi avea îndrăzneală către Domnul, nu vă voi părăsi.”

Iar unuia dintre fii duhovnicești: unui monah, care plângea în noaptea după înmormântare, Vlădica i s-a arătat în vis și a spus: „De ce plângi, doar eu n-am murit, eu sunt viu!”

Și noi credem că în sălașele raiului „unde toți dreptii se odihnesc” el se roagă pentru noi, și i ne putem adresa ca unui om viu în necazurile noastre și el întotdeauna ne va auzi și ajuta. Eu, iarăși, îmi permit să vă amintesc cuvintele ce s-au vărsat din inima iubitoare a Vlădicăi: „Eu nu vă sunt doar tată, ci și mamă bună.”

Să păstrăm veșnic în inimile noastre aceste cuvinte mângâietoare ale neuitatului nostru arhipăstor. Amin.

**CUVÂNT LA PROHODUL
ÎNALT PEA SFINȚITULUI ARHIEPISCOP
SERAFIM**

*ținut la 16.02/1.03.1950
în biserica rusă Sfântul Nicolae, făcătorul de minuni,
de către arhimandritul Panteleimon (Starițki)*

Ce s-ar putea spune și ce trebuie spus aici lângă si-criu despre Vlădica adormit? Cum să-i creionezi chipul mo-ral și duhovnicesc și cum să-i caracterizezi importanța pen-tru Biserica lui Hristos? Cum să faci toate acestea în puține cuvinte?

Toată viața Vlădicăi a fost închinată celui mai mare bine, adică a fost închinată lui Hristos, trăită spre slava lui Dumnezeu, în folosul Bisericii Ortodoxe. *Sfințească-se numele Tău*, se spune în rugăciunea Domnească. De cine și cum el se sfințește? Sfântul Ioan Casian explică cum că aceste cuvinte, se referă doar la cei care, asemenea Vlădicăi Serafim, și-au trăit viața în devotament și dragoste fierbinte pentru Domnul Hristos, pe care el a avut-o pentru Domnul din vârsta copilăriei. Această dragoste înflăcărată pentru Hristos este însușirea cea mai deosebită a Vlădicăi Serafim. *Dacă Mă iubește cineva, va păzi cuvântul Meu!* (Ioan 14, 23) Și Vlădica a dat mărturie de aceste cuvinte ale Domnului prin lucrarea întregii sale vieți. Din anii tineri a dus o luptă înfocată cu patimile. Năzuind să dobândească curăția desăvârșită, în decursul multor ani ai tinereții sale el postea cu strictetea vechilor nevoitori, mâncând o singură dată în zi, până nu s-a îmbolnăvit de oftică (tuberculoză pulmonară). Chiar atunci, neluând în seamă insistențele

medicilor, Vlădica a refuzat carnea, pe care n-a mai mâncat-o din ziua tunderii.

Această luptă continuă și fără compromisuri cu patimile a dat Vlădicăi îndrăzneală în rugăciune. Cine dintre noi nu a primit ajutor și mângâiere din rugăciunea sa? Puțini dintre noi știu care era pravila de rugăciune a Vlădicăi și cum erau slujbele lui zilnice. La slujbe îi pomenea pe toți care-i cereau rugăciune. Îmi este cunoscut câte rugăminți orale primea Vlădica, câte scrisori și telegrame de pretutindeni, chiar și de peste hotare, pentru a cere ajutorul rugăciunilor lui în nevoi, necazuri și boli. De asemenea este cunoscută și mulțumirea caldă pentru împlinirea rugăciunilor Vlădicăi. Dragostea pentru Hristos se manifesta la el prin dragostea neobișnuită față de cei de aproape, martorii căreia suntem noi toți adunați aici. Noi niciodată nu vom uita duișia cu care adesea ne alinta: „Eu nu vă sunt doar tată, ci și mamă!” Îi plăcea să repete și cuvintele Sf. Ambrozie de la Optina: „După mângâiere - alți ochi.” Și, într-adevăr, oamenii, care se apropiau de el pentru binecuvântare și sfat, simțeau mângâiere și umilință. Vlădica al nostru avea o însușire harică, aceea de a provoca lacrimile și de a le opri.

Pe cât era de strict cu sine însuși, pe atât era de îngăduitor cu neputințele aproapelui, așteptând doar o pocăință sinceră. Îmi amintesc cum odată la proscomidie, după ce a scos părțile pentru cei apropiați, Vlădica a început să scoată și pentru dușmani. Când eu am rămas mirat pentru aceasta, Vlădica mi-a spus: „Eu întotdeauna mă rog pentru ei!”

Viața plină de osteneli a Vlădicăi era o nevointă deplină de purtare a crucii. Căci clevetirea, răutatea, prigoana de la frații mincinoși, neînțelegerea și neascultarea fiilor duhovnicești, îl chinuiau în fiecare zi, dar din partea lui întâmpinau doar răbdare și blândețe neschimbată.

Vlădica a adormit în Duminica Ortodoxiei. În această zi se anatemizează ereticii și se fericesc râvnitorii și apărătorii Ortodoxiei. Asemenea râvnitor și apărător al credinței ortodoxe a fost și Vlădica Serafim. Aceasta s-a exprimat în lucrările teologice și în predicile sale, cu care își îngrădea turma de pasiunile învățăturilor moderne mincinoase.

Dragostea sa pentru Preacurata Maică a Domnului era deosebită. Asemenea marilor stareți ai Rusiei: Sfântul Serafim de Sarov și Sfântul Ambrozie de la Optina, Vlădica a lăsat, ca o cunună a vieții sale, nou-înființata mănăstire de maici „Acoperământul Maicii Domnului”, prin care și-a exprimat dragostea mare și mișcătoare pentru Preacurata Maică a Domnului. Fiind chiar el un monah adevărat, din toată inima iubea monahismul și atât de iubita neprihănire, despre care-i învăța pe toți fiii săi. Deschiderea mănăstirii de maici a fost dorința ultimilor ani și s-a împlinit chiar înaintea sfârșitului lui. De sărbătoarea Arătării Domnului, Vlădica intenționa să țină un cuvânt, prin care să-și cheme turma pentru a ajuta această nouă mănăstire de maici, dar bolile dinaintea morții l-au împiedicat. De aceea eu, pentru împlinirea acestei dorințe fierbinți a Vlădicăi, mă adresez tuturor în numele Vlădicăi însuși, să nu lăsați fără ajutor iubitul său „copil”- mănăstirea de maici „Acoperământul Maicii Domnului” - rămasă orfană, ținând minte cuvintele Sfântului Dimitrie al Rostovului, că cine dă pentru o mănăstire de maici, aceluia Domnul îi va socoti aceasta de o sută de ori mai mult, decât dacă ar fi dat săracilor sau chiar monahilor.

Vlădica a avut un sfârșit tăcut și pașnic. În ultimele zile dinaintea morții, zâmbetul era pe buzele lui. Și-a prezis sfârșitul indicându-l exact cu cinci zile înainte, apoi, iarăși, cu patru zile înainte de moarte și încerca să-i mângâie pe cei din jur până în ultima clipă. Atunci când fiii duhov-

nicești cei mai apropiați se tânguiau înainte de sfârșitul lui, cine-i va mai mângâia de acum, Vlădica a spus că dacă va dobândi îndrăzneală înaintea Domnului, atunci și în viitor, după sfârșitul său, ne va mângâia. De care să ne învrednicescă pe noi Domnul, pentru rugăciunile Peacuratei Sale Maici și a tuturor Sfinților Săi. Amin.

**CUVÂNT LA PROHODUL
ÎNALT PEA SFINȚITULUI ARHIEPISCOP
SERAFIM**

*ținut la 16.02/ 1.03.1950
în biserica rusă „Sfântul Nicolae”,
făcătorul de minuni
de către arhimandritul Serafim (Alexiev)**

Profund îndureraților și iubiților în Domnul,
frați și surori!

Toți stăm triști în jurul sicriului, care îl duce de la noi pe scumpul nostru Vlădică Serafim. Noi toți plângem. Dar știm în același timp că nu-l plângem pe el, ci pe noi. Căci pentru noi este clar că adormitul Vlădică, cel care a fost unul dintre rarii dreți ai zilelor noastre, a moștenit mântuirea veșnică. Cuvintele cântării bisericești: „Fericită este calea în care mergi astăzi, suflete, că s-a gătit ție loc de odihnă,” se referă la el în toată plinătatea. Între noi nu este nimeni care să se îndoiască de faptul că bunul nostru Vlădică Serafim, din această vale al lacrimilor și tristeții, se duce chiar în locașurile Raiului pentru bucurie veșnică. De aceea plângem nu pentru el, ci pentru noi, căci am rămas orfani. El ne iubea ca un tată adevărat. Mai mult, el ne iubea ca o mamă adevărată. El ne învăța să avem o viață virtuoasă și curată. El ne învăța să luptăm cu patimile și demonii. El ne

* Arhimandritul Serafim (Alexiev), în acea vreme directorul departamentului pentru cultură și învățământ de pe lângă Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Bulgare, a ținut cuvântul său în numele fiilor duhovnicești ai Vlădicăi. Date mai amănunțite despre arhimandritul Serafim vezi la pag. 52.

învăța Ortodoxia adevărată. El ne mângâia în durerile noastre, el ne vindeca de bolile noastre. El ne înconjura cu dragostea sa. Cum să nu plângem atunci, dacă am rămas orfani, ca și puii fără aripa mamei? Cum să nu plângem, că ne aflăm într-o nedumerire dureroasă, rămași ca oile fără păstor? Cine ne va mângâia acum? Cine ne va da sfaturi fără de greșală, pentru a ști cum să procedăm în toate circumstanțele grele ale vieții? Cine ne va încălzi cu dragostea sa?

Da, noi plângem nu pentru el, ci pentru noi. Pentru el trebuie numai să ne bucurăm. Căci el putea să spună pentru sine ca și apostolul Pavel: *Doresc să mă despart de trup și să fiu împreună cu Hristos* (Filipeni 1, 23). El năzuia să-și îmbrace sufletul cu locuința lui cea din cer (vezi II Corinteni 5, 2). Fiind încă pe pământ el era cetățean al cerului. O scurtă privire asupra vieții lui ne asigură că el aparținea întru totul lui Hristos, că el era acoperit întru totul de Harul Lui, că el năzuia întru totul spre cer, ca un adevărat Înger - Serafim.

Cine ar putea, în limitele unui scurt cuvânt, deasupra sicriului său, să descrie viața lui bogată în minuni, în care întotdeauna se arăta deasupra noastră apărarea minunată a lui Dumnezeu? Din fragedă copilărie până la bătrânețe el a fost fără încetare cu Hristos, într-o comuniune harică cu El și s-a aflat permanent sub minunata apărare a brațelor dumnezeiești care fac minuni. El Îl iubea la nesfârșit pe Dumnezeu, sfânta Lui Biserică. Pe Sfinții Părinți și operele lor, din bogăția cărora se folosea în scrierile lui. Lui îi plăcea îndeosebi să se roage Preacuratei Maicii Domnului și-i cerea ajutor pentru el și pentru fiii lui duhovnicești. Viețile sfinților bineplăcuți ai lui Dumnezeu le primea cu inima lui curată ca o Revelație Dumnezeiască. El nu se îndoia de nici o minune descrisă acolo, căci el însuși a trăit multe minuni în viața lui. El avea o credință

curată și copilărească în tot ce ne învață mama noastră, sfânta Biserică Ortodoxă. În toată viața sa cu o râvnă neslăbită și cu o inimă umilită, el a citit de unsprezece ori toate cele 12 volume ale Vieților sfinților scrise de Sfântul Dimitrie al Rostovului. De acolo, din viețile bineplăcuților lui Dumnezeu, el căpăta inspirație și exemple pentru a duce o viață dreaptă. Cu o hotărâre mare să nu se lase pradă păcatului, el și-a petrecut tinerețea într-o nevoință înfocată, năzuind să dobândească curățenia desăvârșită.

În acest scop el s-a supus unui post neobișnuit de riguros. Ca urmare, încă la începutul activității arhipăstorești în Bulgaria, fiind tânăr episcop, s-a îmbolnăvit de tuberculoză. Aflând ce primejdie îi amenință viața, cu lacrimi a început să se roage: „Doamne, Iisuse Hristoase, Tu deja mă chemi, dar printre altele eu n-am apucat să mă curățesc de patimile mele.” Atunci, el a auzit clar un glas interior, ca al lui Hristos Insuși: „Tu nu vei cădea de la Mine niciodată, tu întotdeauna vei fi credincios mie.” La aceste cuvinte, care s-au repetat de câteva ori, o nespusă fericire a Raiului i-a umplut toată ființa. Din acest moment, el s-a eliberat de patimi și mai mult s-a întărit în Har.

Până la sfârșitul vieții, el a rămas în feciorie. Dumnezeu i-a dăruit o îndrăzneală în rugăciune atât de mare, încât el vindeca bolnavii prin rugăciunea sa și ajuta în tot felul pe toți cei care i se adresau lui.

Mila lui era minunată. El dădea cu bucurie nevoiașilor din veniturile lui puține. Nu rareori, după ce slujea Dumnezeiasca Liturghie, pe care o săvârșea în fiecare zi de Duminică sau sărbătoare, la ieșirea din biserică își scotea portmoneul și dădea cerșetorului obolul său, mai mult, îi îmbrățișa și îi săruta fără a se scârbi cumva de murdăria și zdrențele lor. Dar, și mai multă milostenie făcea în chip tainic. Câțiva ani în urmă cineva dintre apropiații mei întâmplător a discutat în stradă cu un băiat sărac, care i-a

spus că Vlădica rus pe banii săi le-a aprovizionat familia lor săracă cu cărbuni și lemne pentru toată iarna.

Până în ultimele zile din viața pământească ale adormitului Vlădică, dragostea era cheia inimii lui. El îi numea pe fiii duhovnicești „bucuriile mele, comorile mele, copilașii mei dragi și frumoși.”

De câte ori el îi impresiona pe oamenii apropiați duhovnicește cu manifestările neașteptate ale clarviziunii harice. În același timp el spunea: „Eu nu sunt clarvăzător, aceasta este întâmplător”. Atât era de minunată smerenia lui. Pe mulți dintre noi, cu o mână iubitoare, ne-a răpit din gura larg deschisă a gheenei. Pe mulți i-a îndreptat pe calea mântuirii. Multora le-a deschis calea adevăratei Ortodoxii și i-a apărat de ispitele altor credințe pierzătoare.

Lucrările sale teologice, cuprinzătoare și adânci în conținut, mărturisesc uimitoarea cunoaștere a literaturii patristice a Sfinților Părinți și râvna înflăcărată pentru apărarea sfintei Ortodoxii. Teologia lui nu era raționalistă, nu era fructul unei cunoașteri uscate, era fructul dragostei lui înflăcărate pentru Hristos și credință Lui. El avea acel minunat dar al cunoașterii¹, despre care Mântuitorul a spus: *Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu* (Matei 5, 8). De aceea el trebuie pus în rând cu Sfinții Părinți și învățători ai Bisericii.

Arhiepiscopul Serafim a dărâmat teribila erezie contemporană a lui Bulgakov despre Sophia ca al patrulea ipostas al lui Dumnezeu. El a demascat părerile greșite ale multor teologi contemporani, atrași de atât de pierzătorul modernism și protestantism. El vorbea și scria totul numai spre slava lui Dumnezeu și întărirea Ortodoxiei. Și minunat este că Dumnezeu l-a chemat la Sine chiar în Duminica Ortodoxiei. Prin aceasta Dumnezeu de sus ne-a întărit cer-

¹ Darul haric al cunoașterii adevărurilor dumnezeiești - *nota red.*

titudinea noastră neîndoielnică precum că arhiepiscopul Serafim I-a bineplăcut mult prin lupta fără compromisuri pentru apărarea sfintei Ortodoxii.

Pe lângă toate aceste calități înalte, Vlădica Serafim se deosebea printr-un temperament liniștit și blând și o smerenie calmă și adâncă. *Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har* (Iacov 4, 6), spune cuvântul lui Dumnezeu. Pentru marea lui smerenie, scumpul nostru Vlădică Serafim s-a învrednicit a fi vas al minunatului și de minuni făcătorului har al lui Dumnezeu, cu ajutorul căruia, el însuși a trăit drept și pe alții i-a ajutat să găsească calea spre mântuire.

Dumnezeu a binevoit să-i descopere, înainte de a se stinge, Vlădicăi Serafim, ziua propriului sfârșit. Cu cinci zile înainte de moartea sa, simțindu-se peste măsură de neputincios, abia auzindu-se a șoptit celor din jur: „Încă cinci zile.” Iar în ziua următoare a spus: „Încă patru zile.” Și, iată, când s-a împlinit termenul arătat, el și-a dat lui Dumnezeu sufletul său curat.

Un monah tânăr mi-a povestit că, fiind încă băiat și citind Viețile sfinților își spunea: „O, dacă aș putea să mă întâlnesc încă în această viață cu un sfânt adevărat!” Și, iată, providența dumnezeiască l-a apropiat de arhiepiscopul Serafim. În el acesta a găsit sfântul mult dorit, trăitor printre noi, în zilele noastre. Mai târziu, el mă încredința că au fost multe cazuri când bunul nostru Vlădică l-a salvat de la moarte în timp de boală grea și în mod minunat îl ajuta în multe greutăți ale vieții.

Îndureraților frați și surori!

Ne apasă o tristețe grea. Noi nu plângem pentru Vlădica Serafim, ci pentru noi, căci rămânem orfani. Dar să ne fie nouă mângâiere faptul că, acolo, în cer împărățește o bucurie mare, căci un nou înger pământesc se alătură îngerilor cerești și se mărește ceata viețuitorilor cerești.

Să ne mângâie dragele amintiri despre iubitul nostru Vlădică Serafim. Să ne mângâiem cu prețioasele lui învățături. Să împlinim mântuitoarele lui sfaturi, pe care ni le dădea în minunatele sale predici. Să urmăm exemplului lui luminos. În acest caz, moartea, care astăzi fizic îl duce de la noi, nu va fi în stare să ne despartă duhovnicește de el.

În sfârșit, să mulțumim Atotbunului Dumnezeu pentru aceea că El ne-a dat posibilitatea să avem printre noi o asemenea comoară și să ne bucurăm de ea. Să ne rugăm lui Dumnezeu ca El să-l odihnească în locașurile Lui cerești pe alesul și iubitul Său Înalt Prea Sfîntitul Serafim.

Veșnică să-i fie pomenirea! Amin.

CHIPUL DUHOVNICESC ȘI SFATURILE PĂRINTEȘTI ALE PURUREA POMENITULUI ARHIEPISCOP SERAFIM

La 1/14 noiembrie, 1920, de la cheiul Sevastopolului, pornea încet în largul mării vaporul comendurii „Hersones” - acesta fiind ultimul vapor care părăsea orașul chiar înainte de invazia bolșevicilor. Plecau din țară pentru totdeauna peste 600 de cadeți în frunte cu generalul Elceaninov și generalul Stogov, comandantul garnizoanei orașului Sevastopol. Mulțimea de oameni rămasă pe chei, cu tristețe, făceau din mâini luându-și rămas bun de la ei. Pasagerii cu ochii triști se uitau la malul pământului natal care se îndepărta împreună cu speranțele lor omenești. Acolo rămânea Rusia țintuită la Golgota ei. Pe malul drept al Sevastopolului, printre nori de praf, cavaleria roșie intra năvalnic în oraș...

Pe punte, între pasageri, stătea un arhieru tânăr, de talie mijlocie cu o față chinuită și palidă.

- Vlădică, binecuvântați Rusia! i s-a adresat deodată unul dintre cei din jur.

Ascunzându-și emoția, arhierul a ridicat mâinile și câteva minute solemn și încet a binecuvântat pământul care se îndepărta și oamenii de pe mal care le făceau din mâini. Acesta era episcopul Serafim (Sobolev) care, la 39 de ani, cu o lună înainte fusese hirotonit arhieru în ziua sărbătorii „Acoperământului Maicii Domnului” (la 1/14 octombrie) în catedrala orașului Simferopol. Cu această zi mohorâtă și umedă de toamnă a început pentru el viața tristă de emigrant. Nu revoltele și omorurile, nici foamea și epidemiile dezlănțuite în țara cuprinsă de nebunia revoluționară l-au

silit să aleagă calea pribegiei. El înțelegea foarte bine că Biserica Rusă este într-o prigonire îngrozitoare, că mii de episcopi, preoți și monahi mureau în închisori, iar mulți dintre ei deja au primit moarte mucenicească. El însuși a auzit gemetele monahilor Mănăstirii Sfântul Mitrofan din Voronej îngropați de vii în pământ. De peste tot soseau vești îngrozitoare despre mucenicia fraților de credință. Inima lui plină de dragostea fierbinte pentru Hristos era gata să pătimească pentru Domnul. Dar alesul smerit și blând al lui Dumnezeu nu îndrăznea singur să-și aleagă calea muceniciei, deoarece întotdeauna și în orice căuta nu propria voie, ci voia lui Dumnezeu.

Chiar încă la începutul revoltei sângeroase din țară, părintele Serafim, atunci arhimandrit, l-a vizitat pe ieroschimonahul Aaron, un stareț drept și înaintevăzător, care se nevoia în Mănăstirea Zadonsk din regiunea Voronej. Părintele Serafim l-a întrebat dacă trebuie să rămână în Rusia, unde îl aștepta moartea mucenicească sau să plece împlinind cuvintele Evangheliei: *Când vă urmăresc pe voi în cetatea aceasta, fugiți în cealaltă* (Matei 10, 23). Starețul Aaron a răspuns: „Să dea Domnul să nimeriți pe meleaguri bune.” „Cum să vă înțeleg cuvintele?” - a întrebat părintele Serafim. „Viața însăși îți va arăta,” - a răspuns starețul plin de har.

La 29 octombrie 1920 (după calendarul bisericesc - stil vechi) Armata Roșie era doar la 30 km de Simferopol și atunci în fața episcopului Serafim iarăși a apărut problema care privea soarta sa. El s-a îndreptat spre metocul Berkovsk al Mănăstirii de călugări din Crimeea, unde în acea vreme se afla icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului Kursko-Korenaia. Tânărul arhieru i-a adresat o rugăciune înflăcărată Împărătesei Cerului, descoperindu-i că este pregătit să pătimească pentru Hristos și cerându-i să-i arate calea menită de Dumnezeu. Din biserică a plecat

direct la arhiepiscopul eparhial Dimitrie Tavriceskii și a început să-l roage, ca pe un arhieru eparhial al lui Dumnezeu, să-i dea binecuvântare să rămână în Rusia.

- Nu, - a răspuns Vlădica Dimitrie, - nu pot să fac aceasta! Dacă după aceea vi se întâmplă ceva rău, o să mă chinuie gândul că v-am dat binecuvântarea mea.

După o discuție scurtă, au hotărât să arunce sorț. Pe o foiță au scris: „să plece”, iar pe alta: „să nu plece”. Emoționat, arhiepiscopul a coborât în paraclisul personal al arhierului, care se afla la parterul casei arhieresti. După ce s-a rugat fierbinte în fața icoanei Maicii Domnului, a scos o foiță. Pe sorțul tras era scris: „să plece”. Așa s-a hotărât soarta viitorului arhiepiscop Serafim, și el a primit sorțul, ca voia lui Dumnezeu pentru dânsul. El trebuia să slujească sfânta Biserică cu darurile lui harice și cu înțelepciune duhovnicească, ducând crucea slujirii episcopale, care, după cuvintele lui, în acei ani a fost ca o mucenicie fără sânge.

Arhiepiscopul Serafim (în lume Nicolai Borisovici Sobolev) s-a născut în Riazan la 1/14 decembrie 1881. Din fragedă copilărie pe chipul lui se citea tristețea alesului lui Dumnezeu. Liniștit, tandru, atent cu cei de aproape, el era neobișnuit de serios pentru un băiat de vârsta lui. A studiat la seminarul drag din Riazan, iar apoi la Academia Teologică din Sankt Petersburg, pe care a absolvit-o în 1908. În ultimul an al studiilor academice a intrat în monahism cu numele de Serafim în cinstea nevoitorului de la Sarov - preacuviosul Serafim, foarte mult cinstit de el și de curând canonizat (1903). La scurt timp după tundere a fost hirotonit ierodiacon, iar după aceea ieromonah. După absolvirea academiei, tânărul ieromonah a fost numit profesor la Școala Pastorală din Jitomir, iar apoi inspector al Școlii

Teologice din Kaluga. În 1912 a ajuns inspector al Seminarului Teologic din Kastroma, iar în 1913 era deja rectorul Seminarului Teologic din Voronej cel mai mare din Rusia. Personalitatea sa luminoasă lăsa peste tot o urmă plină de har.

Pentru Rusia, aceștia au fost ani grei de cumpănă. Studenții și elevii școlilor și seminariilor teologice adeseori cădeau victime ale propagandei revoluționare și uneltirilor anarhice. Acest vulcan eruptiv al revoluției nu era un fenomen întâmplător. De două secole forțele întunericului perseverent și în taină lucrau pentru descompunerea societății ruse, sădind peste tot anarhie, ateism, liberă cugetare, luptă împotriva lui Dumnezeu și alte învățături periculoase. Aceste forțe întunecate ale iadului, care au născut revoluția, și-au folosit toată viclenia căutând să distrugă cel mai mare stat ortodox, care prin existența lui deranja tainei fărădelegii care lucra deja în lume (II Tesaloniceni 2, 7). Intelectualitatea rusă cu părere de rău a fost destul de servilă acestor influențe păgubitoare. Prizonieră a nebuniei liberei cugetări și delirului sentimental, ea a părăsit trădător credința părinților săi și ea însăși a fost complice la ruina Rusiei Ortodoxe.

Vlădica Serafim, înțelept și cu o vastă cultură duhovnicească, nu avea nimic comun cu aceste fenomene înfricoșătoare. El înțelegea clar nebunia revoluției sângeroase care se apropia și tot tragismul evenimentelor, care aveau să schimbe apocaliptic mersul istoriei întregii omeniri. El era hrănit cu laptele duhovnicesc al sfințeniei ortodoxe, cu înțelepciunea sfinților părinți, cu experiența ascetismului ortodox. De la mama sa, care a suferit mult în viață, și-a însușit din copilărie, adânc, duhul rugător al sfintei Rusii. Din cauza bolii grele a soțului, mama lui, Maria Nicolaevna, s-a îngrijit singură de întreținerea familiei numeroase. Micul Colea era permanent martorul rugă-

ciunilor fierbinți ale mamei sale, când, stând în picioare în fața chipurilor sfinte ale icoanelor de acasă și udându-se de lacrimi, căuta ajutor ceresc în necazurile și suferințele ei. Tânărul iubitor de Dumnezeu sorbea din plin exemple de adevărată trăire ortodoxă din viețile sfinților, pe care le recitea cu drag de multe ori înclinându-se în fața nevoițelor sfinților bineplăcuți ai lui Dumnezeu. Dar mai erau în Rusia prerevoluționară și multe exemple vii de viață dreaptă și bineplăcută lui Dumnezeu. Vlădica Serafim cunoștea personal mulți luminători plini de har ai Bisericii și contemporani lui. În anii studenției el se întâlnea și se bucura de dragostea marelui făcător de minuni din Kronștadt - protoiereul Ioan Serghiev. În timpul unei vizite la Kronștadt, asemenea unui proroc, Sfântul Ioan de Kronștadt l-a binecuvântat pe viitorul arhiereu în locul scaunului celui de sus din altarul Catedralei Sfântul Andrei, acestuia umplându-i-se inima de lumina harică a Sfântului Duh.

Fiind inspector al Școlii Teologice din Kaluga (nu departe de pustia Optina), tânărul ieromonah Serafim adesea îi vizita pe marii stareți ai Optinei: Iosif, Varsanufie, Anatolie (Potapov). El își deschidea inima înaintea lor, se mărturisea și se folosea de marea experiență duhovnicească a acestor stâlpi ai adevăratului monahism ortodox.

Vlădica Serafim îi mai știa pe câțiva nebuni pentru Hristos cunoscuți în acea vreme și după aceea de multe ori povestea cazuri remarcabile ale smereniei lor minunate, cu care ei acopereau în fața oamenilor nevoițele lor suprafirești.

Viața tainică în Hristos, pe care alesul lui Dumnezeu din copilărie o încălzea în inima sa, îi umplea sufletul de focul darurilor duhovnicești. Și aceasta n-a rămas neobservat de cei din jur. Încă în Academia Teologică din Sankt Petersburg, Mitropolitul Antonie (Hrapovițkii), viitorul

Întâistătător al Bisericii Ortodoxe Ruse de peste hotare, urmărea înflorirea duhovnicească a tânărului student teolog, care, de două ori prin exemplul personal și fără compromisuri, a împiedicat „ieșirile” revoluționare ale colegilor contaminați de spiritele liberal-revoluționare. În 1920, Mitropolitul Antonie l-a hirotonit episcop, iar mai târziu, deja în 1934 - în demnitatea arhiepiscopală.

Arhimandritul Gavriil (Voievodin), directoul Școlii Pastorale din Jitomir, (mai târziu mucenic) văzând înflorirea lui duhovnicească, alintător îl numea pe tânărul ieromonah „micuțul avvă” (avva - povățuitor purtător de duh).

Valul greu al emigrației l-a aruncat pe episcopul Serafim mai întâi la Constantinopol, iar peste câteva luni în Școala Teologică de pe insula Halki.

În mai 1921 a fost numit de Conducerea bisericească de peste hotare paroh al Bisericii Sfântul Nicolae pe lângă Ambasada rusă la Sofia și al Mănăstirii ruse Sfântul Alexandru Nevski din Iambol, iar peste trei luni a devenit administratorul tuturor enoriilor ruse din Bulgaria.

La 6/19 mai 1921, în ziua pomenirii preacuviosului Iov - Multrăbdătorul, episcopul Serafim a sosit în Bulgaria. Acestea au fost acele „meleaguri bune” pe care le-a prezis clarvăzătorul stareț Aaron și care s-au descoperit a fi sortul dat lui de Dumnezeu și arena unde el trebuia să poarte crucea nevoițelor și necazurilor arhipastorale. Știința științelor - viața dusă în evlavie și sfințenie, pe care adânc și-a însușit-o încă în țară - a dat aici în Bulgaria roade pline de har.

Vlădica Serafim, din fire cu un caracter blând, se descoperea având o smerenie adâncă și dragoste sinceră

pentru cei de aproape. Din toate cuvintele și acțiunile lui adia o simplitate harică și pacea lui Hristos. Inimii lui curate, care a atins nepătimirea, îi era străină orice tulburare - izvor inevitabil al mândriei și iubirii de sine. De pe buzele lui nu ieșea niciodată nici cea mai mică aluzie de judecată asupra cuiva sau de rea voință. Rugăciunea lui era miraculoasă, iar cuvintele proorocești și cu efect duhovnicesc. Dragostea lui pentru vrăjmași și jertfelnicia pastorală, cele mai înalte manifestări ale omului care trăiește în Hristos, erau pentru el firești precum respirația. Sfaturile duhovnicești ale Vlădicăi Serafim erau pline de înțelepciunea sfinților părinți, în numele cărora el trăia, folosindu-se permanent de experiența ascetică, adâncă și neprețuită, a nevoitorilor ortodocși. Dreptul arhieru nu încuviința în nici un fel manifestările nesănătoase ale vieții duhovnicești, înlocuirea ei cu tot felul de trăiri spirituale false, vedenii, descoperiri și minuni periculoase pentru suflet. El spunea întotdeauna că reînnoirea harică a sufletului, munca duhovnicească pentru zidirea omului nou în Hristos este cea mai mare minune a lui Dumnezeu. Ca un povățuitor de Dumnezeu înțeleptit, el îi învăța pe fiii lui duhovnicești să-și îndrepte atenția asupra vieții interioare, asupra luptei nevăzute cu gândurile semănate de vrăjmașul mântuirii noastre. „Să nu ne învoim cu dracii”, - era unul din cele mai dese sfaturi. Vlădica Serafim îi învăța smerenia, blândețea, simplitatea, ascultarea, dragostea sinceră pentru cei de aproape, neîncetata aducere aminte de Dumnezeu și rugăciunea din inimă. „În fratele nostru noi trebuie să-l vedem pe înger, iar păcatul lui să-l privim ca pe-o boală”, - repeta el adesea. „Aprigă este iarna, dar dulce este raiul”, - spunea la fel celor întristați. „Sfârșitul este aproape, viața trece repede, noi suntem musafiri pe pământ, păsări migratoare”.

Arhiepiscopul Serafim a trăit 29 de ani în Bulgaria și a îndrăgit aceste „meleaguri bune” ca pe a doua sa patrie.

În Bulgaria și-a scris operele teologice, aici și-a învățat și educat fiii duhovnicești, care apoi s-au străduit, neluând în seamă puținele lor puteri duhovnicești, să păstreze și să transmită și altora scânteile duhovniciei sale, inspirată din sfinții părinți. În amurgul vieții sale iubitoare de Dumnezeu, arhiepiscopul Serafim a reușit să-și îndeplinească dorința cea mai mare a sufletului iubitor de monahism: să înființeze Mănăstirea de maici „Acoperământul Maicii Domnului” din Kneajevo, lăsând sfaturile lui părințești surorilor mănăstirii ca o moștenire neprețuită.

În vremea noastră apostaziată, arhiepiscopul Serafim a fost un exemplu rar de ierarh plin de har cu conștiința păstorească curată și luminoasă ca un cristal. Viața duhovnicească în Hristos, virtuțile și buna cinstire le socotea nedespărțite de mărturisirea fermă a veșnicilor adevăruri ale credinței, și de aceea învăța că datoria noastră este să le păstrăm neschimbate în viața aceasta. „Nu este de ajuns numai mărturisirea curată a credinței ortodoxe, dar trebuie să și trăiești conform acestei credințe”, - spunea el adesea. Și toate acestea el le împlinea în viața sa cu o tărie nezdruncinată, ocolind chiar cea mai subtilă pornire pătimasă.

Prin exemplul propriu și prin povețe, Vlădica Serafim învăța de asemenea, că adevărata ascultare este dragostea pentru Dumnezeu, care se manifestă prin împlinirea poruncilor lui Hristos și prin tot ceea ce a primit și a întărit sfânta Biserică pentru totdeauna.

Arhiepiscopul Serafim întotdeauna și-a ridicat vocea păstorească împotriva ecumenismului și împotriva oricăror schimbări ale dumnezeieștilor dogme ale credinței, fiind până astăzi straja sfintei Ortodoxii. Și Dumnezeu l-a proslăvit pe robul Lui credincios chemând la El sufletul lui sfânt în Duminica Ortodoxiei la 13/26 februarie 1950. După fericitul sfârșit al Vlădicăi Serafim, credincioșii lui fii

duhovnicești, printre care și adormiții acum arhimandritul Panteleimon (Starițkii - † 1980), arhimandritul Serafim (Alexiev, † 1993) și alții, prin viața lor au îndeplinit porunca lui părintescă: să nu aibă nimic comun cu erezia ecumenismului. Această poruncă, cu responsabilitate, apasă astăzi asupra Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din Bulgaria.

Arhiepiscopul Serafim a fost o adevărată binecuvântare a lui Dumnezeu pentru pământul bulgar. Prezența lui în Bulgaria a fost o însămânțare duhovnicească, care dă până astăzi roadele sale în Hristos. Povestind viața arhiepiscopului Serafim, nevrând îți amintești cuvintele făcătorului de minuni din Sarov, starețul Serafim: „Bucuria mea dobândește pacea lăuntrică și mii de suflete se vor mântui în jurul tău.” Dobândind în viață pacea harică a lui Hristos, Arhiepiscopul Serafim mijlocește pentru noi, în fața lui Dumnezeu, prin rugăciunile sale, și îndrumă și acum către mântuire mii de suflete omenești.

Notă:

Cuvintele despre Arhiepiscopul Serafim (Sobolev), din prezentul capitol au fost rostite de cei mai apropiați și credincioși fii duhovnicești. Mai jos sunt prezentate scurte date biografice ale acestora.

Arhimandritul Panteleimon (Starițkii) (1893-1980)

S-a născut în Rusia, în orașul Poltava. Colonel al Armatei Albe. Din 1926 ucenic de chilie și mulți ani secretarul personal al Arhiepiscopului Serafim. După moartea părintelui său duhovnicesc până la sfârșitul vieții el a fost duhovnicul mănăstirii de maici înființată de Vlădica Serafim. A murit la 87 ani la 5/18 ianuarie în ajunul praznicului Arătării Domnului. Este semnificativ că 40 de zile după moartea lui au coincis cu praznicul pomenirii a 30 ani de la fericitul sfârșit al dreptului său părinte duhovnicesc.

Arhimandriții Panteleimon și Serafim în anul 1967

Arhimandritul Serafim (Alexiev)
(1912-1993)

S-a născut în satul Gorno Brodi din Macedonia. După ce a absolvit Seminarul Teologic din Sofia a fost admis la Facultatea de Teologie. În 1934 a fost trimis cu bursă în Elveția unde a obținut titlul științific de doctor în teologie. La întoarcerea în Bulgaria l-a cunoscut pe Arhiepiscopul Serafim care i-a devenit părinte duhovnicesc. Această întâlnire a pecetluit soarta tânărului teolog. El și-a însușit nu numai povețele duhovnicești ale pururea pomenitului Vlădică, ci și dragostea lui pentru ortodoxia Sfinților Părinți căreia i-a rămas credincios până la sfârșitul vieții sale.

Dăruit de Dumnezeu cu minte ascutită, inimă fierbinte și hărnicie admirabilă, părintele Serafim, în ciuda condițiilor grele din timpul regimului ateu, se dedică activității de învățare și se manifestă ca un minunat poet și scriitor bisericesc. Din 1960 până în 1969 predă teologia dogmatică la Academia Teologică din Sofia și publică articole referitoare la problemele dogmatice importante. În 1968, urmând poruncilor părintelui duhovnicesc neuitat, nu primește reforma calendaristică și nici nu aprobă participarea activă a Bisericii Ortodoxe Bulgare în mișcarea ecumenică. Glasul conștiinței lui ortodoxe curate îl obligă să părăsească Academia Teologică. Mai târziu se stabilește în Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului,” unde a găsit aceeași dreaptă mărturisire a credinței pe care o avea și el. Aici a rămas până la sfârșitul vieții și și-a continuat activitatea de învățător și teolog, aducând ca rod o serie de opere cu un conținut moral-duhovnicesc, precum și ultima carte-poruncă: „Ortodoxia și ecumenismul,” scrisă cu binecuvântarea pururea pomenitului avvă și care reprezintă o critică acută a ereziei ereziilor - ecumenismul.

**ÎNVĂȚĂTURI DESPRE
HARUL SFÂNTULUI DUH
ÎN LUCRĂRILE
ARHIEPISCOPULUI
SERAFIM**

ÎNVĂȚĂTURI DESPRE HARUL SFÂNTULUI DUH ÎN LUCRĂRILE ARHIEPISCOPULUI SERAFIM*

În viața mea am întâlnit arhieriei de două tipuri opuse. Unii, chiar dacă nu atât de pregătiți, erau smeriți și inimoși, alții însă erau învățați, dar mândri și reci.

Arhiepiscopul Serafim era un exemplu de rară și fericită asociere între erudiție și smerenie, simplitate și adânci cunoștințe teologice. Simplitatea și dragostea lui către toți erau trăsăturile lui cele mai caracteristice. Nu avea nici un fel de trufie fățarnică, pentru că era foarte credincios și se afla într-un dialog neîntrerupt de rugăciune cu Dumnezeu. Dar poate oare fi îngâmfat și mândru omul care în conștiința sa stă permanent în fața înfricoșatului scaun dumnezeiesc?

Arhiepiscopul Serafim avea o înaltă distincție științifică. Pentru lucrările sale teologice i-a fost conferit titlul de magistrul în teologie. Iar un astfel de grad nu se poate primi ușor și fără merite. El poate fi obținut numai cu o adâncă erudiție teologică. Vlădica Serafim o avea: el era un foarte bun dogmatist și cunoscător al scrierilor Sfinților Părinți.

Aparent la o asemenea erudiție pot ajunge mulți. Totuși, cred că nu mulți învățați în domeniul teologiei ar putea să se compare cu scumpul nostru Vlădică. El se deosebea, având un dar distinct al vederii dohovnicești - o cunoaștere interioară a adevărului dumnezeiesc. Iar acest dar al vederii

* Cuvântul arhimandritului Serafim (Alexiev) la 100 de ani de la nașterea Arhiepiscopului Serafim, decembrie, 1981.

propriu-zise l-a primit numai datorită sfințeniei personale. *Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu* (Matei 5, 8), zice Domnul. Vlădica de multe ori amintea aceste cuvinte fiilor duhovnicești.

Arhiepiscopul Serafim ne-a lăsat moștenire această convingere a Sfinților Părinți: „Teologia ortodoxă este direct proporțională cu neprihănirea”. Astfel, pentru a cunoaște Adevărul credinței ortodoxe este necesar să ai o viață neprihănită și sfântă. Dacă sufletul tău s-a murdărit de păcate, el nu va fi în stare să reflecte corect adevărurile strălucitoare și curate ale descoperirii dumnezeiești. Ereziile se nasc în sufletele necurate și îndeosebi în cele pline de mândrie, ajungând des la înșelări duhovnicești.

Arhiepiscopul Serafim, acest arhieru smerit și cu o viață sfântă, considera că apărarea adevărului credinței ortodoxe în acest secol XX, depravat și plin de înșelări eretice, este pentru el o chemare și o datorie. Fără compromisuri el se ridica împotriva oricărei idei incorecte și eretice, chiar în lucrările unor teologi care pretindeau a fi ortodocși. Vlădica Serafim nu se temea să contrazică cele mai mari, în opinia publică, somități teologice, dacă era vorba despre apărarea adevărului dumnezeiesc și mântuitor. Amintindu-și cuvintele Apostolului Pavel: *Dacă aș plăcea încă oamenilor, n-aș fi rob al lui Hristos* (Galateni 1, 10) și nearătând nici un fel de antipatie personală pentru cei care păcătuiau împotriva Ortodoxiei, el niciodată nu jertfea Adevărul de dragul unei „iubiri” pentru aproapele incorect înțeleasă. De multe ori ne amintea că întotdeauna trebuie să ținem adevărul în iubire (vezi Efeseni 4, 15).

Arhiepiscopul Serafim lupta mai ales împotriva modernismului în teologie, adică împotriva noutăților care nasc erezii și-i îndepărtează pe creștinii ortodocși de mântuire. El avea o evlavie deosebită pentru înțelepciunea veche a Sfinților Părinți și mărturisea Adevărul ca ceva

absolut și desăvârșit, neavând nevoie de nici o dezvoltare. Dezvoltării trebuie supus omul păcătos și nedesăvârșit, care tinde spre cunoașterea adevărului dumnezeiesc, dar nu însuși adevărul. De aceea, datoria științei teologice nu este descoperirea de noi adevăruri, ci sistematizarea adevărilor descoperite nouă de Dumnezeu și însușirea lor. Iată cum vorbea despre aceasta Vlădica Serafim: „Nu trebuie să gândim că dogmatica se aseamănă cu orice altă știință. În ultima, se pot descoperi noi adevăruri, iar în dogmatică nu. Aici toate adevărurile sunt deja descoperite de Dumnezeu Mântuitorul nostru. *Toate câte am auzit de la Tatăl Meu*, spunea Domnul ucenicilor Săi, *vi le-am făcut cunoscute* (Ioan 15: 15).

Trebuie să observăm, că acestea Domnul le-a spus ucenicilor Săi până la harul Duhului Sfânt, când ei încă nu înțelegeau deplin învățătura lui Hristos (Matei 20, 21-22; Marcu 8, 17; Luca 22, 24-27; Ioan 16, 17-18), pentru care Mântuitorul le-a spus la Cina cea de Taină: *Încă multe am a vă spune, dar acum nu puteți să le purtați. Iar când va veni acela, Duhul Adevărului, vă va călăuzi la tot adevărul. Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu* (Ioan 16, 12-13; 14, 26). Când însă peste Apostoli s-a pogorât Harul Sfântului Duh, atunci toate adevărurile descoperite lor de Hristos au devenit moștenirea lor și li s-au făcut clare și înțelese. Harul Sfântului Duh i-a îmbogățit cu vedere Dumnezeiască în așa măsură încât Apostolul Pavel a spus în numele tuturor celorlalți Apostoli că Domnul le-a dăruit dar *să prisosească în toată înțelepciunea și priceperea* (Efeseni 1, 8). *Căci cine a cunoscut gândul Domnului*, a spus apostolul, *ca să-l învețe pe el? Noi însă avem gândul lui Hristos* (I Corinteni 2, 16).

Astfel, Domnul le-a descoperit Apostolilor toate adevărurile cu care trebuia să-i învețe, și prin ei nouă

tuturor. Harul Sfântului Duh le-a readus toate aceste adevăruri în memoria lor și le-a lămurit toată Revelația Dumnezeiască, adusă de Dumnezeu-Omul pe pământ, cu o corectitudine absolută conducând gândul lor în cele mai mari adâncimi ale gândului Dumnezeiesc al lui Hristos. De aceea chiar în cazul Apostolilor nu trebuie să spunem că ei au introdus noi învățături dogmatice în comparație cu cea învățătură a lui Hristos pe care au scris-o sau ne-au transmis-o oral.

Mișcați de același Duh Sfânt, Sfinții Părinți ai Bisericii își orientau toată teologia lor nu spre a descoperi noi adevăruri dogmatice, ci spre a păstra neatinse de orice denaturare eretică adevărurile credinței noastre ortodoxe, primite de la Apostoli, spre a le sistematiza pentru a lupta cu succes împotriva ereziilor și spre a le îmbrăca într-o formă accesibilă tuturor, astfel încât credincioșii să poată, nu numai să-și mărturisească rațional credința, dar să fie, în același timp, gata să răspundă oricui ar cere socoteală despre nădejdea noastră. (I Petru 3, 12)

Astfel, a vorbi despre descoperirea de noi adevăruri dogmatice și, cu atât mai mult, în a face teologie oamenilor simpli, nu este nevoie. Mai mult decât se află în Evanghelie, nu se poate descoperi. Toate învățăturile noastre dogmatice rezultă de acolo...

Dacă vom urma orientarea teologiei sus-amintite a Sfinților Părinți, vom îndeplini astfel scopul teologului. Dacă însă nu vom urma această orientare teologică a Sfinților Părinți în părerile noastre teologice, atunci acestea nu vor fi dogmatice, ci numai părerile noastre personale, care cel mai adesea au slujit ca fundament pentru eresuri pierzătoare...

De aceea trebuie să punem îngrădiri gândirii noastre teologice, astfel încât așa numita „gândire teologică liberă”, atât de agreată de modernism, să nu ne ducă în încurcă-

turi eretice care deschid drum sigur spre muncile veșnice ale iadului”¹.

La sfârșitul sec. al XIX-lea și începutul sec. al XX-lea, în gândirea teologică rusă au apărut o mulțime de noi idei moderne, propagate în folosul omului contemporan. Ele provocau arhiepiscopului Serafim o neliniște mare și întemeiată, căci anunțau dezvoltarea furtunoasă a primejdioasei **lepădări de la Adevărul ortodox**, cel mai important semn al apropierii împărăției lui Antihrist. (vezi II Tesaloniceni 2, 3)

Noi, smeriții ucenici ai arhiepiscopului Serafim, am învățat de la el să deosebim adevărul de minciună care cu viclenie încearcă să-l modifice și să-l înlocuiască. În predicile și lucrările sale teologice, Vlădica ne descoperea învățătura adevărată a Sfinților Părinți în multe probleme ale credinței ortodoxe.

Aniversând o sută de ani de la nașterea neuitatului nostru părinte și povățuitor duhovnicesc, am dori să vă prezentăm cât mai deplin posibil chipul acestui apărător râvnitor al credinței ortodoxe, denunțatorul fără compromisuri al ereziilor contemporane și propovăduitorul mântuitoarelor adevăruri dumnezeiești. Acest chip al Arhiepiscopului Serafim ni se descoperă cu desăvârșire în lucrările sale, care tratează învățătura despre Harul Sfântului Duh ca o Putere Dumnezeiască mântuitoare - învățătură dintotdeauna propovăduită de sfânta Biserică Ortodoxă ca absolut necesară pentru mântuirea noastră.

Vlădica Serafim adesea abordează acest subiect atât în predicile sale, cât și în culegerea de lucrări polemico-

¹ Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). Novoie ucenie o Sofii Premudrosti Bojici (Noua învățătură despre Sophia Înțelepciunea lui Dumnezeu). Sofia, 1935, pag. 20-23.

dogmatice, intitulată: „Denaturarea adevărului ortodox în gândirea teologică rusă.”² Aici, respingând înțelesul social-umanitar incorect despre Împărăția lui Dumnezeu a prof. prot. Sfetlov, arhiepiscopul Serafim arată amănunțit adevărata învățătură în ce privește această problemă.

Să ne oprim mai întâi atenția asupra predicilor arhiepiscopului Serafim.

Tratând învățătura despre har, Vlădica Serafim pleacă de la faptul că, **din pricina căderii în păcat, omul a pierdut acest minunat dar dumnezeiesc** și împreună cu acesta și fericirea Raiului. Din acel moment **păcatul, blestemul și moartea** au devenit soarta lui. Cea mai mare parte a omenirii a căzut în păgânism și idolatrie. Numai poporul vechi-testamentar, ales de Dumnezeu, a păstrat adevărata credință în Dumnezeu. Acestui popor Dumnezeu i-a trimis de multe ori prooroci și dreپți, care-l învățau adevărata închinare la Dumnezeu. Cu toate acestea, până la venirea lui Iisus Hristos pe pământ, nu numai păgânii, dar și iudeii, după moartea lor se pogorau în iad³, pentru că toți erau jertfele **păcatului, blestemului și morții. Din aceste urmări catastrofale ale căderii în păcat ne-a izbăvit Răscumpărătorul nostru Iisus Hristos.**

Această învățătură a Bisericii, propovăduită de Apostoli și de Sfinții Părinți, era mărturisită și apărată cu râvnă de Arhiepiscopul Serafim. După cuvântul lui „noi trebuie s-o primim nu numai cu mintea, dar și **cu toată inima**, astfel încât să ne fie **neîndoielnică, nezdruncinată și mântuitoare**. Și această cunoștință va fi întru noi dacă vom supune gândul nostru gândului lui Hristos, gândului

² Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). Iscajenie pravoslavnoi istini v ruscoi bogoslovskoï măsli (Denaturarea adevărului ortodox în gândirea teologică rusă). Sofia, 1943.

³ Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). Propovedi (Predici). Sofia, 1944, pag. 96.

Apostolilor și Sfinților Părinți și n-o să ne tulburăm cu păreri teologice omenești și incorecte, care dintotdeauna au căutat și caută să clatine unul sau altul din adevărurile credinței noastre ortodoxe.”⁴

Vorbind despre diferitele forme în care se manifestă harul, Arhiepiscopul Serafim spune: „După învățătura prea Cuviosului Ioan Casian, trebuie să deosebim **două forme** de har: **harul supranatural**, prin care Dumnezeu lucrează în toată lumea fie nemijlocit, fie mijlocit prin îngeri, oameni sau chiar prin natura înconjurătoare; și **harul, ca putere dumnezeiască interioară**... El lucra în viața primilor oameni în Rai și era izvorul adevăratei cunoașteri, sfințeniei și fericirii. După căderea protopărinților noștri, El i-a părăsit și a fost necesar ca Mântuitorul să se întrupeze, să pătimească, să moară și să învieze ca acest dar să fie din nou dăruit oamenilor. Această milostivire dumnezeiască s-a revărsat peste noi, când, după făgăduința lui Hristos, Sfântul Duh cu darurile Sale diferite s-a pogorât peste Apostoli, ca **adevăr** (I Ioan 5, 6; Ioan 5, 26; 16, 13), ca **putere** (Fapte 1, 8) și ca **mângâiere** (Ioan 14, 16 - 25; 15, 26; 16, 17), sau bucurie dumnezeiască. De atunci Harul Sfântului Duh a început să se dea credincioșilor în Biserică prin tainele Botezului și Mirungerii pentru renașterea minții, voinței și inimii.

Ca o putere dumnezeiască renăscătoare, el a început să împărățească în **interiorul** ființei noastre, chiar în inima omului. Până la apariția acestui dar, - cum învață marele între Sfinții Părinți, fericitul Diadoh, - în inimă împărățea păcatul, iar Harul lucra în afară. După arătarea Harului, păcatul lucrează asupra omului din afară, iar Harul - în inimă. În aceasta și constă, printre altele, diferența dintre Vechiul și Noul Testament.

⁴ Ibidem, pag.12.

Desigur, niciodată nu vom putea să determinăm ce este Harul dumnezeiesc în esența sa. Sf. Macarie cel Mare învață că la fel cum Dumnezeu este necunoscut în esența Sa, la fel nu poate fi cunoscut în esența sa Harul Sfântului Duh, căci El este de nedespărțit de Dumnezeu, este puterea Sa dumnezeiască. Iată de ce Domnul Însuși, propunând învățătura despre Har ca lucrare a Sfântului Duh, arăta lucrări sigure. Sf. Simeon Noul Teolog spune că despre El era vorba când Mântuitorul a zis: *Foc am venit să arunc pe pământ și cât aș vrea să fie acum aprins!* (Luca 12, 49) La același Har al Sfântului Duh se referea Domnul când în ultima mare zi a sărbătorii a strigat: *Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine... râuri de apă vie vor curge din pânțele lui. Iar aceasta a zis-o, remarcă evanghelistul, despre Duhul pe care aveau să-L primească acei ce cred în El.* (Ioan 7, 37-39)

Totuși, noi putem să cunoaștem Harul Sfântului Duh, în mod duhovnicesc, când o să simțim în inima noastră lucrarea Lui mântuitoare, înțelegând de la El adevărata **cunoaștere** despre Dumnezeu și lume, simțind în noi **puterea** Lui pentru a lupta cu păcatul și o nespusă **bucurie**. Noi vom afla ce este Harul numai atunci când el va împărăți în noi peste patimile noastre și-L vom simți ca Împărăția lui Dumnezeu, ca *dreptate, și pace, și bucurie în Duhul Sfânt...* (Romani 14, 17) O astfel de experiență a cunoașterii Harului ne-au lăsat în operele lor Sfinții Părinți ai Bisericii: Antonie cel Mare, Macarie cel Mare, fericitul Diadoh, precuciviosul Simeon Noul Teolog și marele teolog al Bisericii Ruse episcopul Teofan Zăvorâtul. Ei simțeau în sine Harul Sfântului Duh ca un dar al **vederii dumnezeiești și al înțelepciunii**, în așa măsură, încât puteau să-i lumineze și pe alții cu lumina Adevărului dumnezeiesc. Ei simțeau în sine Harul ca o **putere dumnezeiască**, căci prin

el săvârșeau minuni și preziceau viitorul. Acest dar era trăit de ei ca o nesecată **bucurie dumnezeiască** interioară, pe care o simțeau neîntrerupt și cu care mângâiau inimile întristate ale credincioșilor.

Este clar de aici ce bine mare este pentru noi Harul Sfântului Duh. Că El este cea mai prețioasă comoară ne mărturisește învățătura lui Hristos, a Apostolilor și a Sfinților Părinți. După învățătura lui Hristos, Darul Sfântului Duh este pentru noi un bine atât de mare, încât trimiterea Lui a fost scopul patimilor și morții Domnului,- cum reiese din ultima discuție cu ucenicii. (Ioan 16, 7) Așa au privit darul și Sfinții Apostoli, căci învățătura mântuirii prin dar, în puterea morții pe cruce a lui Hristos, a fost tema centrală în bunăvestirea lor, lucru despre care deosebit de aprins mărturisesc epistolele Sfântului Apostol Pavel. Nu puteau altfel să gândească despre harul dumnezeiesc nici Sfinții Părinți ai Bisericii. Așa, Sfântul Simeon Noul Teolog spune: „Acesta a și fost scopul și sfârșitul întregii lucrări a Lui Hristos, pentru ca să primească credincioșii în inimile lor Duhul Sfânt...și pentru ca El să fie ca un suflet al sufletului nostru... și ca prin lucrarea acestui Duh noi să ne topim și să ne formăm din nou după gând, conștiință și după toate simțurile.” Iar marele nevoitor al Bisericii Ortodoxe Ruse, Sfântul Serafim de Sarov, învăța că dobândirea Harului Sfântului Duh (adică descoperirea Lui în noi) este scopul întregii noastre vieți creștine [...]

„De aceea, - spune mai departe Arhiepiscopul Serafim, noi trebuie să ne bucurăm și să-I mulțumim lui Dumnezeu că suntem fii ai Bisericii Ortodoxe a Lui Hristos, prin care Domnul ne dă acest mare dar, incomparabil cu toate comorile lumii.”⁵

⁵ Ibidem, pag. 17-20.

Totuși, din cauza tendințelor rele ale voinței noastre libere pentru mulți dintre noi, creștini ortodocși fiind, Harul rămâne nedescoperit. Cu toate că îl primim prin Sfintele Taine, el mocnește în noi ca o scânteie sub cenușa a tot felul de patimi. De ce? Arhiepiscopul Serafim răspunde la această întrebare: „Fiindcă în noi nu există **hotărârea** de a-l încălzi prin împlinirea continuă a poruncilor dumnezeiești. De aceea Harul Sfântului Duh nu poate să ne învețe adevărurile de credință și viață creștină, chiar dacă am citi ziua și noaptea Evanghelia... O astfel de învățare nemijlocită a adevărilor Revelației Dumnezeiești, **în lipsa curățeniei inimii**, duce la tot felul de rătăcirii, eresuri și secte. Cât timp în noi împărătesc păcatul și patimile, cuvântul lui Dumnezeu este pentru noi ca lumina orbitoare a soarelui, care nu poate fi privită direct, căci astfel ne-am vătăma vederea.

Ce să facem atunci, iubiților, ca Harul Sfântului Duh să ne învețe cele mântuitoare? Noi, oamenii păcătoși și neputincioși, putem să ne învățăm și să ne luminăm cu lumina Harului renăscător al botezului prin învățătura plină de har a Sfinților Părinți ai Bisericii. Aceștia, prin viața lor sfântă, au descoperit în ei Harul botezului în toată plinătatea. El s-a făcut pentru ei izvorul adevăratei cunoașteri, pe care au transmis-o prin lucrările lor [...] Numai prin cunoașterea harică a Sfinților Părinți, putem să ne luminăm mântuitor cu descoperirea dumnezeiască și să înțelegem corect cu mintea și cu inima învățătura ei. Harul Sfântului Duh a lucrat în Sfinții Părinți ca și în Apostoli. El în toată profunzimea le-a descoperit lor toată Revelația Dumnezeiască a Vechiului și Noului Testament și le-a lămurit pentru noi toate adevărurile, atât în domeniul dogmaticii, cât și în domeniul moralei, pentru toate veacurile.”⁶

⁶ Ibidem, pag. 53.

Spunând acestea, Arhiepiscopul Serafim ne învață să-i iubim pe Sfinții Părinți ca pe cei mai dragi povățuitori în lucrarea mântuirii noastre, să citim și să studiem lucrările lor, căci ei ne arată cum trebuie să trăim o viață creștinească adevărată: „Datorită unei asemenea atitudini față de învățătura Sfinților Părinți ai Bisericii, noi vom dobândi cea mai scumpă virtute - **smerenia**, căci apelând la autoritatea Sfinților Părinți, vom respinge gândirea noastră mândră și ambițioasă. Și datorită numai smereniei, chiar dacă nu avem alte virtuți, Domnul nu ne va lipsi de Harul Sfântului Duh, după cuvântul Său: *Dumnezeu celor mândri le stă împotriva, iar celor smeriți le dă har* (Pilde 3, 34; Iacov 4, 6; I Petru 5, 5) [...]

Atunci, pentru smerenia noastră, Harul, dat nouă prin sfântul Botez, va lucra luminându-ne și învățându-ne, iar sub permanenta conducere a Bisericii și învățaturii Sfinților Părinți, se va înmulți în noi **credința adevărată și adevărata viață creștinească**.⁷

Prin **credință adevărată** Arhiepiscopul Serafim înțelege **credință adevărată în sens dogmatic**, cum este doar **credința ortodoxă**, iar prin **viață creștinească adevărată** - **morală evanghelică plăcută lui Dumnezeu, bazată pe credința ortodoxă**.

Analizând Harul în **sens dogmatic**, el îl numește „**izvor al cunoașterii**”. Asemenea izvor al cunoașterii a fost El pentru înșiși Apostoli. Cu toate că Însuși Domnul îi lumina cu adevărata credință, ei mult timp n-au putut s-o pătrundă în totalitate.

„Din Evanghelie se vede că ucenicii lui Hristos nu puteau să înțeleagă învățătura despre Sfânta Taină a Euharistiei. Ei erau înclinați până în ultimele zile ale vieții lui Hristos să-l vadă ca pe un Mesia în sensul unui împărat

⁷ Ibidem, pag. 54.

pământesc. Despre aceasta adeverește rugămintea Apostolilor Iacov și Ioan, să le permită ca unul să stea de-a dreapta, iar altul de-a stânga Lui Hristos în împărăția lui pământească (Matei 20, 20-22). Chiar la Cina cea de Taină, ucenicii discutau cine ar fi mai mare între ei (Luca 22, 24). Iar când Domnul a început să le vorbească despre apropierea morții sale pe cruce și că El se va arăta lor după înviere, ei au spus: *nu știm ce zice* (Ioan 16, 17-18) [...]

Când însă, în a cincizecea zi după Invierea lui Hristos, peste Apostoli s-a pogorât Harul Sfântului Duh, el i-a renăscut într-o clipă, i-a iluminat și le-a descoperit toate tainele lucrării dumnezeiești... Pogorându-se peste Apostoli, Harul Sfântului Duh n-a lăsat în ei nici o umbră din neînțelegerea pe care o aveau mai înainte privitor la învățătura lui Hristos, căci prin lucrarea acestui Har gândul lor a primit toate adevărurile cu toată plinătatea și corectitudinea, predate lor de Hristos, fapt pentru care Apostolul Pavel în numele tuturor celorlalți Apostoli a zis: *Propovăduim înțelepciunea de taină a lui Dumnezeu, ascunsă, pe care Dumnezeu a rânduit-o mai înainte de veci, spre slava noastră. Pe care nici unul din stăpânitorii acestui veac n-a cunoscut-o... Iar nouă ni le-a descoperit Dumnezeu prin Duhul Său, fiindcă Duhul toate cercetează, chiar și adâncurile lui Dumnezeu* (I Corinteni 2, 7-8,10).⁸

Astfel, Harul este **izvorul cunoștinței**, mai precis al **cunoașterii ortodoxe a dogmelor credinței**.

În **sens moral**, Arhiepiscopul Serafim arată că Harul este **temelia înnoirii duhovnicești a credincioșilor**. În una din predicile sale la Buna Vestire (1932), el exprimă o idee importantă, că mântuirea, care se săvârșește cu ajutorul Harului, „constă în **atingerea curăției primare din Rai și**

⁸ Ibidem, pag. 51-52.

în îndumnezeirea⁹ noastră¹⁰, care constă în totala pătrundere a naturii noastre omenești de Har, comuniunea cu Dumnezeu prin mijlocirea Harului, omul devenind Dumnezeu după Har (vezi Psalmi 81, 6; Ioan 10, 34). Acest Har Vlădica Serafim îl numește „putere interioară renăscătoare pentru unirea noastră cu Dumnezeu, adică pentru mântuirea noastră”. „Noi trebuie să ținem minte întotdeauna cuvintele Apostolului Pavel din Epistola către evrei: *Veghind cu luare aminte ca nimeni să nu rămână lipsit de Harul lui Dumnezeu...să fim mulțumitori* (Evrei 12, 15; 28). Tâlcuind cuvintele apostolești, Arhiepiscopul Serafim spune: „Este clar că trebuie să fim în permanență preocupați de păstrarea Harului; în acest Har fiind toată fericirea și mântuirea. Fără El sufletul nostru este mort, căci „Prin Sfântul Duh tot sufletul viază.”¹¹ Dar, de aici este de asemenea clar și faptul că pierderea acestui Har reprezintă pentru noi cea mai mare nefericire. Iată de ce trebuie să știm prin ce păcate, în mod deosebit, putem noi cădea din Harul Sfântului Duh și putem pieri. Din Sfânta Scriptură cunoaștem că astfel de păcate sunt **mândria** (vezi I Petru 5, 5) ,... **desfrânarea** (Facerea 6, 3) și ... **nemilostivirea**. (Luca 12, 45-46)”¹²

În alt cuvânt al său, de praznicul Sfintei Treimi, Vlădica Serafim vorbește despre Har ca despre o cauză a **schimbării minunate a sufletului nostru**. O astfel de schimbare a avut loc mai întâi în sufletele Sfinților Apostoli în ziua Cincizecimii, prin pogorârea Sfântului Duh asupra

⁹ Prin îndumnezeire (gr. - θεοσις) Sfinții Părinți înțeleg totala pătrundere și împlinire a naturii umane de Har, comuniunea cu natura Dumnezeiască prin mijlocirea acestui Har, omul devenind Dumnezeu după Har (vezi Psalmi 81, 6; Ioan 10, 34).

¹⁰ Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). Propovedi (Predici). pag. 89.

¹¹ Antifonul Învierii, glasul al 4-lea

¹² Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). Propovedi (Predici). pag. 89-90.

lor. „Prin Harul Lui ei s-au făcut din păcătoși sfinți; din fricoși față de iudei au devenit demascatori curajoși ai acestora în fața tuturor popoarelor; din necunoscători ai Scripturii, s-au transformat în teologi neîntrecuți, îmbogățindu-se cu toată înălțimea și adâncimea revelației și înțelepciunii dumnezeiești; din triști ei s-au făcut veseli, simțind în inimile lor nesfârșita bucurie a Împărăției cerești a lui Hristos. În sfârșit, prin același Har al Sfântului Duh ei au primit o astfel de credință, încât, prin marile și minunatele ei semne, au doborât lumea păgână și iudaică și s-au făcut temelie pentru o nouă viață creștinească pe pământ.

Această schimbare minunată din omul vechi în cel nou, această mare minune a învierii sufletului nostru, după Apostoli a început să se manifeste la fel de uimitor și în viața adevăraților următori ai lui Hristos. Despre aceasta mărturisesc viețile sfinților plăcuți ai lui Dumnezeu, diferitele daruri ale Sfântului Duh, prin care ei se asemănau atât de mult cu Apostolii.

Această minunată schimbare harică era uimitoare mai ales în viața celor care se întorceau la Dumnezeu din patimi mari și grele, iar după aceea atingeau cele mai înalte daruri harice. Despre aceasta mărturisesc elocvent viețile sfinților Maria Egipteanca, Moise Arapul și Varvar Tâlharul.”¹³

Asemenea schimbări se pot întâmpla și cu noi. „Această schimbare a sufletului nostru, ca lucrare și manifestare a Sfântului Duh, este Împărăția lui Dumnezeu, despre care Domnul a spus: *Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru* (Luca 17, 21)...

Și diavolul știe foarte bine toată valoarea acestei schimbări a sufletului omenesc prin Harul Sfântului Duh; și știe, mai ales, la fel de bine, că ea se săvârșește prin Bise-

¹³ Ibidem, pag. 143-144.

rică. De aceea de aproape două mii de ani diavolul caută neobosit să distrugă Biserica Ortodoxă pe pământ. El se străduie să atingă acest scop, stârnind împotriva Bisericii tot felul de furtuni ale necredinței din partea ateilor și ereticilor. Ca niciodată, această necredință a început să amenințe corabia Bisericii acum. În prezent, putem asemăna situația Bisericii Ortodoxe cu starea în care se aflau Apostolii în timpul furtunii înfricoșătoare de pe mare, când Domnul obosit dormea în corabie (Matei 8, 23-27). Când valurile o acopereau și nu mai aveau vreo nădejde de salvare, ucenicii L-au deșteptat pe Iisus Hristos și I-au spus: *Doamne, mântuiește-ne, că pierim* (Matei 8, 25). Domnul într-o clipă a liniștit marea, și Biserica primară, în persoana Apostolilor, aflați în acea corabie, a fost salvată de la picire.¹⁴

În altă predică, Vlădica Serafim vorbește despre Har ca despre **adevărata noastră fericire**. Iată cuvintele lui: „Harul Duhului în manifestările sale diferite și minunate naște în noi **fericirea împărăției lui Dumnezeu**. De aceea El este adevărata noastră fericire creștină. Nu degeaba Dumnezeu Mântuitorul a numit Sfântul Duh - „Mângâietor” (Ioan 14, 26; 15, 26; 16, 7). Acest nume ne spune că numai de la Duhul Sfânt putem avea adevărata mângâiere în toate necazurile noastre și prin Harul Său putem avea acces la toate bucuriile Împărăției dumnezeiești încă aici pe pământ.”¹⁵

În toate predicile sale despre Har, Arhiepiscopul Serafim amintește că noi trebuie să năzuim spre El ca spre cea mai scumpă comoară, ca spre cel mai înalt scop al întregii noastre vieți. „Dacă nu avem acest scop, orice fapte bune am face, nu ne vom mântui. Și cum poate fi altfel?

¹⁴ Ibidem, pag. 144-145.

¹⁵ Ibidem, pag. 115.

Căci pentru a ne dăruia Harul Sfântului Duh, Domnul a pățimit și a murit pe cruce: *Vă este de folos*, spune El, *ca să Mă duc Eu. Căci dacă nu Mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă Mă voi duce, Îl voi trimite la voi* (Ioan 16, 7). Căci acest Har al Sfântului Duh este, după învățătura preacuviosului Antonie cel Mare, acel „mărgăritar”, despre care a vorbit Domnul, sau acea comoară, pentru obținerea căreia noi trebuie să jertfim totul pentru a o dobândi. Acest Har al Sfântului Duh, după învățătura Sfântului Macarie cel Mare, este chiar Împărăția lui Dumnezeu, care se descoperă în sufletul credinciosului prin manifestările sale minunate: dreptate, pace și bucurie (Romani 14, 17). Spre acest Har, ca spre Împărăția lui Dumnezeu, ne și poruncește Domnul să năzuim, când spune: *Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă* (Matei 6, 33; Luca 12, 31)¹⁶.

Dar ce înseamnă să dobândești Harul Sfântului Duh? Aceasta nu înseamnă numai să-ți faci semnul Sfintei Cruci. Nici într-un caz. După Sf. Simeon Noul Teolog: „primirea Sfântului Duh înseamnă **încălzirea, sau descoperirea harului în noi, prin împlinirea poruncilor**, Har pe care-L primim prin Taine...” Spunând că scopul vieții noastre constă în a bineplăcea lui Hristos Dumnezeu prin primirea Sfântului Duh, Sf. Simeon Noul Teolog ne cheamă la o mare virtute, la calea grea plină de spini și necazuri, care duce la descoperirea în noi a Harului Sfântului Duh. În ce constă această cale, Sf. Antonie cel Mare ne învață astfel: „Eu m-am rugat pentru voi, - spunea el odată ucenicilor săi, - să vă învredniciți și voi să primiți acel Duh mare și arzător, pe Care L-am primit eu. Dacă vreți să-L primiți astfel ca El să rămână în voi, suferiți mai întâi

¹⁶ Ibidem, pag. 47.

greutățile trupești și smerirea inimii, și ridicându-vă gândurile la cer, zi și noapte, cereți cu inimă curată acest Duh arzător și El vi se va da vouă pentru totdeauna și în veci... Și când El va fi primit, vă va descoperi cele mai înalte taine, va alunga de la voi teama de oameni și animale, și veți avea o bucurie cerească ziua și noaptea, și veți fi în acest trup ca cei care deja se află în Împărăția cerurilor.”

După cum se vede din învățătura acestui mare sfânt părinte, nu este ușor să dobândești Harul Sfântului Duh. Pentru aceasta avem nevoie de marea virtute a dobândirii rugăciunii neîncetate și a smereniei. Din proprie experiență toți știm cât de greu este să atingi o rugăciune neîmprăștiată și neîncetată; și la fel știm cât de greu este să ne smerim și să nu ne îngâmfăm când suntem lăudați, cât de greu este să nu ne mâhnim și să tăcem când suntem ocărâți, cât este de greu să iubim pe cei care ne urăsc, cât este de greu să binecuvântăm pe cei ce ne blestemă. Într-adevăr aici trebuie să murim pentru toate patimile noastre, pentru toată lumea care petrece în răutate. Iată de ce fericitul Diadoh spune: „Dacă cineva poate să moară încă în această viață prin greutatea nevoițelor, atunci el întreg, în sfârșit, se face casă a Sfântului Duh, căci unul ca acesta a înviat înainte de moarte.”

Aceasta este calea care ne duce către Harul Sfântului Duh. Arătând această cale, Sfinții Părinți nu vor să ne tulbure cu greutatea ei și astfel să ne îndepărteze de la ea. Dimpotrivă, ei ne cheamă la ea, căci nu există altă cale către dobândirea Harului, sau atingerea Împărăției lui Dumnezeu. Nu degeaba Domnul a spus: *Îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt care o află* (Matei 7, 14).

Sfinții Părinți ne cheamă să urmăm această cale pentru dobândirea Harului și de aceea dacă noi nu ne vom da de bună voie la suferințe pentru o viață sfântă, atunci Domnul ne va pedepsi greu, cu nenorociri, pentru a ne înțe-

lepti și a ne pune pe calea unei vieți mântuitoare. Dacă nu ne vom înțelepti nici din aceste pedepse, și vom refuza această cale pentru dobândirea Harului, atunci ne vom face vinovați de sângele lui Hristos, care a curs pe cruce numai pentru ca să ni se dăruiască acest Har (Ioan 16, 7). Pentru acest mare păcat, Domnul se va lepăda de noi la Înfricoșătoarea sa Judecată și noi nu vom intra în „Cămara de nuntă” a lui Hristos pentru fericirea veșnică. Și cum vom putea să intrăm în ea, când ne vom afla fără „haină de nuntă”, care, după învățătura aceluiași Sf. Simeon Noul Teolog, nu este altceva decât Harul Sfântului Duh...

„Să năzuim către dobândirea Harului Sfântului Duh, ca scop al vieții noastre, prin **calea crucii, a omorârii în noi a patimilor și împlinirii poruncilor lui Dumnezeu**. Atunci partea noastră nu vor fi doar necazurile, dar și marile bucurii, asemenea celor pe care le trăiau Sfinții Apostoli și toți bineplăcuții lui Dumnezeu. Prin multe necazuri au trecut Sfinții Apostoli, dar iată ce spun ei prin cuvintele Apostolului Pavel: *Purtând totdeauna în trup omorârea lui Iisus... Căci pururi noi cei vii suntem dați spre moarte pentru Iisus, ca și viața lui Iisus să se arate în trupul nostru cel muritor... De aceea nu ne pierdem curajul și, chiar dacă omul nostru cel din afară se trece, cel dinăuntru, însă, se înnoiește din zi în zi* (II Corinteni 4, 10; 11; 16). *Că precum prisosec patimile lui Hristos întru noi, așa prisosește prin Hristos și mângâierea noastră* (II Corinteni 1, 5). Mult au pățimit Sf. Andrei cel nebun pentru Hristos și Sf. Serafim de Sarov, dar, și unul și celălalt erau mângâiați de Dumnezeu cu multe vedenii și descoperiri, și, în sfârșit, i-a învrednicit Domnul de o așa de nespusă fericire că ei încă în viața pământească au fost ridicați până în al treilea cer. Greu a pățimit și dreptul Procopie de Ustiug, cel nebun pentru Hristos, dar el primea de la Dumnezeu

cele mai mari mângâieri, fapt pentru care și spunea: „Aprigă este iarna, dar dulce este raiul.”

Dacă vom năzui către dobândirea Harului Sfântului Duh, ca scop al vieții noastre, atunci Domnul nu ne va lipsi nici de bunăstarea și nici de fericirea pământească. El va împlini atunci pentru noi cuvintele Sale dumnezeiești: *Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate acestea se vor adăuga vouă* (Matei 6, 33)¹⁷.

Dar oricât de mari ar fi eforturile voinței noastre libere pentru a atinge Împărăția lui Dumnezeu, fără Har ele nu sunt suficiente. Problema **împreună-lucrării neîntrerupte a Harului cu voința liberă** a omului, arhiepiscopul Serafim o analizează în același volum „Denaturarea adevărului ortodox în gândirea teologică rusă.” Iată ce citim acolo: „Apare întrebarea: Care este aportul voinței noastre libere în atingerea Împărăției lui Dumnezeu? Ca răspuns vom aduce următoarele cuvinte ale Domnului: *Împărăția lui Dumnezeu se ia prin străduință și cei ce se silesc pun mâna pe ea* (Matei 11, 12). Prin urmare, după învățătura Mântuitorului, noi trebuie să supunem la mari eforturi voința noastră liberă, la mari greutăți și virtuți, ca să silim Împărăția lui Dumnezeu, adică să ne facem posesorii ei. Împărăția lui Dumnezeu este Harul dumnezeiesc, sau sămânța dumnezeiască. Ca să creștem această sămânță, să încălzim și să descoperim acest Har până la manifestările lui minunate, **ni se cere o împlinire hotărâtă și neabătută a poruncilor dumnezeiești, fapt pentru care trebuie să intrăm într-o luptă grea cu patimile și să mergem pe calea cea îngustă și spinoasă** [...]

Așa priveau lucrurile și Sfinții Apostoli [...] Așa învățau și Sfinții Părinți ai Bisericii. După cuvintele nevoitorilor Calist și Ignatie, „în albia dumnezeiască, adică în

¹⁷ Ibidem, pag. 47-50.

sfânta baie a Botezului primim un Har Dumnezeiesc cu totul desăvârșit. Dar dacă întâmplător după aceea, prin abuzul lucrurilor vremelnice, prin îndelungarea grijilor lumești, o să-l acoperim cu ceața patimilor, atunci putem și după aceea, prin pocăință și împlinirea prin lucrare a poruncilor dumnezeiești, iarăși să simțim și să dobândim fireasca Lui strălucire și să vedem limpezimea manifestării Lui. Manifestarea Lui se descoperă în măsura râvnei fiecăruia spre a fi credincios credinței”...

În cuvântul său despre răbdare și chibzuință, precuviosul Macarie cel Mare spune: „Avem nevoie de multă credință, răbdare, atenție și virtuți; mai mult, trebuie să flămânzim și să însetăm după bine, cu multă înțelepciune și chibzuință... Căci mulți oameni... vor să primească Împărăția fără muncă și sudoare și îi fericesc pe sfinții bărbați, doresc slava și darurile lor, dar nu vor să aibă parte cu ei în neazuri, greutăți și suferințe...”¹⁸

Aducând și alte idei ale Sfinților Părinți în același duh, Arhiepiscopul Serafim face următoarea amintire importantă: „Folosind eforturi mari ale voinței pentru dobândirea Împărăției lui Dumnezeu, nu trebuie să ne încredem în propriile ostenele. Nici o clipă nu trebuie să uităm că procesul descoperirii în noi a Împărăției lui Dumnezeu, sau a Harului Botezului, nu este posibil și este de neînchipuit fără ajutorul lui Dumnezeu, adică fără același Har al Sfântului Duh. Trebuie să ținem minte mereu cuvintele Domnului: *Fără Mine nu puteți face nimic* (Ioan 15, 5). Acest gând dumnezeiesc este exprimat și prin cuvintele Apostolului Pavel: *Căci în Har sunteți mântuiți, prin credință, și aceasta nu e de la voi: este darul lui Dumnezeu.* (Efeseni 2, 8)

¹⁸ Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). Iskajenie... (Denaturarea...), pag. 251-253

După cuvintele Sf. Simeon Noul Teolog, „la fel cum nu poate să stea casa fără temelie, așa sufletul, care crede în Hristos, nu poate arăta o viață plăcută lui Dumnezeu, dacă nu are pus în el ca temelie Harul Sfântului Duh... Căci Sfântul Duh dă viață sufletului, precum sufletul trupului.”

„Precum trupul este mort fără suflet și nu poate face nimic, - spune preacuviosul Macarie cel Mare, - așa fără sufletul ceresc, fără Duhul lui Dumnezeu, și sufletul este mort pentru Împărăție și fără Duh nu poate face nimic din ce este dumnezeiesc.”

Și nu numai pentru dobândirea Împărăției lui Dumnezeu, prin lupta cu patimile și împlinirea poruncilor avem nevoie de Harul Sfântului Duh, ca putere dumnezeiască. Avem nevoie de el și atunci când atingem această Împărăție și ne facem posesorii manifestărilor minunate și desăvârșite ale Harului renăscător. Se poate chiar spune că atunci cu atât mai mult avem nevoie de ajutorul acestui Har. Este cunoscut că hoții și tâlharii concentrează deosebite eforturi ale voinței lor criminale acolo unde se află cele mai scumpe comori. La fel și dracii mai mult îi atacă pe cei care posedă cele mai mari comori duhovnicești: manifestările desăvârșite ale Harului Sfântului Duh, pentru care Mântuitorul nostru și-a vărsat pe cruce sângele neprețuit. În acest caz, duhurile necurate se străduiesc să omoare desăvârșirea harică prin a aduce dreptilor gânduri de slavă deșartă. Așa ei i-au ispitit pe preacuviosul Antonie cel Mare, preacuviosul Macarie cel Mare, Sf. Simeon Stâlpnicul, Sf. Tihon de Zadonsk și marele nevoitor al lui Dumnezeu preacuviosul Serafim de Sarov.

În aceste ispite ale diavolului, cea mai deosebită grijă a acestor mari nevoitori ai lui Dumnezeu era dobândirea smereniei. Ea era trăsătura lor cea mai distinctivă. Și cu cât

viața lor avea mai multe roade ale harului, ei se împodobeau cu atât mai multă smerenie...

Aceste sentimente de evlavie și frică - ca nu cumva să piardă desăvârșirea harică primită, întotdeauna erau prezente la sfinți, căci ei știau că prin mândrie au rămas fără desăvârșirea harică inițială și au căzut primii oameni. Iată de ce Sf. Macarie, avându-i în vedere pe cei ce au atins Harul în manifestările lui desăvârșite, a spus: „Dar și cei care au gustat Harul dumnezeiesc și au ajuns deja să se împărtășească din Duh, dacă nu vor fi atenți, se sting și ajung mai rău decât erau ei, trăind în lume.”¹⁹

În încheiere, vom aduce câteva gânduri ale Arhiepiscopului Serafim despre Harul renăscător ca cel mai important indiciu care deosebește pe creștinii ortodocși de păgâni, iudei și eterodocși. „Noi am văzut că Harul renăscător al botezului în manifestările lui minunate este prezent doar în Biserica Ortodoxă. De aceea acest Har, care este aceeași Împărăție a lui Dumnezeu, este cel mai important și cel mai esențial indiciu, prin care se deosebesc creștinii ortodocși...”²⁰

„Noi trebuie să păstrăm cu grijă credința noastră ortodoxă de amestecul²¹ ei cu mărturisirile de credință eterodoxe și, bunăoară, catolică și luterană - spune într-o altă lucrare a sa Vlădica Serafim. În acest amestec, Harul nu va fi cu noi, iar fără Har noi niciodată nu o s-o atingem, cum învață Sfinții Părinți, adevărata moralitate și viață creștinească și nu vom intra în cămara cerească”²².

¹⁹ Ibidem, pag. 254 - 256.

²⁰ Ibidem, pag. 257.

²¹ Mișcarea ecumenică are ca scop chiar această amestecare pieritoare a credinței adevărate ortodoxe cu ereziile. Din această cauză Arhiepiscopul Serafim se pronunță categoric împotriva participării în această mișcare a reprezentanților Bisericii Ortodoxe - *nota red.*

²² Arhiepiscopul Serafim (Sobolev). *Russkaia ideologhia (Ideologia rusă)*. Sofia, 1939, pag. 7.

Ca să păstrăm Harul Sfântului Duh, dreptul arhieru ne cheamă la o credință deschisă și mărturisitoare. El scrie: „Acest bun suprem - Harul Sfântului Duh, ca o putere interioară renăscătoare, poate fi doar în Biserica Ortodoxă. De aceea noi trebuie să păstrăm cu grijă credința ortodoxă, s-o facem temelie a întregii noastre vieți, asemenea strămoșilor noștri, să o mărturisim deschis și să ne ferim în fel și chip de orice rușine mincinoasă și păgubitoare. Prin această credință mărturisitoare, Domnul va împărăți în inimile noastre cu Harul Său, cu sfințenia și fericirea Lui...”²³

Arhiepiscopul Serafim mai face încă o delimitare deosebit de importantă chiar între creștinii ortodocși. El amintește că numai singură mărturisirea credinței ortodoxe nu este suficientă în sine pentru mântuire, ci trebuie să și trăiești conform acestei credințe: „Harul Sfântului Duh, sau Împărăția lui Dumnezeu este chiar acel indiciu, cel mai important și esențial care-i deosebește pe creștinii ortodocși, care-L descoperă prin împlinirea poruncilor mântuitoare, de acei creștini ortodocși care nu-L descoperă printr-o viață conformă poruncilor. De aceea primii, ca posesori ai Împărăției lui Dumnezeu, încă în viața pământească, vor primi după moarte și după Înfricoșata Judecată a lui Hristos mântuirea și vor pași în Împărăția veșnică a slavei, iar ceilalți, ca unii care nu au descoperit în ei Harul botezului prin împlinirea poruncilor, pocăință și smerirea inimii, nu vor intra în Împărăția slavei și vor pieri pentru vecie.”²⁴

Din toate cele spuse se pot trage următoarele concluzii:

²³ Ibidem, pag. 7.

²⁴ Arhiepiscop Serafim (Sobolev). Iscajenic...(Denaturarea...), pag. 257 - 258.

1. Noi trebuie să păzim ca lumina ochilor credința noastră sfântă și ortodoxă, această comoară minunată a adevăratei vederi dumnezeiești și **izvor al Harului Dumnezeiesc**, să n-o amestecăm și să n-o schimbăm nici cu catolicismul, nici cu protestantismul, nici cu altă credință mincinoasă.

2. Ca să ne mântuim este necesar să trăim după poruncile Mântuitorului nostru Iisus Hristos și printr-o viață plăcută lui Dumnezeu să descoperim și să înmulțim în noi Harul Sfântului Duh, dăruit nouă de Domnul.

Este foarte important a împlini aceste două laturi ale vieții creștine, mai ales în zilele noastre de abatere de la credința ortodoxă - abatere care pregătește cu pași repezi venirea lui antihrist. După profeciile Sfinților Părinți, dușmanul mântuirii oamenilor, prin slugile lui viclene și perfide, va urmări nu numai distrugerea fizică a fiilor credincioși Bisericii Ortodoxe, dar mai ales nimicirea sufletelor lor, răscumpărate prin sângele scump al Mântuitorului nostru.

De aceea să ținem minte pentru totdeauna că Harul Dumnezeiesc al Sfântului Duh este apărarea noastră cea mai puternică, cu ajutorul căruia vom putea păstra până la capăt credința noastră Domnului. Și jale mare ne va fi tuturor dacă ne vom afla lipsiți de acoperirea Lui, în acele timpuri groaznice care se vor abate peste tot pământul.

**ÎNVĂȚĂTURILE
ARHIEPISCOPULUI
SERAFIM**

**CUVÂNTUL, ȚINUT DE ARHIMANDRITUL
SERAFIM (SOBOLEV), RECTORUL
SEMINARULUI DIN SIMFEROPOL, LA NUMIREA
LUI CA EPISCOP DE LUBENSC***

Cu voia lui Dumnezeu, cu bunăvoința Înaltpreasfinției Voastre, iubite părinte duhovnicesc, și cu decizia Înaltei puteri bisericești, eu sunt chemat la slujirea episcopală. Cu emoție și bucurie sunt pregătit să primesc de la voi, înțelepțiți de Dumnezeu părinți și arhipăstori, harul arhieresc și nu vorbesc nimic împotriva.

De un singur lucru se întristează inima mea. Dacă și în timpurile obișnuite, care nu sunt așa îndepărtate, slujirea episcopală era o slujire mucenicească, cu atât mai mult în timpul de față, al prigoanelor aprige împotriva Bisericii Ortodoxe, ea este mai ales așa. Nu fără temei se poate crede că se apropie împlinirea acelei viziuni, care a fost limpede descoperită Sfântului Ioan Teologul în Apocalipsă, și anume, când Mielul a ridicat de pe cartea tainică a șasea pecete, când *s-a făcut cutremur mare... și stelele cerului au căzut pe pământ... și toți munții și toate insulele s-au mișcat din locurile lor* (Apocalipsa 6, 12-14).

Poate, în acest chip apocaliptic, Domnul i-a descoperit ucenicului Său iubit, că în timpurile din urmă, înainte de venirea lui Antihrist, viața Bisericii Ortodoxe a lui Hristos va curge în condiții atât de grele, încât chiar arhipăstori, destinați să fie lumină dătătoare de Har pentru lume și reazem puternic pentru toți credincioșii ortodocși,

* Ținut la 30.IX./13.X.1920 în catedrala Sfântul Alexandru Nevski din orașul Simferopol.

nu vor putea răbda greutățile poziției lor înalte și-l vor trăda pe Hristos. Iar acest timp vine, dacă nu cumva a și venit deja.

Este firesc să apară de aici în sufletul meu teama, voi putea eu să ridic pe umerii mei acest omofor arhieresc, astăzi atât de greu? Este adevărat, eu mâine voi primi, dacă Dumnezeu va slobozi, harul arhieriei. Eu știu că prin Har noi ne vom mântui și cu el putem să învingem toate obstacolele de netrecut în scopul atingerii intențiilor noastre bune. *Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întărește* (Filipeni 4, 13), a spus Apostolul Pavel.

Dar mai știu și că Harul lui Dumnezeu numai atunci lucrează în noi, ne înnoiește și ne mântuiește, când și din partea noastră se descoperă o râvnă mântuitoare, fără de care focul haric nu se va aprinde în noi cu lucrarea sa renăscătoare. Căci darul Dumnezeiesc al Harului în același fel îl aveau și fecioarele înțelepte, cât și cele nebune. Dar ultimele în loc de râvnă aveau nepăsare și focul candelor lor s-a stins, iar odată cu aceasta ele s-au lipsit și de moștenirea Împărăției lui Hristos. Iată de ce Apostolul Pavel în prima epistolă către Timotei îl preîntâmpină pe acesta asupra nepăsării, spunând: *Nu fi nepăsător față de Harul care este în tine, care ți s-a dat prin proorocie, cu punerea mâinilor mai-marilor preoților* (I Timotei 4, 14). Iar în a doua epistolă către același, el spune: *Îți amintesc să aprinzi și mai mult din nou Harul lui Dumnezeu, care este în tine, prin punerea mâinilor mele* (II Timotei 1, 6). Apostolul Pavel însuși era unul din cei mai mari între Apostoli. Dar era astfel datorită râvnei sale deosebite pentru Hristos, despre care mărturisesc lucrările și pătimirile lui apostolești, dar mai bine zis - dragostea lui înflăcărată pentru Domnul, care îl îndemna la nevoințe uimitoare în bunăvestirea lui Hristos. Și iată ce minunat ne sunt arătate aici acestea: *Cine ne va despărți pe noi de iubirea lui Hristos? Necazul, sau*

strâmtoarea, sau prigoana, sau foametea, sau lipsa de îmbrăcăminte, sau primejdia, sau sabia? Precum este scris: «Pentru Tine suntem omorâți toată ziua, socotiți am fost ca niște oi de junghiere». Dar în toate acestea suntem mai mult decât biruitori, prin Acela care ne-a iubit. Căci sunt încredințat că nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânirile, nici cele de acum, nici cele ce vor fi, nici puterile, nici înălțimea, nici adâncul și nici o altă făptură nu va putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu, cea întru Hristos Iisus, Dumnezeul nostru (Romani 8, 35-39). Acest fel de râvnă l-a făcut pe Pavel unul din cei mai mari Apostoli în slujirea Bisericii lui Hristos.

De această râvnă mă și tem că nu va fi în mine deloc sau măcar în măsura dorită. Prin voi, de Dumnezeu înțelepțiți părinți și arhipăstori, eu aud glasul Mântuitorului, care mă cheamă la slujirea arhierescă și-mi spune: *Paște oile mele* (Ioan 21, 17). Aceste cuvinte au fost spuse de Domnul înviat Apostolului Petru după lepădarea lui, când la întreita întrebare a lui Hristos: *Simone, fiul lui Iona, Mă iubești*, întreit și-a mărturisit dragostea sa pentru El, spunând: *Doamne, Tu știi toate. Tu știi că Te iubesc* (Ioan 21, 15-17), după care Petru iar a fost chemat în numărul dumnezeieștilor ucenici.

Și iată la chemarea lui Hristos, adresată mie acum, aș vrea ca împreună cu Apostolul Petru să spun: *Doamne, Tu știi toate. Tu știi că Te iubesc*. Primind de la Domnul harul arhieric aș vrea atât de mult să-l iubesc pe Mântuitorul nostru, binefăcătorul meu din ziua nașterii mele, adevărata fericire și bucurie a întregii mele vieți, încât să mă ofer cu totul spre slujirea Lui și să fiu în acea unire cu El, despre care Domnul spunea ucenicilor Lui, pe Sine comparându-se cu „Vița”, iar pe ei cu „mlădițele” acestei Vițe (Ioan 15, 1-6), și niciodată și nimic în lume să nu poată să mă întoarcă de la Hristos.

Mai am și altă dorință. Eu recunosc că fără dragostea pentru Hristos nu poți fi păstor; cu atât mai mult arhipăstor al Bisericii. Dar același lucru trebuie spus și despre dragostea pentru cei de aproape, care după mărturia Domnului Însuși, este un indiciu distinctiv al slujirii pastorale adevărate (Ioan 21, 15-17). Și așa aș vrea ca împreună cu dragostea pentru Hristos, inima mea să fie plină de dragostea pentru cei de aproape ai mei, și să pot întotdeauna cu îndrăznire să mă rog pentru ei, să le vindec rănilor sufletești, să le fiu mângâietor în necazuri, să le slujesc ca ultimul rob și să-i conduc cu cuvântul și cu viața mea către unul Dumnezeu, Mântuitorul nostru în Împărăția Lui la nespusă bucurie, har și slavă.

Iată dorințele mele la împlinirea cărora năzuiește inima mea. Teama că ele nu vor fi îndeplinite de mine în slujirea ce-mi stă înaintea, mă înfricoșează acum. Voi avea oare destulă râvnă pentru a împlini dorințele inimii mele? Eu nu știu. Un singur lucru cunosc bine - neputințele și păcatele mele, care întotdeauna îmi stau în față. De aceea vă rog, de Dumnezeu înțelepțiți părinți și arhipăstori, rugați-vă lui Dumnezeu pentru mine, mai ales mâine în timpul hirotoniei mele, pentru ca harul arhieriei să nu fie primit de mine în zadar, ci cu adevărat spre mântuirea mea și mântuirea turmei, prin voi încredințată conducerii mele duhovnicești de la Păstorul nostru de obște, Domnul Iisus Hristos. În El este izvorul tuturor bunătăților. De la El vin toate vrerile noastre bune și în ajutorul Lui este arvuna împlinirii lor reușite. *Căci Dumnezeu este Cel ce lucrează în voi, a spus Apostolul, și ca să voiți, și ca să săvârșiți, după a Lui bunăvoință* (Filipeni 2, 13).

Și fie ca rugăciunea voastră arhipăstorească către Dumnezeu pentru mine nevrednicul să se unească cu rugăciunea mea, care, mai ales în acest moment al vieții mele, trebuie să fie astfel: *Nu mă lepăda de la fața Ta și Duhul*

*Tău cel sfânt nu-l lua de la mine. Dă-mi mie bucuria
mântuirii Tale și cu duh stăpânitor mă întărește. Învăța-voi
pe cei fărădelege căile Tale și cei necredincioși la Tine se
vor întoarce (Psalmi 50, 12.14). Amin.*

TREBUIE OARE CA BISERICA ORTODOXĂ RUSĂ SĂ PARTICIPE LA MIȘCAREA ECUMENICĂ?*

În ultima vreme asupra Bisericii Ruse se încearcă o presiune puternică din partea ecumeniștilor pentru a o determina să participe la mișcarea ecumenică.

La 22 august a.c. ecumeniștii convoacă la Amsterdam, după cum declară ei, o „Conferință panbisericească”. Potrivit informației furnizate de „Terkovnai vestnik”, editat de Sinodul din Bulgaria, la această „Conferință panbisericească” vor participa 136 așa numite „biserici creștine” și reprezentanți ai bisericilor grecești răsăritene.¹ La acest congres ecumenic, fără îndoială, vor fi prezenți și reprezentanți ai organizațiilor bisericesti rusești de peste hotare.

Ecumeniștii invită și Biserica Rusă să ia parte la lucrările Conferinței de la Amsterdam. Până acum Biserica Ortodoxă din Rusia nu s-a alăturat mișcării ecumenice. Ar fi de dorit ca ea, nici de acum înainte, să nu aibă nimic comun cu această mișcare, și iată care ar fi aceste considerente.

Biserica Ortodoxă Rusă este invitată să participe la o conferință ecumenică, precum una din multele organizații bisericesti, din toate cele, cărora li se atribuie noțiunea de Biserică. Dar noi, creștinii ortodocși, mărturisim că

* Referatul prezentat de Arhiepiscopul Serafim (Sobolev) la Consfătuirea panortodoxă de la Moscova din anul 1948. În calitate de episcop al Bisericii Ortodoxe Ruse, documentează profund imposibilitatea oricărei participări la mișcarea ecumenică. Această poziție teologică se referă, nu numai la Biserica Rusă, dar și la întreaga Biserică Ortodoxă Sobornicească. - *nota red.*

¹ „Terkovnai vestnik” („Vestitorul bisericesc”). Nr. 13 - 15, 1948, pag. 17

Biserica, fiind instituită de Însuși Dumnezeu pentru mântuirea noastră, poate fi numită așa, în sensul strict al cuvântului, numai când este o comunitate a creștinilor credincioși în Adevăr. Să denumești, totuși, Biserică fiecare din comunitățile eretice, înseamnă să nu ai o înțelegere corectă asupra Bisericii și să încalci credința noastră despre dogma Bisericii, formulată în cel de-al nouălea articol al Simbolului Credinței. Pesemne ecumeniștii, căutând justificări prin numărul mare al așa numitelor „biserici creștine”, care intră în componența mișcării ecumenice și ai căror reprezentanți vor lua parte la Conferința de la Amsterdam, acordă acestei cantități o importanță pozitivă. Dar din faptul că o minciună se manifestă, nu într-un număr mic, ci într-o varietate mare de tipuri, prin aceasta ea nu va deveni un adevăr, ci, dimpotrivă, minciuna va deforma și va nega și mai mult Adevărul.

De altfel, esența problemei nu se încheie la faptul că ecumeniștii și, din păcate, chiar și persoane din lumea ortodoxă, nu au o reprezentare corectă despre Biserică. Ei consideră că Bisericii îi aparțin toți cei botezați întru Hristos și îi pun în același rând atât pe ortodocși, cât și pe eretici, identificându-i pe unii și pe alții cu Trupul lui Hristos. Spre exemplificare, menționăm articolul unuia din cei mai influenți ecumeniști ruși de la Paris, profesorul și asistentul rectorului Institutului Teologic din Paris, V. V. Zenikovskii. În revista „Vestnik russkogo studentskogo hristianskogo dvijenja” („Buletinul mișcării creștine a studenților ruși”), aparținând filialei ruse a YMCA², (Nr. 5, pag. 17 - 18), el

² YMCA (Young Men's Christian Association) - organizație supraconfesională de tineret, care a apărut în secolul al XIX - lea cu scopul introducerii ideologiei ecumenice supraconfesionale tineretului creștin. Pentru realizarea activității sale, organizația se folosește de sprijinul financiar și politic al masoneriei, făcând o propagandă susținută a principiilor aces-

scrie: „Trebuie să uităm pentru totdeauna, să ne dezobișnuim de gândul trufaș că Duhul dumnezeiesc este numai la noi și cu noi, (adică cu ortodocșii)...Fiind... în afara ortodoxiei, eu totuși m-am simțit în Biserică. Am văzut că granițele Bisericii sunt infinit mai largi și mai încăpătoare decât credem noi. Și, într-adevăr, cine poate arăta unde se sfârșește împrejmuirea bisericească și unde începe holda înverzită a lui Hristos.

Cine îndrăznește să afirme că în afara acestei îngrădiri, Hristos nu are Biserică, nu are slujitori și ucenici... Oare chiar trebuie să-i înlăturăm numai pentru că ei Îl slujesc în alt mod decât noi?... Acum sunt convins că și ei, protestanții, stau în Biserică și lucrează, poate chiar fără să fie conștienți și fără să denumească lucrurile cu numele lor, pentru Biserică... Nu, Biserica lui Hristos este mai largă decât înțelegerea noastră strâmtă despre ea; ea cuprinde într-însa pe toți cei ce cred în Dumnezeu și Îl iubesc pe El, indiferent cum s-ar manifesta dragostea și iubirea lor.”

Într-un alt articol al său din aceeași revistă, sub titlul „Bazele comunicării ecumenice”, prof. V. V. Zenikovskii exprimă unele gânduri și mai stranii, cu totul nepermise pentru conștiința ortodoxă. Înțelegând ca fiind baza și scopul mișcării ecumenice comuniunea diferitelor biserici și unificarea lor „pe linia iubirii”, el cere din partea reprezentanților bisericilor unificate o credință absolută, că „mântuirea este posibilă numai prin Biserica căreia aceștia îi aparțin și că în bisericile lor se află (deși nu pe deplin) adevărul absolut” (ianuarie - februarie 1935).

teia: 1) valoarea echivalentă a tuturor confesiunilor; 2) negarea naturii Dumnezeiești a Mântuitorului și declararea Lui ca om obișnuit; 3) unificarea tuturor oamenilor într-o singură religie; 4) înfăptuirea „Împărăției lui Dumnezeu” pe pământ, în sens denaturat profan, adică instaurarea împărăției antihristului - *noa red.*

Prin aceste cuvinte prof. Zenikovskii exprimă ideea că mântuirea ar fi posibilă în fiecare confesiune eterodoxă. Iar, dimpotrivă, dacă cineva din rândul creștinilor dintr-o confesiune eterodoxă își părăsește credința proprie și se alătură ereticilor din oricare altă confesiune, chiar dacă se alătură Bisericii Ortodoxe, mântuirea pentru acest om deja nu este posibilă. Desigur, unificarea bisericilor se gândește aici prin ignorarea completă a diferențelor dogmatice, și numai pe linia iubirii, adică în felul unei comunități prietenești.

Idei asemănătoare în esența lor manifestă, de asemenea, și profesorul Facultății de Teologie din Sofia, protopresbiterul Ștefan Țankov, o mare autoritate în ochii ecumeniștilor. În articolul său cu titlul „Problemele actuale și sarcinile teologiei și Bisericii Ortodoxe”, el scrie: „Problema unității Bisericii a devenit o problemă deosebit de complicată și aceasta nu poate fi privită...prin mijloace scolastice și de automulțumire, așa cum a fost examinată până acum...Raportul real al Bisericilor ortodoxe în timpurile noi, cu o serie întreagă de biserici eterodoxe, (recunoașterea botezului acestora, a ierarhiilor câtorva dintre ele ș.a.m.d.), și recunoașterea de către Biserica Ortodoxă a suferințelor și imperfecțiunilor care se manifestă în rândul propriilor membri, arată că este injustă ideea conform căreia Trupului mistic al lui Hristos (Biserica) îi aparțin numai creștinii ortodocși și că dincolo de despărțirea aparentă nu există o unitate mistică nevăzută în Biserica lui Hristos”³.

În cazul dat este interesantă recenzia profesorului Ilie Țonevskii de la Facultatea de Teologie din Sofia pe care a făcut-o cărții aceluiași părinte, prof. Țankov, carte

³ „Ejegodnik Bogoslovskogo fakuliteta pri Sofiiskom universitete” („Anuarul Facultății de teologie pe lângă Universitatea din Sofia“), 1946-1947, pag.25.

apărută în limba germană la Zürich în anul 1946: „Biserica Ortodoxă Răsăriteană din punct de vedere ecumenic”.

În recenzia prof. Tonevskii se spune: „Natura Bisericii și trăsăturile ei principale sunt cel mai strâns legate de unitatea ei, deoarece ea este Trupul lui Hristos și Hristos este Capul ei. Biserica nu poate fi nici sfântă, nici catolică (sobornicească), nici apostolică, dacă ea nu este unică. Întregul sens și semnificația deplină a mișcării ecumenice constau în unitatea Bisericii; aceasta constituie fundamentul ei, precum și sarcina și înfăptuirea ei. Simplul fapt că Bisericile Ortodoxe participă în mod activ în mișcarea ecumenică spune despre aceea că deja, în mod treptat, se renunță la vechiul punct de vedere, conform căruia numai creștinii ortodocși sunt cu adevărat creștini și că, numai ei aparțin Bisericii lui Hristos.”⁴

În felul acesta, ecumeniștii ortodocși consideră drept piatră unghiulară unitatea bisericii sau biserica unică. Dar în noțiunea de „unică” aceștia introduc propriul sens deformat, deoarece sub această biserică unică ei înțeleg nu numai pe toți ortodocșii, dar și pe toți eterodocșii, adică și pe eretici.

Acest punct de vedere ecumenic este complet diferit de cel ortodox, care sub noțiunea de „biserica unică” înțelege întotdeauna numai oamenii ortodocși cu adevărat credincioși. Biserica noastră nu a considerat niciodată că ereticii fac parte din structura ei, din structura a însuși Trupului lui Hristos. și de altfel cum este posibil ca respectivul punct de vedere ecumenic să fie considerat ortodox, când Sinoadele ecumenice au aruncat întotdeauna anateme asupra ereticilor, adică i-a îndepărtat de Biserică? Este evident că ecumeniștii, în învățătura lor despre

⁴ Revista „Duhovnaia kulitura” („Cultura teologică”), nr. 6 din anul 1947, pag. 31.

Biserică, nu recunosc autoritatea Sinoadelor ecumenice. Dar acest lucru este echivalent cu negarea autorității întregii Biserici Ortodoxe și recunoașterea, în acest caz, ca unic criteriu al Adevărului propriul intelect și negarea credinței ortodoxe în Biserică.

Același raționalism și aceeași neîncredere în adevărata Biserică a lui Hristos, ecumeniștii le încorporează în interpretarea proprie a denumirii Bisericii ca fiind sobornicească. Împreună cu Sfinții Părinți noi numim Biserica sobornicească sau catolică, sau ecumenică, deoarece „ea nu se mărginește nici prin loc, nici prin timp, nici prin populație, ci îi cuprinde în sine pe adevărații credincioși din toate locurile, timpurile și din toate popoarele”⁵. Ecumeniștii însă, sub această denumire a Bisericii, înțeleg nu numai pe creștinii ortodocși, cu credință adevărată, dar și pe toți ereticii.

Aceeași rătăcire o găsesc și în ce privește denumirea Bisericii ca apostolică. Cât se poate de curios, ecumeniștii includ în această Biserică apostolică și așa numitele „biserici creștine”, care nu au nicidecum o origine sau o moștenire apostolică. Ei consideră toate confesiunile eretice ca aparținând Bisericii Apostolice, cu toate că Sf. Apostol Pavel, cel mai mare dintre Apostoli, îi separă pe eretici de Biserica Ortodoxă și le aruncă anateme, spunând: *Dar chiar dacă noi sau un înger din cer v-ar vesti altă Evanghelie decât aceea pe care v-am vestit-o - să fie anatema!* (Galateni 1, 8).

Dar cel mai mult, ecumeniștii ortodocși greșesc împotriva celui de-al nouălea articol al Simbolului Credinței în ce privește denumirea Bisericii ca sfântă, atunci când îi includ pe eretici în structura acestei Biserici sfinte. Biserica

⁵ Mitropolitul Filaret. Prostrannâi hristianskii katihizis (Catehismul creștin mare).M.1894, pag.48.

se numește sfântă, deoarece ea este împărțitoarea Harului Sfântului Duh, care se împărtășește credincioșilor prin taina Mirungerii la săvârșirea Botezului.

Acest Har renăscător, sfânt și mântuitor este cel mai de preț și cel mai mare bun pe care îl avem, întrucât dăruirea lui nouă a fost scopul venirii în lume a lui Hristos, al chinurilor Sale pe cruce și morții. *Foc am venit să arunc pe pământ și cât aș vrea să fie acum aprins!* (Luca 12, 49). Dând lămurire acestor cuvinte ale lui Hristos, Sfinții Antonie cel Mare și Macarie Egipteanul, sub noțiunea de „foc”, înțeleg aici, Harul renăscător al Sfântului Duh, care se revarsă peste noi prin taina Mirungerii în săvârșirea asupra noastră a tainei Botezului, pentru aceea ea se și numește a „botezului”⁶. Paralel cu aceste cuvinte dumnezeiești trebuie arătate, de asemenea, și următoarele cuvinte ale lui Hristos: *Vă este de folos să mă duc eu.* (se înțelege, spre cruce și moarte) *Căci dacă nu mă voi duce, Mângâietorul nu va veni la voi, iar dacă mă voi duce, îl voi trimite la voi.* (Ioan 16, 7). Iată de ce Sf. Simeon Noul Teolog spune: „Acesta a și fost scopul și sfârșitul întregii lucrări⁷ a lui Hristos, pentru ca cei credincioși să primească Duhul Sfânt... și ca El să fie sufletul sufletului nostru... și ca prin lucrarea Duhului Său noi să ne sfințim, să ne reînnoim și să ne schimbăm, în minte, în conștiință și în toate simțurile”⁸.

Acest Mare Sfânt Părinte al Bisericii, în concordanță cu învățătura lui Hristos și a Apostolului Pavel despre Împărăția lui Dumnezeu, (Ioan 3, 5; Matei 13, 45-46; 13, 33; Luca 19, 12-17; Fapte 1, 3-8; Romani 14, 17), împre-

⁶ Dobrotoliubie (Filocalia). T. I, M., 1895, pag.29; Tvorenia Makaria Eghipetskogo (Operele lui Macarie Egipteanul). Sviato-Troițkaia Serghieva Lavra.1904.Convorbirea a 25-a, pag.190.

⁷ Planul Dumnezeiesc pentru mântuirea omului- *nota red.*

⁸ Slova prep. Simeona Novago Bogoslova (Cuvintele preacuv. Simeon Noul Teolog). Ed. I.M., 1882. Cuvântul 38, pag. 29.

ună cu Sfinții Părinți Antonie cel Mare⁹, Macarie Egipteanul¹⁰ și Efrem Sirul¹¹ ne învață chiar că Împărăția lui Dumnezeu, pe care Domnul ne-a poruncit să o căutăm înainte de toate, (Matei 6, 33), este chiar Harul renăscător al Duhului Sfânt, ca izvor al vieții noastre sfinte¹².

Dar acest bun, cel mai prețios pentru noi, această binefacere renăscătoare a Sfântului Duh cu sfințenia Lui nu este și nu poate exista la protestanți, deoarece aceștia nu au taina Mirungerii. La Botez, așa cum iese în evidență din „Mărturisirea ortodoxă”¹³, noi nu numai că ne curățim de păcate, ci, chiar murim pentru viața trupească și renaștem prin Sfântul Duh pentru viață nouă și sfântă. Dar cea din urmă este posibilă pentru noi numai cu ajutorul aceluia Har pe care îl primim prin taina Mirungerii. În această taină ni se predă nouă Sfântul Duh cu toate darurile sale, care ne întorc și ne întăresc în viața sfântă duhovnicească¹⁴.

Această viață sfântă în Har nu este posibilă și pentru creștinii eterodocși, care, chiar dacă au primit taina Mirungerii, datorită respingerii lor de către Biserica

⁹ Dobrotoliubie (Filocalia). vol. I, pag.50.

¹⁰ Tvorenia Makaria Eghipetskogo (Operele lui Macarie cel Mare), pag.182-183.

¹¹ Dobrotoliubie (Filocalia). vol. II, M., 1895, pag.358.

¹² Tvorenia sv. Simeona Novago Bogoslova (Operele sf. Simeon Noul Teolog). Ed. II.M.,1982. Cuvântul al 44-lea, pag.335; Cuvântul al 81-lea, pag. 348.

¹³ Pravoslavnoe ispovedanie Kafoliceskoi i Apostoliskoi țerkvi vostocinoi (Mărturisirea de credință ortodoxă a Bisericii Catolice și Apostolice de Răsărit). Partea I. SPb.,1840. Răspuns la întrebarea 105, pag.80.

¹⁴ Mitropolitul Makarii. Dogmaticeskoe bogoslovie (Teologia dogmatică). Vol. II. SPb., 1868, pag. 348-352; Mitropolitul Filaret. Prostrannâi hristianskii katihizis (Catehismul creștin mare), pag. 54; Ep. Feofan. Cito esti duhovnaia jizni i kak na neio nastroitsia (Ce este viața duhovnicească și cum să o dobândim). M., 1904, pag. 248; Sf. Marku Nevoitorul și sf. părinți Kallist și Ignatie. M., 1889, pag. 336.

Ortodoxă pentru erezie, acest har este pentru ei nelucrător și nemântuitor¹⁵.

De aici rezultă că nu au deloc dreptate ecumeniștii ortodocși, când includ în rândul sfintei Biserici pe toți ereticii, când prin cuvintele unuia din conducătorii lor ecumenici declară că eterodocșii, îndeosebi cei din cadrul unor grupuri întregi (biserici eterodoxe), precum și diferiți membri păcătoși ai Bisericii Ortodoxe „vor deveni sfinți prin Harul lui Dumnezeu și prin iubirea comuniunii”¹⁶.

Aici ecumeniștii ortodocși amestecă într-un singur tot diferiți membri ai Bisericii Ortodoxe, cum ar fi cei păcătoși și neputincioși, împreună cu creștini eterodocși și „bisericele” lor, presupunând că și unii și alții vor deveni sfinți prin Harul lui Dumnezeu și prin iubirea comuniunii.

Dar între unii și alții există însă o diferență enormă. Membrii Bisericii Ortodoxe, păcătoși fiind, oricât de mari ar fi păcatele lor, întotdeauna pot ca, prin taina Pocăinței și cu ajutorul Harului lucrător și mântuitor, să obțină iertarea și chiar să atingă sfințenia adevărată și desăvârșită. Ereticilor însă, luați separat sau în grupuri, fie și organizații întregi, nu le va fi niciodată proprie această sfințenie, deoarece la ei nu lucrează Harul tainei Mirungerii și Harul tainei Pocăinței. Ereticii pot fi sfinți numai după pocăință sau lepădare de toate eresurile lor și după unirea cu Biserica Ortodoxă. Numai atunci creștinii eterodocși pot fi cuprinși în structura sfintei Biserici a lui Hristos.

Și ce fel de Har al lui Dumnezeu este acela, cu ajutorul căruia, după spusele ecumeniștilor ortodocși, creștinii

¹⁵ Adică la ei nu se manifestă acțiunea mântuitoare, din cauza ereziei - *nota red.*

¹⁶ Dr. Ștefan Țankov. Pravoslavnoe hristianstvo, ego sušnosti i ego sovremennâi obraz (Creștinătatea ortodoxă, esența și chipul ei contemporan).- „Ejegodnik Bogoslovskogo fakuliteta” („Anuarul Facultății de teologie“), Sofia, 1942-1943, pag.62-63.

eterodocși devin sfințiți? Conform învățăturilor Sfinților Părinți ai Bisericii, Harul Sfântului Duh se manifestă sub două forme: ca Har supranatural, care anticipează și pregătește oamenii să primească adevărata credință și ca Har interior, renăscător, mântuitor și care lucrează numai în Biserica Ortodoxă. Fără îndoială, în cuvintele anterior citate ale ecumeniștilor ortodocși, Harul supranatural nu este avut în vedere, întrucât, lucrând în viața creștinilor eterodocși și chiar în viața păgânilor, acesta nu-i face nici sfințiți, nici sfinți¹⁷. Prin urmare, aici se are în vedere Harul interior, renăscător. Dar acest Har, creștinii eterodocși, fie nu-l au deloc, fie că El nu lucrează în ei, nu-i mântuiește și nu-i face sfinți. Prin urmare, nici unul, nici altul dintre cele două forme de lucrare ale Harului, nu-i poate face sfinți pe creștinii eterodocși, de unde ecumeniștii ortodocși nu ar fi trebuit deloc să vorbească nici despre Har și nici despre sfințenie în ce-i privește pe creștinii eterodocși.

În afară de aceasta, iubirea comuniunii îi poate oare face sfinți pe creștinii eterodocși și în general pe păcătoși? Dacă se are în vedere comunicarea plină de iubire a creștinilor ortodocși cu ereticii și îndeosebi, nu în legătură cu noțiunile deformatate despre Ortodoxie, ci cu cele adevărate, atunci de la o asemenea comunicare a ortodocșilor cu ereticii, le rămâne celor din urmă, dacă ei nu sunt niște eretici fanatici, o amintire plăcută și numai atât. Iar pentru a deveni sfinți, ereticilor nu le trebuie numai să se unească cu Biserica Ortodoxă și să înțeleagă harul ei mântuitor, dar și să meargă pe drumul unei vieți creștine adevărate, pe calea unei lupte fără compromisuri cu patimile și păcatele, prin împlinirea neabătută a poruncilor dumnezeiești, pe un drum îngust, îndurerat și spinos. Numai atunci creștinii

¹⁷ Pisania prep. Ioanna Kassiana (Scrierile preacuv. Ioan Cassian). M. 1892, pag.404.

eterodocși, prin împreună-lucrarea Harului Dumnezeuiesc, vor deveni sfinți.

De aceea, afirmațiile ecumeniștilor ortodocși despre posibilitatea ereticilor de a deveni sfinți trebuie privite ca fiind cu totul nefondate și ca o mare rătăcire.

De altfel, interpretarea de către ecumeniștii ortodocși a denumirii Bisericii ecumenice, în sensul văzut de ei, ca sfântă, ca și acordarea altor denumiri nu sunt doar simple rătăciri. Această rătăcire constituie în esența ei răsturnarea credinței noastre ortodoxe în Biserică. Ultima ne cere credința în Una, Sfânta, Soborniceasca și Apostolească Biserică, astfel ca toate aceste proprietăți să le acordăm numai și exclusiv Bisericii noastre Ortodoxe. Iar ecumeniștii ortodocși nu doresc să-i facă ascultare acesteia. În virtutea acestui fapt aceștia denaturează cel de-al nouălea articol al Simbolului Credinței, până la a nu fi recunoscut. În final se obține un amestec al Adevărului cu minciuna, a Ortodoxiei cu eresurile, ceea ce-i duce pe ecumeniștii ortodocși la o denaturare extremă a adevăratei noțiuni despre Biserică, în asemenea măsură, încât aceștia, fiind membri ai Bisericii Ortodoxe, sunt în același timp membri ai bisericii ecumenice, mai precis ai unei oarecari comunități eretice universale cu eresurile ei nenumărate. Ar fi trebuit ca ei să-și amintească întotdeauna de cuvintele lui Hristos: *Iar de nu vei asculta nici de Biserică, să-ți fie ție ca unui păgân și vameș* (Matei 18, 17).

Această neascultare a ecumeniștilor ortodocși îi conduce la următoarea declarație că: „zidurile despărțitoare dintre biserici nu ajung chiar până la cer, până la Hristos - Capul Bisericii, și nu se coboară până la însăși inima Bisericii, până la Sfântul Duh”¹⁸.

¹⁸ Dr. Ștefan Țankov. Pravoslavnoe hristianstvo...(Creștinătatea ortodoxă...), pag.63.

Dar aceste ziduri despărțitoare, adică ceea ce desparte Biserica Ortodoxă de eretici, au început să apară la Sinoadele ecumenice. Aceste despărțiri au avut loc în scopul apărării dreptei credințe de pericolul dispariției prin amestecarea cu ereziile păgubitoare. Aceste despărțiri au avut loc în împlinirea cuvintelor lui Hristos: *Vi se pare că am venit să dau pace pe pământ? Vă spun că nu, ci dezbinare* (Luca 12, 51).

Și iarăși la Sinoadele ecumenice s-au împlinit și cuvintele Domnului nostru, spuse Apostolilor și a urmașilor lor, episcopilor întâistătători ai Bisericii Ortodoxe: *Adevărat grăiesc vouă: oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer, și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în cer* (Matei 18, 18). Este clar că aceste dezbinări ajung până la cer. În ce fel aceste dezbinări nu ajung până la Hristos, când ele sunt fondate pe propriile cuvinte ale Mântuitorului Hristos?!

Apoi, hotărârile dogmatice ale Sinoadelor ecumenice, care au aruncat anatema asupra ereticilor, au fost emise pe baza cuvintelor apostolilor: *Părutu-s-a Duhului Sfânt și nouă* (Fapte 15, 28). Prin urmare hotărârile împotriva ereticilor au pornit nu numai de la Sfinții Părinți ai Sinoadelor ecumenice, dar și de la Însuși Sfântul Duh. Sunt exemplare, în acest caz, cuvintele lui Hristos, rostite de El în timpul apariției în fața ucenicilor la Înviere: *Luați Duh Sfânt. Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate și căroră le veți ține, vor fi ținute* (Ioan 20, 22-23).

Este clar, că anatema Sinoadelor ecumenice, fundamentată pe cuvintele lui Hristos, s-a aruncat asupra ereticilor împreună: și de la Duhul Sfânt și de la Biserică. Se pune astfel întrebarea, pot oare aceste dezbinări dogmatice să nu atingă Duhul Sfânt, de vreme ce sunt provenite direct de la El?

Și aceasta nu este încă totul. Din cuvintele lui Hristos: *Oricâte veți lega pe pământ, vor fi legate și în cer*, devine clar că anatema asupra ereticilor, adică despărțirea lor de Biserică, se transferă în viața viitoare și că toți ereticii, după moarte, vor merge în chinurile iadului.

Este plină de învățături în acest caz revelația făcută fostului mare bineplăcut, nebun pentru Hristos, Sf. Simeon. Dumnezeu i-a dezvăluit lui că sufletul renumitului savant teolog Origene a pierit și se găsește în chinurile iadului din cauza învățăturilor lui eretice¹⁹. O revelație similară a avut călugărul Teofan, așa cum se povestește în cunoscuta carte a fericitului Ioan Mosh „Poiana Sufletului”. El i-a văzut înconjurați de limbi de foc pe același Origene, Arie, Nestorie și pe mulți alți eretici²⁰. Cât de urâtă este erezia de Dumnezeu, demonstrează vedenia apărută preacuviosului Chiriac Pustnicul. Maica Domnului, care i-a apărut lui împreună cu Ioan Botezătorul și Ioan Teologul, n-a binevoit să intre la el în chilie, cu toate rugăciunile lui, numai din cauză că în chilie se găsea, printre altele, și o carte la sfârșitul căreia se aflau două cuvinte ale ereticului Nestorie²¹.

Ecumeniștii ortodocși, nu numai că nu ascultă de Biserica Ortodoxă, dar chiar o învinovătesc în mod deschis de păcatul divizării. Este adevărat că acest păcat ei îl atribuie nu numai Bisericii Ortodoxe, ci și tuturor bisericilor eterodoxe²².

¹⁹ Viețile sfinților pe iulie (în limba rusă). M., 1898, ziua 21, pag. 489-490.

²⁰ Fer. Ioann Mosh. Lug Duhovnii (Pășunea duhovnicească). Sveato-Troițkaia Serghieva Lavra. 1915, cap. XXVI, pag. 32

²¹ Ibidem, cap. XLLVI. Pag. 61-62.

²² V. V. Zenicovskii. O tak nazâvaiemom ecumenicescom voprose (Despre așa numita problemă ecumenică). „Vestnic russkago studenceskago hristianskago dvijenija” („Vestitorul mișcării creștin-studențești ruse”), nr. 6, 1930, pag. 5; Dr. Ștefan Țankov. Pravoslavnoe hristianstvo ... (Creștinătatea ortodoxă...) pag. 116

Însă nu Biserica Ortodoxă, ci ereticii au creat ereziile. Biserica Ortodoxă până la sânge a apărut de eretici puritatea credinței ortodoxe. Dacă n-ar fi fost această luptă, Adevărul ortodox, prin amestecul cu minciuna eretică, ar fi încetat să existe și totodată ar fi dispărut și Biserica Ortodoxă de pe fața pământului. Nu trebuie învinovățită aceasta din urmă pentru faptul că nu s-a amestecat cu ereticii și s-a despărțit de aceștia, ci trebuie să fie fericită pentru nevoințele mucenicești ale despărțirii, care au avut loc din cauza răsculării ereticilor împotriva Bisericii, împotriva adevărilor ei, descoperite de Dumnezeu și de Sfinții Părinți, și chiar împotriva lui Dumnezeu Însuși.

Această învinuire însă arată în ce mare păcat al îndrăzneței păreri de sine și mândriei au căzut ecumeniștii ortodocși, arogându-și dreptul de a fi judecătorii Bisericii Ortodoxe. Se pare că a venit momentul când aceasta din urmă nu trebuie să tacă. Trebuie să li se arate întregul neadevăr, în mod egal, atât în ce privește Ortodoxia, cât și eterodoxia și să fie atenționați pe ce cale periculoasă și pierzătoare merg. Această cale îi împinge la neascultare și chiar la învinovățirea publică a propriei Biserici - Mame.

Și, în sfârșit, nu se poate să nu se atragă atenția asupra împrejurării privind importanța negativă pe care o are participarea reprezentanților ortodocși la conferințele ecumenice. Simplul fapt al acestei prezențe îi întărește pe creștinii eterodocși în convingerea lor că, toate credințele creștine aparțin Unei Biserici Ortodoxe Universale.

Noi considerăm că această prezență nu înseamnă deloc că acești creștini eterodocși au început să aparțină adevăratei Biserici a lui Hristos. Pe cât de îndepărtați au fost de Biserica Ortodoxă din punct de vedere al rătăcirii lor religioase, așa au și rămas. Prezența reprezentanților ortodocși la conferințele ecumenice vorbește numai despre faptul că acești creștini ortodocși au început să apostazieze

de la Ortodoxia lor. Este greu de spus unde apostaziază mai mult ecumeniștii ortodocși de la Biserica Ortodoxă - în scrierile lor, sau participând la conferințele ecumenice? Această participare constituie în esența sa o trădare a învățaturii noastre dogmatice ortodoxe despre Biserică, exprimată în cel de-al nouălea articol al Simbolului Credinței. Participând la o ședință eretică pe care ecumeniștii o numesc „Conferință panbisericească”, „adunarea tuturor bisericilor creștine” și „biserica unică, sfântă a lui Hristos”, reprezentanții ortodocși, în felul acesta, practic confirmă existența acestei „biserici unice, sfinte a lui Hristos” cu toate rătăcirile eretice. Prin urmare, fără cuvinte, fără nici un fel de scriere reprezentanții ortodocși ecumeniști, prin simpla lor prezență la Conferința ecumenică de la Amsterdam, vor contribui la clătinarea credinței noastre în dogma despre Biserică. În afară de aceasta, la toate conferințele ecumenice are loc o rugăciune comună a ereticilor cu ortodocșii. Dar această rugăciune colectivă este interzisă de canoanele sfinte ale Bisericii noastre. Canonul 10 apostolic spune: „Dacă cineva s-ar ruga împreună chiar și în casă cu cel scos de la împărțășire, să se afurisească”. Iar în canonul 45 apostolic se spune: „Episcopul, presbiterul sau diaconul, rugându-se cu ereticii, să se afurisească numai, iar de a dat voie a lucra ca unor clerici, să se caterisească.” În tâlcuirea acestui ultim canon, episcopul Ioan de Smolensk spune: „Canoanele tind nu numai să protejeze ortodocșii de a se molipsi de duhul ereticilor, dar și să-i protejeze de nepăsarea față de credință și de Biserica Ortodoxă, care poate, foarte ușor să apară din contactul cu ereticii în problemele credinței. O asemenea situație, de altfel, nu este o contrazicere a duhului iubirii și răbdării creștinești care caracterizează Biserica Ortodoxă, întrucât, este o mare diferență între a tolera pe cei rătăciți în credință... și în a trăi cu ei într-o comuniune civilă exterioară,

și alta a te angaja cu ei, fără nici o alegere, într-un contact religios; întrucât această din urmă acțiune înseamnă că noi, nu numai că nu ne străduim să-i convertim la Ortodoxie, dar și noi șovăim în credința noastră”.

În legătură cu interpretările regulilor canonice de către episcopul Ioan de Smolensk, trebuie să avem în vedere cuvintele Sfântului Ciprian, episcopul Cartaginei, care spune că ereticii niciodată nu vor veni la Biserică, dacă vor fi întăriți de noi înșine în convingerea că și ei au biserică și taine.

Numai în acel caz reprezentanții ortodocși ar putea să participe la conferințele ecumenice, în care organizatorii ar face o declarație Bisericii Ortodoxe din partea așa numitelor biserici creștine, care fac parte din mișcarea ecumenică, despre pregătirea acestora de a renunța la toate rătăcirile lor religioase și de a se uni cu ea, în dreapta credință. Dar cei care dirijează conferințele ecumenice pe tot parcursul, nu au făcut niciodată și nu vor face asemenea declarații, întrucât creștinii eterodocși nici nu se gândesc să se lepede de ereziile lor și să se unească cu Ortodoxia. Nu trebuie uitat cu ce încăpățănare și fanatism își apără ereticii convingerile lor religioase. Unirea unora din afară cu Biserica Ortodoxă, așa cum arată realitatea, trebuie raportată la situații de fapte unice, extrem de rare și exclusive. Să ținem minte întotdeauna cuvintele profetice ale lui Hristos: *Dar Fiul Omului, când va veni, va găsi, oare, credință pe pământ?* (Luca 18, 8). Având în vedere toate acestea, nu avem nici o bază pentru a spera că așa numitele „biserici creștine” se pot uni în credință cu Biserica Ortodoxă. Trebuie să ne așteptăm la diminuarea tot mai mult și mai mult a numărului de credincioși adevărați.

De altfel, chiar și cel mai important Consiliu Ecumenic nu se gândește deloc ca acești creștini eterodocși să se unească cu Biserica Ortodoxă. Secretarul său, dr. Huft, a

declarat în mod clar că acest Consiliu Ecumenic nu reprezintă în sine o formă oarecare centralizată a unității bisericești, în care bisericile să piardă din singularitatea și din particularitatea lor²³.

De aceea la conferințele ecumenice nici nu se ridică spre dezbatere probleme privitoare la unificarea bisericilor eterodoxe cu Biserica Ortodoxă. Aceste probleme niciodată nu s-au pus în programele conferințelor ecumenice. Ele nu sunt de altfel incluse nici în programul Conferinței de la Amsterdam, ce urmează să aibă loc²⁴.

Este adevărat că ecumeniștii - și eterodocșii, și ortodocșii - se străduiesc la conferințele lor să găsească puncte de confluență în domeniul credinței, pentru a ajunge la unitatea posibilă pentru ei. Este cu totul semnificativă în acest sens declarația Conferinței de la Oxford, întărită cu semnăturile tuturor participanților: „Noi suntem uniți, - se spune aici - în credința în Domnul nostru Iisus Hristos, ca întrupare a Cuvântului lui Dumnezeu. Suntem uniți în atașamentul pentru El, Capul Bisericii, Împăratul împăraților și Domnul domnilor. Noi suntem uniți în mărturisirea că acest devotament are întâietate înaintea celorlalte feluri de atașament... Noi suntem uniți, pentru că toți suntem obiectul dragostei și harului lui Dumnezeu.”²⁵

Dar toate aceste manifestări de unitate nu au nici o legătură cu problema referitoare la adevărata unificare a ortodocșilor cu eterodocșii. Cu toate acestea, ecumeniștii ortodocși, cel puțin în persoana conducătorilor lor, acordă

²³ „Тѣркoвнѣи вѣстник” („Vestitorul bisericesc”) nr. 13-15, 1948, pag. 18.

²⁴ Ibidem, nr. 26-27, pag. 14; vezi și nr. 5-6, pag. 14, 1947.

²⁵ Protopresviterul Ștefan Țankov. Dve vseмирnăe konferenții v Oxforde i Edinburghe: „Praktičeskogo hristianstva” i „Edinenia țerkvei” (Două conferințe mondiale la Oxford și Edinburg: „Creștinismul practic” și „Unirea Bisericilor”) 1937 - „Duhovnaia Kulitura” („Cultura teologică”), 1938, nr. 8-9, pag. 273-282, nr. 10, pag. 303-210.

acestor manifestări de unitate cu caracter general o mare importanță. De aceea, ei fac referire la cuvintele lui Ioan Teologul: *Orice duh, care mărturisește că Iisus Hristos a venit în trup, este de la Dumnezeu. Și orice duh, care nu mărturisește pe Iisus Hristos, nu este de la Dumnezeu, ci este duhul lui antihrist* (I Ioan, 4, 2-3)²⁶.

Da, în timpurile apostolice o asemenea mărturisire a credinței în Hristos era suficientă pentru a stabili: cine este de partea Bisericii lui Hristos și cine este împotriva ei. Atunci principalii adversari ai Apostolilor erau gnosticii, care, în virtutea *științei* lor gnostice *mincinoase*, (I Timotei 6, 20), nu permiteau legătura nemijlocită a lui Dumnezeu cu fapta, de aceea și negau întruparea lui Dumnezeu, această dogmă principală a întregii creștinătăți.

Când după Apostoli au început să apară alte erezii, în mod corespunzător au început să apară și alte dogme, nemărturisirea cărora i-a făcut de asemenea pe eretici adversarii sfintei Biserici, ca și nemărturisirea întrupării lui Hristos. Iconoclaștii mărturiseau întruparea lui Hristos, așa cum o mărturisesc astăzi și protestanții, dar ei - ereticii iconoclaști - au zdruncinat Biserica, până în temelii, timp de două secole. Și apoi nici una din erezii nu a provocat Ortodoxiei atâta rău precum erezia iconoclasmului, condamnată de sfânta Biserică și anatemizată.

Menționând spusele Sfântului Ioan Teologul, ecumeniștii ortodocși pot în felul acesta să dea prilejul de a gândi că ei sunt pregătiți pentru unificarea cu creștinii eterodocși pe baza numai a credinței în Hristos cel întrupat, în prezența tuturor ereziilor lor.

Așadar, dacă Biserica noastră Ortodoxă nu are nici un fel de declarații din partea organizatorilor conferințelor

²⁶ Vezi prof. dr. Ilie Țonevskii. Referat la cea de-a 4-a lecție a prof. dr. Ștefan Țankov „O edinstve țerkvi” („Despre unitatea bisericii”).

ecumenice cu privire la pregătirea bisericilor eterodoxe de a se uni cu ea și dacă la aceste conferințe nici nu se discută despre această unificare, se pune întrebarea: De ce oare Biserica noastră Rusă să-și trimită acolo reprezentanții? Ce roade va obține Biserica noastră din participarea la conferințele ecumenice? Desigur, roadele nu vor fi bune. Unul din aceste roade va fi acela despre care am vorbit deja - renunțarea ortodocșilor la credința lor, prin încălcarea sfințelor canoane și a dogmei despre Biserica pe care o mărturisim în cel de-al nouălea articol al simbolului Credinței.

Există și un alt fruct otrăvitor, care provine din participarea reprezentanților Bisericilor Ortodoxe la conferințele ecumenice și care reprezintă, de asemenea, apostazie de la sfânta noastră Ortodoxie. Avem în vedere prietenia dintre creștinii ortodocși și eterodocși, care se leagă de comunitatea ecumenică. Desigur, ecumeniștii salută o asemenea prietenie a eterodocșilor, îndeosebi a protestanților cu creștinii ortodocși. Fără această prietenie a creștinilor occidentali eterodocși cu creștinii ortodocși răsăriteni, ecumenismul nu poate să-și îndeplinească sarcinile. Conform declarațiilor secretarului general al Consiliului Ecumenic, dr. Huft, acest lucru este recunoscut pe deplin de persoanele din conducerea Consiliului Ecumenic, întrucât, după spusele lor, fără colaborarea cu Bisericile Ortodoxe ecumenismul nu va exista ca un adevărat Trup Universal²⁷. De aceea, Consiliul Ecumenic face tot posibilul să întărească la conferințele lor această prietenie dintre creștinii eterodocși cu cei ortodocși. Este lipsit de îndoială faptul că, în acest scop, Consiliul acordă Bisericilor Ortodoxe tot felul de ajutoare materiale²⁸.

²⁷ „Терковнѣи вѣстникъ” („Vestitorul bisericesc”) nr. 16-17, 1947, pag. 15, nr. 38,39, pag. 1.

²⁸ Ibidem.

Având în vedere toate acestea, putem spune că prietenia care se stabilește la conferințele ecumenice se întărește și se aprofundează tot mai mult, dar, vai!, ea este cu totul dăunătoare Bisericii Ortodoxe. Această prietenie dintre reprezentanții Ortodoxiei și protestanți se transferă în țările ortodoxe și provoacă aici o comuniune „prietenească” dintre ortodocși și protestanți și, în particular, între clerici ai Bisericii Ortodoxe, pe de-o parte, și protestanți, pe de altă parte. La ce se ajunge prin această comuniune „prietenească”, se va vedea din cele ce urmează.

În timpul călătoriilor lor misionare prin țările ortodoxe, pastorii protestanți organizează și în sate și în orașe, cu mare pompă, adunări, la care invită pe ortodocși și mai cu seamă preoți ortodocși. Au fost cazuri chiar, când în fața mulțimii de creștini ortodocși, pastorii și preoții ortodocși, ținându-se de mână, cântau: „O, dulcea noastră uniune a fraților credincioși, cum Domnul Iisus ne ține pe noi în iubire”. Peste tot aveau loc slujbe și rugăciuni comune, ținute de preoți ortodocși și de pastori.

La Conferința de la Geneva reprezentantul Patriarhului Constantinopolului, mitropolitul Ghermanos, și reprezentantul Patriarhului Alexandriei, prof. Lucaras, au atras atenția conferinței asupra prozelitismului în sânul popoarelor creștine ca un fapt inadmisibil și potrivnic ideii de apropiere și unificare a bisericilor creștine. Desigur, că aici sub noțiunea de prozelitism, într-o expresie delicată, s-a avut în vedere propaganda eterodoxă printre creștinii ortodocși. Mitropolitul Ghermanos a prezentat Conferinței în scris o Declarație cu privire la acest prozelitism, de altfel în numele tuturor participanților ortodocși, pentru a opri această propagandă eterodoxă²⁹.

²⁹ Protopresviterul Ștefan Țancov. „Jenevskaia konferenția dlia soedinenia terkvei” („Conferința de la Geneva pentru unirea bisericilor”), pag. 15, 20.

Ca și când ar da un răspuns la aceasta, protestanții, pornind de la aceeași prietenie ecumenică, înțeală de ei în sensul pregătirii ortodocșilor de a se uni cu ei, și sub învățatura lor protestantă, ca niciodată, se dedau fără nici o reținere unei propagande protestante fără de istov, având drept scop unificarea Ortodoxiei cu protestantismul și distrugerea Bisericii Ortodoxe. Beneficiind de imense mijloace materiale, protestanții împrăștie propaganda lor prin presă, editând cărți și ziare. Prin literatura lor ei aruncă cu noroi nu numai asupra închinării icoanelor, asupra riturilor noastre și asupra întregii Ortodoxii, dar se manifestă și împotriva Bibliei, împotriva învățaturii privind crearea de Dumnezeu a lumii în șase zile, au o atitudine dezaprobată față de nararea în Biblie a unor minuni. Ca rezultat al acestei propagande, în țările ortodoxe se dezvoltă cu repeziciune o mulțime de secte protestante, ale adventiștilor, baptiștilor, metodiștilor, penticostalilor, evanghelicilor și ale altora.

Până la apariția ecumenismului, în țările ortodoxe nu exista o asemenea propagandă protestantă, deoarece nu exista o asemenea comuniune prietenească a ortodocșilor cu protestanții despre care se afirmă la conferințele ecumenice și care pune în seama reprezentanților ortodocși obligația morală de a nu împiedica propaganda protestantă în țările ortodoxe. În aceasta și constă marele rău al ecumenismului: *Căci fiecare pom - spunea Domnul - se cunoaște după roadele lui* (Luca 6, 44). Dacă din această prietenie provine răul pentru Biserica Ortodoxă, este clar că prietenia provine dinspre dușmanii Sfintei Biserici. În cazul dat, acești dușmani sunt masonii. Ei instaurează această prietenie la conferințele ecumenice, deoarece ei le organizează, așa cum tot ei organizează și congresele YMCA. În anul 1928 la Sofia, a avut loc o consfătuire a reprezentanților Bisericilor Ortodoxe din Comitetul Mondial masonic

YMCA și ai Mișcărilor naționale YMCA din cadrul Bisericilor Ortodoxe, sub conducerea cunoscutului mason dr. John Mott, Secretar general al organizației mondiale a YMCA. Congresul Protestant Panamerican lasă la dispoziția acestuia mijloace imense pentru desfășurarea propagandei mondiale protestanto-masonice. O a doua asemenea consfătuire a avut loc în anul 1930 la Atena. Organizatorul Conferinței de la Oxford din anul 1937 și reprezentantul ei a fost de asemenea cunoscutul mason dr. John Mott. Aceasta, ca unul din președinții comitetului de conducere al Consiliului Ecumenic, împreună cu alți membri, a elaborat în ianuarie 1948 programul viitoarei conferințe ecumenice de la Amsterdam, organizarea și pregătirea acesteia³⁰. Același dr. John Mott va fi și unul din reprezentanții conferinței de la Amsterdam³¹. După cele spuse, nu este deloc de mirare că la conferința ecumenică de la Stockholm, ținută în anul 1945, și la conferința ecumenică de la Lausanne din anul 1927, 80% din participanți au fost membri ai organizației masonice YMCA, condusă de același dr. John Mott³². Strâns legat de această împrejurare este comunicatul pe care l-au făcut participanții la conferința de la Oxford la Soborul arhierilor de peste hotare cu clericii și mireni, din anul 1938, referitor la faptul că această conferință s-a desfășurat sub o influență masonică deplină.

De aici este de înțeles cine stă în spatele mișcării ecumenice. În spatele ei stau dușmanii străvechi ai Bisericii Ortodoxe - masonii. Reiese de asemenea clar de aici spre ce unificare, în obârșiile sale, tinde această mișcare la conferințele lor ecumenice. Constructorii lor tind nu spre

³⁰ „Терковнѣи вестник” („Vestitorul bisericesc”), nr. 5-6, 1948, pag. 14.

³¹ „Терковнѣи вестник” („Vestitorul bisericesc”), nr. 26-27, 1947, pag. 14.

³² „Вестник русскаго студентскаго християнскаго движенія” („Vestitorul mișcării creștin-studențești ruse”), iulie 1929, pag. 27.

unificarea dogmatică a tuturor așa numitelor biserici creștine cu Bisericile Ortodoxe, ci către amestecarea unora și a altora, prin renunțarea ortodocșilor la credința lor, și adărea lor la prietenia ecumenică cu ereticii, îndeosebi cu protestanții. Iar această amestecare este echivalentă cu distrugerea Ortodoxiei.

Desigur, în problema ecumenică nu trebuie să scăpăm din vedere că la izvorul mișcării ecumenice, în fața noastră, se află nu numai dușmanii străvechi ai Bisericii noastre Ortodoxe, ci stă tatăl fiecărei minciuni și nenorociri - diavolul. În veacurile trecute, stimulând în Biserică tot felul de eresuri, diavolul dorea să piardă sfânta Biserică prin amestecarea ortodocșilor cu ereticii. Asta o face el și acum, prin aceeași amestecare, prin intermediul ecumenismului, cu capitalurile lui masonice neseceate.

Mai înainte totuși, acest fapt al amestecării avea mai multe obstacole decât acum. Atunci creștinii erau stăpâniți de o mai mare râvnă pentru credință ortodoxă, deoarece aceasta din urmă era apărată cu sângele mucenicilor. Astăzi creștinii ortodocși sunt cuprinși de o nemaîntâlnită indiferență față de credința lor, ceea ce Domnul urăște atât de mult, Care a spus: *O, de ai fi rece sau fierbinte! Astfel, fiindcă ești căldicel - nici fierbinte, nici rece - am să te vărs din gura mea* (Apocalipsa 3, 15-16). Atunci, pentru râvna în credință și puritatea vieții creștine ortodocșii aveau cunoștință³³ de la Dumnezeu. Poporul neinstruit din punct de vedere teologic, chiar în persoana femeilor simple, debătea în piețe subiectul: Hristos este oare de-o ființă sau este asemenea Părintelui Său Dumnezeiesc? Astăzi printre ortodocși în problemele credinței domnește o orbire generală. Folosindu-se de toate acestea, mișcarea ecumenică crește repede pe fața întregului pământ, făcând prizonieri în

³³ Darul haric al cunoașterii adevărurilor Dumnezeiești - *nota red.*

rețeaua lor împletită cu șiretenie chiar și din rândul Bisericilor Ortodoxe. Dar Biserica Rusă, cuprinzând în sânul ei o sută cincizeci de milioane de oameni credincioși, nu s-a afiliat încă la această mișcare³⁴.

Ecumenismul nu-și va sărbători încă victoria sa, nu va înlănțui în cercul său ecumenic mondial toate Bisericile Ortodoxe.

Să nu-i dăm această victorie! Luând aminte la esența și scopurile acesteia, să respingem întru totul mișcarea ecumenică, căci aceasta este renunțarea la credința ortodoxă, trădarea și înșelarea lui Hristos, ceea ce ar trebui mereu să ocolim, pentru a îndeplini spusele preacuviosului Serafim de Sarov: „Vai de cel care s-a abătut chiar și cu o iotă de la sfintele Sinoade ecumenice!” Aici este lumea dușmănoasă lui Hristos și sfintei Lui Biserici Ortodoxe. De aceea prietenia cu această lume este, potrivit cuvintelor Apostolului, *dușmănie față de Dumnezeu* (Iacov 4, 4).

Nu cu eterodocșii trebuie să se unească Biserica Ortodoxă, ce este un lucru irealizabil, utopic, profund dăunător și păgubos pentru ea. Creștinii ortodocși trebuie să se unească unul cu altul după porunca lui Hristos din cuvintele Lui: *Dar nu numai pentru aceștia* (se înțelege, pentru Apostoli), *mă rog, ci și pentru cei ce vor crede în Mine, prin cuvântul lor, ca toți să fie una, după cum Tu, Părinte, întru Mine și Eu întru Tine, așa și aceștia în Noi să fie una* (Ioan 17, 20-21). Aici cuvântul *toți* în contextul frazei se referă la cuvintele *cei care vor crede*. Iar în sensul *cei care vor crede* nu trebuie să se înțeleagă împreună cu ecumeniștii și ortodocșii, și eterodocșii. Aici trebuie să se înțeleagă

³⁴ Din păcate în anul 1961 în timpul Adunării a III-a a CMB Biserica Ortodoxă Rusă s-a afiliat mișcării ecumenice și în prezent este unul din cei mai activi membri ai acesteia. - *nota red.* (În aceeași ședință din 20 noiembrie 1961 și Biserica Ortodoxă Română a devenit membră a CMB, fiind în prezent și ea numărată printre membrii cei mai activi - *nota trad.*)

numai cei cu adevărat credincioși adică creștinii ortodocși, deoarece Domnul, care a spus: *Eu sunt ... Adevărul* (Ioan 14, 6), nu a putut să aibă aici în vedere pe eretici, pe oamenii care nu sunt credincioși după Adevăr.

Să nu ne tulburăm de învinuirea pe care ne-o aduc ecumeniștii ortodocși despre lipsa dragostei noastre pentru creștinii eterodocși din cauza acestei respingeri. O astfel de învinuire nu corespunde, înainte de toate, Adevărului. Sfânta noastră Biserică s-a luptat dintotdeauna cu ereziile și chiar până la sânge. Dar pe oamenii care au căzut în ispi-ta diavolului împingându-i către erezii, Biserica Ortodoxă i-a compătimit întotdeauna, din dragostea ce le-o poartă, le-a aplicat epitemii³⁵, mergând până la îndepărtarea de la comuniunea Bisericii. Dar ea niciodată nu a încetat și nu va înceta să se roage, aceasta fiind o respirație a dragostei adevărate pline de har, pentru înțeleptirea și îndreptarea ereticilor pe calea adevărului mântuitor. Iată cum sfânta Biserică ne învață să ne rugăm pentru ei: „Pe cei ce s-au depărtat de la dreapta credință, și cu eresurile întunecându-se, întru pierzare se află, cu strălucirea cunoștinței Tale luminându-i, Sfintei, Apostoleștii și Soborniceștii Tale Bisericii îi unește.”³⁶

În felul acesta, sfânta Biserică observă înseși eresurile, cerând o luptă fără compromisuri cu acestea de la oamenii care au căzut pradă acestor erezii, întinzând întotdeauna în fața lor, pentru a-i îmbrățișa, brațele sale de mamă iubitoare.

³⁵ Epitemie (gr. - επιτιμια) - pedeapsă care, conform regulilor bisericești, se aplică de către slujitorii bisericii unor creștini care se căiesc, în vederea îndreptării unor suferințe morale. Caracterul și durata canoanelor depind de greutatea păcatelor și de pocăința păcătosului. (Regula nr. 102 al Sinodului Trullan) - *nota red.*

³⁶ Vezi Pomelnicul. - în Pravoslavniî molitvoslov (Carte de rugăciuni ortodoxă). M., 1893, f. 64 - *nota red.* (vezi și Psaltirea. Ed. A.M.D., București, 2001, pag. 459 - *nota trad.*)

Mai apoi ne învinuiesc pe noi de absența dragostei față de creștinii eterodocși, în esență pentru faptul că noi nu ne purtăm cu mișcarea ecumenică tot așa cum se poartă ecumeniștii ortodocși. Aceștia din urmă în relația lor cu mișcarea ecumenică se abat de la sfintele canoane, călcând în picioare învățătura noastră dogmatică despre Biserică, aranjează la conferințe ecumenice întâlniri prietenești cu protestanții și masonii și, pe baza acestor relații prietenești, închid ochii la propaganda protestantă manifestată în țările ortodoxe, îi sprijină pe vrăjmașii Bisericii Ortodoxe în lucrarea lor de distrugere a Bisericii. În acest fel, atitudinea ecumeniștilor ortodocși față de ecumenism este o continuă necuviință. Dar în necuviință, după învățătura Apostolului Pavel, nu este loc pentru iubire. *Dragostea*, - spune el - *nu se poartă cu necuviință* (I Corinteni 13, 5).

Este clar că nu noi, ci ecumeniștii ortodocși nu manifestă iubire față de creștinii eterodocși, întrucât ei au nu dragoste, ci necuviință. Să-și întrebe conștiința și ea le va spune ce stă la baza activității lor ecumenice și în relațiile lor cu creștinii eterodocși, dragoste pentru aceștia din urmă, sau altceva?!

Să ne izbăvească Dumnezeu de asemenea dragoste și de o asemenea relație cu mișcarea ecumenică. Să dea Dumnezeu ca Biserica noastră Rusă să se mențină în continuare în aceeași poziție de izolare față de ecumenism și de conferințele acestuia, ca și până acum. Da, noi suntem singuri. Dar în această singurătate a noastră stă chezașia mântuirii de asaltul primejdios asupra Bisericii Ruse din partea masoneriei, chezașia mântuirii nu numai a Bisericii Ruse, dar, posibil, și a întregii Biserici Ortodoxe Universale.

De aceea, nu vom participa la conferințele ecumenice. Noi trebuie să stăm cât mai departe de mișcarea ecumenică. Fără a spera că Biserica Rusă va intra imediat în

rândurile membrilor efectivi ai mișcării ecumenice, aceasta din urmă își exprimă dorința ca reprezentanții Bisericii Ruse să ia parte la conferința de la Amsterdam, nu ca membră, ci în calitate de observator din partea propriei Biserici³⁷.

Dar nu trebuie nici prin această prezență să punem cea mai mică pată pe mărețea noastră Biserică Rusă, deoarece prezența reprezentanților ei în sânul societății eretice și masonice, chiar și în calitate de observatori, va avea într-o bună măsură caracterul comunicării cu această societate. De altfel, și Bisericii noastre Ruse îi sunt întru totul aplicabile cuvintele Apostolului Pavel: *Hristos a iubit Biserica, și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească ... ca s-o înfățișeze Sineși Biserică Slăvită, neavând pată sau zbârcitură, ori altceva de acest fel, să fie sfântă și fără de prihană* (Efeseni 5, 25 - 27).

De aceea nu vom avea absolut nici o comunicare cu mișcarea ecumenică. Ne vom conduce, în acest caz, de cuvintele Sfintei Scripturi: *Nu vă înjugați la jug străin cu cei necredincioși, căci ce însoțire are dreptatea cu fără-delegea? Sau ce împărtășire are lumina cu întunericul? Și ce învoire este între Hristos și Veliar sau ce parte are un credincios cu un necredincios?* (II Corinteni 6, 14-15) *Fericit bărbatul, carele n-a umblat în sfatul necredincioșilor* (Psalmi 1, 1).

³⁷ „Терковнâи vestnik” („Vestitorul bisericesc“), nr. 13 - 15, 1948, pag.18

DESPRE STILUL NOU ȘI STILUL VECHI*

Unul dintre savanții cercetători ai problemei stilului nou și stilului vechi, membru actual al Asociației Astronomice Ruse, E. Predteckenskii spune că doar din epoca Renașterii, printre alte probleme științifice, în Apus, au început să se ocupe și de calculele datei Paștelui. „Din păcate, - declară el, - abia înțelegând structura canonului alexandrin, și înțelegând-o, poate pe departe, cum trebuie, savanții apuseni au vrut să devină reformatori și încrezându-se în ei s-au apucat să corecteze o lucrare foarte frumos realizată”. După cuvintele lui Predteckenskii, „dacă epoca Renașterii ar fi început odată, atât în Apus cât și în Răsăritul antic al Europei, dacă condițiile nefaste nu duceau la nimicirea de tot a culturii în Bisericile creștine antice din Bizanț, dacă tradițiile și cultura alexandrine din primele secole nu se întrerupeau în Răsărit, atunci abia era posibilă și toată schimbarea făcută de papa Grigorie al XIII-lea.”¹

La aceste cuvinte ale lui Predteckenskii trebuie să adăugăm că apariția reformei calendaristice a papei Grigorie al XIII-lea a fost determinată nu doar de lipsa unei înțelegeri și asimilări de către savanții apuseni a canonului alexandrin, cu metoda lui de calculare a datei Paștelui și căderea științei în Răsărit, ci, mai ales, de necredința lor în sfânta Biserică, mai exact, a necredinței lor în faptul că în

* Referatul citit la consfătuirea panortodoxă de la Moscova din 1948.

¹ Predteckenskii E., *Терковное времяисчисление и критический обзор существующих правил определения Паша* (Calculul bisericesc al timpului și o privire critică asupra regulilor existente pentru calculul Paștelui). SPb., 1892, pag. 4-5.

ea, în Biserică, este viu și lucrează Duhul Sfânt ca izvor al oricărui adevăr. Dacă Biserica Romano-Catolică ar fi avut această credință, ea, în persoana Papei și savanților lui, n-ar fi supus schimbării regulile canonice aflate la baza Pascaliei noastre după stilul vechi, prin care Duhul Sfânt a exprimat un adevăr nesupus schimbării.

Mai întâi avem în vedere canonul 7 apostolic: „Dacă vreun episcop, presbiter, ori diacon va sărbători sfânta zi a Paștilor cu iudeii, înainte de echinoctiul de primăvară, să se caterisească”. Tot la aceasta se referă și canonul 1 al Sinodului din Antiohia care spune: „Toți care îndrăznesc a dezlega hotărârea sfântului și marelui Sinod, cel adunat în Niceea, în prezența bunei cinstiri a preaiubitorului de Dumnezeu Împăratul Constantin, pentru sfânta sărbătoare cea mântuitoare a Paștilor; de vor stărui împotrivindu-se mai mult contra celor bine dogmatizate, să fie neîmpărtașiți și lepădați de la Biserică. Și acestea să fie zise pentru laici. Iar dacă vreunul din clericii Bisericii: episcop, presbiter, ori diacon, după hotărârea aceasta ar îndrăzni să se deosebească și să serbeze Paștile cu iudeii pentru răzvrătirea popoarelor și tulburarea Bisericii, pe unul ca acesta sfântul Sinod l-a judecat² din momentul acela străin de Biserică,

² La această problemă adăugăm citatul din articolul Liudmillei Perepelkina „Iulianskii kalendari 1000-letnea ikona na Rusi” („Calendarul iulian - icoană milenară în Rusia”), publicat în „Pravoslavni puti” („Drumul ortodox” - Almanahul teologico-filosofic bisericesc pentru anul 1988, Jordanville, N.I., 1989, pag. 138):

„O asemenea sentință severă, care prevede despărțirea de Biserică fără o cercetare prealabilă a faptei săvârșite din partea conducerii bisericești locale, se întâlnește destul de rar în canoane. Aceasta mărturisește cât de categorică este hotărârea de la Niceea în ce privește determinarea datei serbării Sfințelor Paști, adică niciodată „împreună cu iudeii”.

Chiar expresia „să nu se serbeze Paștile odată cu iudeii”, în ciuda afirmației apăsate a unor teologi contemporani - moderniști, nu arată **modul** serbării, ci are o însemnătate pur „**temporală**.” - *nota red.*

ca unul ce s-a făcut pricinuitor de păcat lui, cât și altora, de stricare și răzvrătire. Pe aceștia îi caterisește de liturghie, precum și pe cei ce vor cuteza a se împărtăși cu ei după caterisire. Iar cei caterisiți să se lipsească și de cinstea cea din afară la care se ajunge prin preoția lui Dumnezeu”.

Acest canon al Sinodului din Antiohia este pentru noi cu atât mai important, cu cât el nu numai că interzice serbarea Paștelui odată cu iudeii, dar arată că o astfel de interdicție a fost pronunțată și de hotărârea primului Sinod ecumenic. Este adevărat, că această hotărâre sobornicească n-a ajuns până la noi, dar despre conținutul ei se vorbește în cunoscuta epistolă a marelui Împărat Constantin către toți episcopii care n-au fost prezenți la primul Sinod ecumenic din Niceea.

La toate aceste hotărâri canonice ale Bisericii Ortodoxe trebuie să mai adăugăm canonul 7 al Sinodului II ecumenic și canonul 95 al Sinodului Trullan, cu conținut identic și care arată cum trebuie să fie primiți ereticii în Biserică.

„Primum la Ortodoxie - se spune aici, - pe eretici după supusa urmare și obicei. Pe arieni adică, macedonieni, sabatieni, navatieni pe cei ce se zic curați și stângaci, **patrusprezeceni**, tetradiți (mercurieni) și pe apolinariști îi primim, după ce vor da în scris mărturia credinței și vor anatematiza tot eresul, care nu cugetă ca sfânta catolică (sensul inițial al acestui cuvânt era de „sobornicească”, „universală”, însușit nedrept de Biserica catolică - *nota trad.*) și apostolească Biserică, a lui Dumnezeu, pecetluindu-i mai înainte cu sfântul Mir, pe frunte, pe ochi, nări, gură, urechi, și zicem: „Pecetea Darului Sfântului Duh”...

După cum vedem, aici patrusprezecenii, adică aceia dintre creștini, care serbau Paștile împreună cu iudeii pe 14 nisan, sunt clar numiți eretici și sunt puși în același rând cu

arieni și alți mari eretici, fapt pentru care sunt primiți în sânul Bisericii, în caz că se pocăiesc, prin ungerea cu mir.

Iată, la ce duce călcarea regulilor canonice despre timpul serbării Sfințelor Paști. Din hotărârile canonice ale Bisericii Ortodoxe citate, reiese clar că trebuie cu sfințenie să le păstrăm neschimbate. De aceea canonul 21 al Sinodului din Gangra spune: „Și, în definitiv, toate cele predate de Dumnezeuieștile Scripturi și de Apostoli, ne rugăm Domnului a se face în Biserică”.

Iar în canonul 2 al Sinodului VI ecumenic se spune: „Și nimănui să nu-i fie îngăduit a preface conoanele cele mai sus arătate, sau a le strica, sau a primi altele afară de acestea care ne stau de față, compuse de oarecare falsificatori care cârciumăresc Adevărul...”

Aceeași respectare riguroasă neschimbată a hotărârilor canonice poruncește Sinodul VII ecumenic, în canonul 1, care spune: „Primind cu îmbrățișare dumnezeieștile canoane, întărim întreg și neclătit așezământul lor care s-au așezat de trâmbițele Duhului, prea lăudații Apostoli și de către sfintele Sinoade ecumenice și de către cele ce s-au adunat pe alocuri pentru predarea unor așezămături ca acestea de către Sfinții Părinții noștri, pentru că toți de unul și același Duh Sfânt luminându-se, au hotărât cele folositoare. Pe cei ce-i dau anatemei îi anatemizăm și noi; pe cei ce-i caterisesc, și noi îi caterisim; pe cei ce-i afurisesc, îi afurisim și noi...”

Din toate aceste reguli canonice arătate este clar în ce păcat mare au căzut catolicii călcând canoanele ce nu ne permit serbarea Paștilor odată cu Paștile iudaice. Acesta este păcatul hulei la adresa Sfântului Duh care nu este iertat de Dumnezeu nici în viața aceasta, nici în cea viitoare. Prin sfintele canoane vorbește însuși Dumnezeu Sfântul Duh, căci hotărârile canonice, ca și cele dogmatice ale Sinoadelor ecumenice au fost date în concordanță cu

cuvintele Dumnezeieștii Scripturi: *Părutu-s-a Duhului Sfânt și nouă* (Fapte 15, 28). Și nu pentru aceea Sfântul Duh împreună cu Apostolii, Sinoadele ecumenice și cu Sfinții Părinți au hotărât adevărurile canonice, ca apoi noi, crezându-ne mai perfecți ca aceștia, să le îndreptăm și să le modificăm, ca fiind imperfecte și greșite. Asemenea atitudine față de sfin-tele canoane este complet inadmisibilă și profanatoare.

Întru aceasta și este vinovată Biserica Romano-Catolică, care încălcând și suprimând regulile canonice a serbat Paștile în 1805, 1825, 1853, 1854... 1903, 1923, 1927 și în mulți alți ani odată cu Paștile iudaic³.

Aceasta nu este încă totul, căci stilul nou obligă Biserica Romano-Catolică să meargă împotriva sfintei Evanghelii, încălcând mersul istoriei evanghelice. Din Evanghelie se vede că Paștile creștinesc se săvârșea după Paștile iudaic. Dar la catolici, în virtutea noii Pascalii, nu numai că sunt ani când Paștile cade odată cu iudeii, dar și când se săvârșește înaintea Paștelui iudaic, cum a fost în 1839, 1840, 1842, 1843, 1845, 1849, 1850, 1856, 1891, 1894 și în mulți alți ani⁴. Iar în 1921 Paștile iudaic a fost pe 10 aprilie, iar Paștile catolic a fost serbat pe 11 martie, adică cu o lună înainte de Paștile iudaic.

Dar, dacă, în puterea așezămintelor canonice, primirea stilului nou în forma lui deplină, pentru noi nu este admisă, tot la fel nu este admisă pentru creștinii ortodocși primirea stilului nou în forma lui parțială. Acest

³ „Pravoslavnaî Sobesednik” („Interlocutorul ortodox“), C. I. 1859, pag. 165; „Pravoslavnaia Bogoslovcaia ănticlopedia” („Enciclopedia teologică ortodoxă“), vol. VIII. SPb., 1906, pag. 880.

⁴ Ibidem.

compromis în ultimul timp se observă în viața unor Biserici Ortodoxe și se manifestă prin faptul că Paștile se serbează după vechea Pascalie ortodoxă, iar toate sărbătorile nemișcătoare, cu dată fixă, se serbează pe stil nou. Dar un asemenea calendar amestecat nu poate fi primit de ortodocși, deoarece aduce după sine încălcarea unor alte hotărâri bisericești despre care ne vorbește Tipicul⁵ și care trebuie respectate cu sfințenie și neabatere, căci nu trebuie să ieșim de sub ascultarea mamei noastre Biserica. Cei de stil nou au păcătuit prin această neascultare. Noi vorbim așa, având în vedere încălcarea cerințelor Tipicului referitoare la sărbătorile cu dată fixă.

Biserica a stabilit prin Tipic anumite limite de timp în cadrul cărora trebuie să fie serbate sărbătorile cu dată fixă care cad în timpul sfintei Patruzecimi. Așa, de exemplu, sărbătoarea Sfântului Ioan Botezătorul poate cădea din miercuria Săptămânii lăsatului sec de carne (limită timpurie) și până în marțea Săptămânii a 4-a a Postului Mare (limită cea mai târzie)⁶. Dar aceste limite sunt distruse de stilul nou, deoarece toate sărbătorile cu dată fixă ei le serbează cu 13 zile mai devreme. Același lucru se poate spune și despre sărbătoarea Bunei-Vestiri (25 martie). După cerințele Tipicului Buna-Vestire se serbează în perioada de timp care începe din joia săptămânii a 3-a a Postului Mare și ajunge până în miercuria Săptămânii luminate⁷. Dar prin introducerea stilului nou, timpul prăz-

⁵ Tipic (gr. τυπικον - Typicon) - carte de cult bisericească de proveniență veche, în care este arătată rânduiala slujbelor bisericești. Cel mai vechi cunoscut Tipic este cel din Ierusalim. El reflectă viața de cult al mănăstirilor din Palestina în timpul în care au cunoscut o dezvoltare înfloritoare (secolele IV - VI). Preacuviosul Sava cel Sfințit († 532), de numele căruia este legată alcătuirea acestui Tipic, doar a cules și ne-a transmis acea tradiție de cult a Bisericii, care a fost stabilită până atunci. - *nota red.*

⁶ Tipikon, M., 1859, f. 187 ob.

⁷ Ibidem, f. 202 ob.

nuirii Bunei-Vestiri începe din vinerea primei săptămâni și se continuă numai până în joia săptămânii a 6-a a Postului Mare.

Dar cu aceasta nu se termină păcatul stilului nou privitor la cerințele Bisericii și Tipicului ei. Atitudinea negativă față de limitele arătate pentru stabilirea timpului serbării marilor sărbători duce în continuare stilul nou la încălcarea Tipicului. Biserica a prevăzut coincidența unora din marile sărbători neschimbătoare cu sărbătorile schimbătoare, la fel și cu alte zile ale Postului Mare. Pentru toate aceste cazuri de coincidență ea a stabilit o rânduială fixă a slujbelor bisericesti. Dar distrugând aceste limite, stilul nou distruge de asemenea și această hotărâre a Bisericii Ortodoxe. De aceea în stilul nou niciodată nu poate coincide aceeași sărbătoare a Bunei-Vestiri cu zilele Săptămânii Patimilor și la fel nu poate avea Kirio-Paște, adică coincidența Bunei-Vestiri cu sărbătoarea Paștelui, lucru care încalcă clar Tipicul bisericesc.

Deosebit de revoltătoare este încălcarea Tipicului în ceea ce privește atitudinea stilului nou referitoare la sărbătorirea Sfinților Apostoli Petru și Pavel. Sfânta Biserică îi cinstește atât de mult pe acești mari Apostoli, încât a stabilit înaintea pomenirii lor (29 iunie) un post care se întinde, potrivit Tipicului, de la 8 zile până la 42 de zile. La introducerea stilului nou acest post, totdeauna se micșorează. Iar când Paștile se serbează în perioada de la 20 până la 25 aprilie inclusiv, postul Sfinților Apostoli Petru și Pavel se suprimă de tot: pentru el nu mai rămâne timp.

Unii pot spune că încălcarea Tipicului nu este un păcat greu deoarece aici nu are loc abaterea de la dogme. Dar și cuvintele lui Hristos: *Iar de nu va asculta nici de Biserică, să-ți fie ție ca un păgân și vameș* (Matei 18, 17), nu ne vorbesc despre încălcarea unor adevăruri dogmatice ale credinței noastre. Totuși, conform mărturiei acestor cu-

vinte dumnezeiești, cel care nu face ascultare Bisericii, acela se desparte de Ea și ajunge în rândul celor mai mari păcătoși, deoarece în acest caz este aplicată pedeapsa supremă - despărțirea de Biserică. Iar acest păcat al neascultării Bisericii și de disprețuire a tipicului ei, stilul nou îl săvârșește deschis, cu mâna îndrăzneată. Din punct de vedere al credinței ortodoxe atitudinea sfidătoare în ce privește Tipicul este nepermisă pentru fiii sfintei Biserici, în același fel cum nu este permisă nici îndepărtarea noastră de la dogmele și regulile canonice. Și aceasta este clar. Așa cum disprețuirea determinărilor dogmatice și canonice duce la îndepărtarea de la Ortodoxie, la aceeași îndepărtare duce și disprețuirea arătată a Tipicului. Căci, Tipicul este pentru noi lege sfântă după care ne conducem în rânduiala slujbelor noastre bisericesti ortodoxe, a sărbătorilor și posturilor. Tipicul este o carte sfântă legată de numele minunatului vas al Harului, Sf. Sava cel Sfințit și primită de Biserica Ortodoxă ca fiind una din cărțile de bază. Tipicul nu este altceva decât vocea Mamei noastre Biserica. Iar față de această voce nu trebuie să avem o atitudine disprețuitoare, ci una de ascultare necondiționată și neabătută, dacă vrem să rămânem fiii credincioși și supuși ai sfintei Biserici și tuturor normelor ei ortodoxe.

Dar ce se mai întâmplă în final în urma încălcării acestei cărți sfinte, Tipicul, odată cu introducerea stilului nou? Se întâmplă că dacă ne folosim de noua modificare, pentru stabilirea unor timpuri noi, în ce privește sărbătorile, posturile și slujbele noastre bisericesti, prin aceasta vom mărturisi în mod implicit că stilul nou arată corect calculul timpului bisericesc, iar Tipicul a fost întocmit incorect; și aceasta se întâmplă simultan cu faptul că noi știm că Tipicul vine de la Biserica Ortodoxă, acea Biserică în care ca într-un tezaur bogat Apostolii au pus numai tot ce aparține Adevărului; și iarăși, când ne este bine cunoscut că

încălcările arătate ale Tipicului vin de la catolicii înecați în întunecimea diferitelor erezii și rătăcirii. Ca născut din catolicism și fenomen antibisericesc, stilul nou nu poate aduce nimic Bisericii Ortodoxe, în afară de tulburare. Așa a fost tâlcuit chiar de la apariție de primii lui adversari, patriarhul Constantinopolului, Ieremia al II-lea, și Sinodul local din Constantinopol, organizat de el în 1583. Stilul nou rămâne până astăzi același început de dezbinare și propagandă catolică, foarte dăunătoare pentru viața Bisericii Ortodoxe. De aceea primirea stilului nou împotriva voinței sfintei Biserici, chiar și în forma lui parțială, poate duce numai la aceea că noi înșine vom contribui la apariția unor tulburări și curente în viața noastră bisericească, și prin urmare cu mâinile proprii vom distruge autoritatea sfintei Biserici Ortodoxe.

În acest fel, la fel cum săvârșim marele păcat al neascultării Bisericii primind stilul nou în forma lui deplină, prin îndepărtarea sfintelor reguli canonice, tot așa săvârșim același păcat al neascultării primind stilul nou în forma lui parțială, (calendar amestecat), prin îndepărtarea cerințelor Tipicului.

De aici se înțelege de ce Biserica Ortodoxă s-a împotrivit atât de hotărâtor și cu atâta râvnă acestei noutăți antibisericești, chiar de la începutul introducerii reformei calendaristice și până în ultimul timp. Imediat după ce papa Grigorie al XIII-lea a introdus stilul nou, în același an 1582, patriarhul ecumenic Ieremia al II-lea, împreună cu Sinodul său, a condamnat noua metodă de calcul romană, ca fiind contradictorie tradițiilor Bisericii Ortodoxe. În următorul an 1583, patriarhul Ieremia al II-lea, cu participarea patriarhilor Silvestru al Alexandriei și Sofronie al VI-

lea al Ierusalimului, a adunat un Sinod bisericesc care a condamnat introducerea în Biserica romană a calendarului gregorian ca fiind potrivit canoanelor întregii Biserici ecumenice și ca o încălcare a hotărârii primului Sinod ecumenic privind ordinea calculului zilei sărbătorii sfințelor Paști. Acest Sinod, în hotărârea sa numită Sigilion⁸ din 20 noiembrie 1853 îi cheamă pe ortodocși să țină ferm și neabătut, chiar până la vărsarea sângelui, sinaxarul ortodox și Pascalia iuliană, aruncând asupra tuturor care vor încălca această hotărâre - anatema, despărțirea de Biserica Ortodoxă! Despre această hotărâre Sinodul de la Constantinopol a anunțat toate Bisericile Răsăritului: pe mitropolitul Moscovei Dionisie, Biserica insulelor Ionice, renumitul apărător al Ortodoxiei în Rusia occidentală, cneazul Constantin Ostrojskii, dogele Venetiei N. Daponte și papa Grigorie al XIII-lea, vinovatul tulburării bisericești.

La fel, o atitudine cu totul negativă în ce privește introducerea stilului nou, au avut-o patriarhii ecumenici și împreună cu ei toată Biserica ecumenică și în secolele următoare. De exemplu, patriarhul Constantinopolului Calinic al XI-lea împreună cu patriarhul Antiohiei Atanasie (1686-1728) au mărturisit că serbarea Paștilor de către ortodocși împreună cu catolicii după această schimbare, renunțarea la hotărârile Bisericii Ortodoxe despre posturi și aplicarea statutelor Bisericii romane, înseamnă trădarea Ortodoxiei și îndepărtarea de la învățăturile Sfinților Părinți, păgubitoare pentru fiii Bisericii ortodoxe, de aceea fiecare creștin este obligat să serbeze Paștile, sărbătorile și perioadele liturgice legate de Paști conform practicii Răsăritului ortodox și nu Apusului eterodox, care ne este străin în credință.

⁸ Decret sinodal oficial cu caracter legislativ, purtând pecetea patriarhală - *nota red.*

Patriarhul ecumenic Chiril al V-lea, în Enciclica din 1756 aruncă blestemele cele mai groaznice pentru toată viața vremelnică și viața veșnică asupra tuturor creștinilor care au primit stilul nou.

În scopul păzirii ortodocșilor de la primirea stilului nou, ca un mare păcat, patriarhul ecumenic Antim al VI-lea, împreună cu ceilalți patriarhi răsăriteni: Ierotei al Alexandriei, Metodie al Antiohiei și Chiril al Ierusalimului și Sinoadele lor, în Enciclica din 1848, în numele Unei Biserici Catolice și Apostolice au enunțat următoarea mărturisire de credință:

„La noi nici patriarhii, nici sinoadele, niciodată n-au putut introduce ceva nou, deoarece păstrătorul bunei cinstiri este chiar Trupul Bisericii, adică poporul, care totdeauna vrea să-și păstreze credința neschimbată potrivit cu credința părinților săi... Să ținem mărturisirea, care am primit-o de la asemenea bărbați ca Sfinții Părinți, să ne dezgustăm de orice noutate, ca o sugestie diavolească, la care dacă cineva a îndrăznit ori cu fapta, ori cu cuvântul, ori cu gândul, acela s-a și lepădat de credința lui Hristos și de bună voie a căzut sub anatema veșnică pentru hulă împotriva Sfântului Duh, ca și când Acesta ar vorbi imperfect prin Sfânta Scriptură și prin Sinoadele ecumenice. Astfel toți înnoitorii: fie ei eretici sau schismatici, care de bună voie s-au îmbrăcat cu blestemul ca și cu o haină (Psalmi 108, 17), fie că sunt papi, fie patriarhi, fie mireni, fie chiar și înger din cer - să fie anatema!”

Între anii 1902-1904 la inițiativa vestitului patriarh al Constantinopolului, Ioachim al III-lea, Bisericile autocefale ale Constantinopolului, Ierusalimului, Greciei, Rusiei, Serbiei, României și Munte-Negrului prin reprezentanții săi s-au exprimat pentru respingerea reformei calendaristice a papei Grigorie al XIII-lea.

În același sens s-a exprimat Sinodul bisericesc a toată Rusia în 1917-1918, care a hotărât menținerea stilului vechi pentru calculul timpului bisericesc. Pentru această hotărâre Sinodul de la Moscova a luat în seamă, alături de alte fundamente, opinia prof. Academiei Teologice din Moscova, părintele Dimitrie Alexandrovici Lebedev, care, în baza datelor științifico-astronomice și canonice bisericești, a mărturisit că orice apropiere de stilul gregorian este păgubitoare, dând prioritate necondiționată stilului vechi iulian⁹.

Cu părere de rău, Congresul panortodox,¹⁰ organi-

⁹ Glubokovskii, prof. N. N. O reforme kalendarea (Despre reforma calendarului). - „Pravoslavnâi misioner” („Misionarul ortodox”) nr. 5-6, Plovdiv, 1943, pag. 262.

¹⁰ Autoritatea și canonicitatea acestui congres, care de la sine și nelegal s-a numit „panortodox”, sunt supuse îndoielii. Trei patriarhii răsăritene (Alexandriei, Antiohiei, Ierusalimului) au refuzat să participe, condamându-l sever, dar întemeiat. N-a fost la congres nici un reprezentant împuternicit al Bisericii Ruse - cea mai numeroasă în lumea ortodoxă. Însă este cunoscut că el a fost organizat și prezidat de un mason, patriarhul Constantinopolului Meletie, și de aceea hotărârile lui au fost distrugătoare pentru Biserică. Despre cât de neortodox și anticanonic a fost acest congres, mărturisesc chiar problemele care s-au discutat: reforma calendarului cu recunoașterea posibilității renunțării la cercul schimbător al sărbătorilor și chiar la ordinea săptămânală de șapte zile; permisiunea căsătoriei a doua pentru slujitorii Bisericii și căsătoria după hirotonie; scurtarea posturilor și slujbelor bisericești; lărgirea legăturilor ecumenice și altele. Din fericire, conștiința ortodoxă, încă atentă în acele timpuri, a respins primirea unor asemenea hotărâri și numai stilul nou (în forma lui parțială) a fost introdus în viață cu grabă sub presiunea puterilor externe. Această hotărâre, asimilată de unele Biserici, „a stricat unitatea cu alte Biserici Ortodoxe și a dus la grele tulburări interioare care se continuă până în prezent”. - Prof. S. V. Troițkii. Budem vmeste borotsea s opasnostiu (Să luptăm împreună cu pericolul). - JMP nr. 2, 1950, pag. 46; vezi la fel „Deania i reșenia Vsepravoslavnogo kongresa v Konstantinopole 10 maia - 8 iuinea 1923” („Lucrările și hotărârile congresului panortodox din Constantinopol 10 mai - 8 iunie 1923”), Constantinopol, 1923 (în limba greacă) - *nota red.*

zat de patriarhul Constantinopolului, Meletie,¹¹ în 1923, s-a îndepărtat de la sfintele tradiții de care se țineau cu atâta râvnă și sfințenie patriarhii ecumenici timp de câteva secole, arătând neabătut voința Bisericii. La acest congres s-a hotărât trecerea la stilul nou. Poporul ortodox al orașului Constantinopol a fost foarte indignat de această inovație anticanonică și ca urmare a acestei atitudini, patriarhul Meletie a fost nevoit să se retragă.

Cu toate acestea, succesorul său, patriarhul Constantinopolului Grigorie al VII-lea a urmat hotărârea înaintașului său, introducând în 1924 stilul nou pentru sărbătorile cu dată fixă, lăsând temporar, până la organizarea unui Sinod ecumenic, serbarea Paștelui și a sărbătorilor legate de el după Pascalia veche. În publicația oficială a Bisericii Grecești „Eklezia” și în unele ziare rusești, el a publicat în numele său și în numele Sinodului său o declarație privind trecerea Patriarhiei constantinopolitane a Bisericii Ortodoxe la stilul nou.

Sub influența Patriarhiei Constantinopolului, Biserica românească a introdus și ea stilul nou pentru sărbătorile

¹¹ Președinte al congresului sus-amintit, patriarhul Meletie IV (Metaksakis) - cunoscut ecumenist și mason, susținător înfocat al noutăților și modernismului în Biserică. Cu ajutorul protectorilor săi puternici a avut o carieră bisericească rapidă și fără precedent, ocupând mai întâi scaunul arhiepiscopiei Athenei (1918 - 1920), apoi al Patriarhiei Constantinopolului (1921 - 1923), Fiind silit să părăsească scaunul patriarhal al Constantinopolului, M. Metaksakis trece în scaunul patriarhal al Alexandriei (1926 - 1935) și reușește cu prețul unor mari nemulțumiri și dezbinări să introducă stilul nou și în această Biserică locală. Înainte de moarte candidează pentru scaunul patriarhal al Ierusalimului, dar nu este ales. (Vezi despre el: 1. Cneazul K. M. Gorceakov. Vozbuditeli rascola (Inițiatorul schismei). Paris, 1927, pag. 29; 2. Prof. S. V. Troițkii Budem vmeste borotsea s opasnostiu (Să luptăm împreună cu pericolul). - JMP nr. 2, 1950, pag. 37; 3. „Masonskii biuleteni” („Buletinul masonic”), revista Marii loji masonice a Greciei, nr. 71, ianuarie-februarie 1967 (în limba greacă). - *nota red.*

cu dată fixă¹². Dar patriarhii de Răsărit: al Alexandriei, al Antiohiei și al Ierusalimului de comun acord cu Sfintele Sinoade din patriarhiile lor au respins categoric problema schimbării calculului timpului bisericesc existent¹³. Celelalte Biserici ortodoxe au avut o atitudine la fel de negativă față de gramata patriarhului Grigorie al VII-lea.

Drept răspuns la această gramată, patriarhul Moscovei și întregii Rusii, Tihon, a adus la cunoștința patriarhului ecumenic că a fost informat de declarația introducerii stilului nou începând din 10 Martie, dar în Biserica rusă

¹² BOR a introdus stilul nou la 1/14 octombrie 1924. Consecința a fost producerea unei mari tulburări în popor, iar o parte din credincioși și clerici nu au primit schimbarea calendarului. Aceștia, mai numeroși în partea Moldovei, s-au grupat în jurul ieromonahului Glicheric (Tănase), mai târziu Mitropolit al Bisericii Ortodoxe Române de Stil Vechi, iar în anul 1999 canonizat. În prezent BORSV este organizată ca mitropolie, având sediul în Mănăstirea Slătioara, Com. Râșca, Jud. Suceava, întâistătător fiind IPS Arhiepiscop și Mitropolit Vlasie (Mogârzan) - *nota trad.*

¹³ Aducem aici fragmente din epistola patriarhului Alexandriei Fotie (1853 - 1925), trimisă unuia dintre principalii organizatori ai reformei calendaristice arhiepiscopului Athenei Hrisostom (Papadopoulos) în legătură cu introducerea stilului nou în Biserica greacă:

„Nu putem să vă ascundem, Preafericite frate al nostru, această mare tristețe și nedumerire, ce a provocat-o Sinodului nostru vestea neașteptată... **că fără nici un fel de necesitate**, în ciuda mărturiei și asigurărilor Preafericirii voastre, **fără nici un fundament dogmatic sau canonic, au fost respinse sfatul frățesc și rugămințile celor patru scaune apostolice** (al Alexandriei, al Antiohiei, al Ierusalimului și al Ciprului - *p. n.*), care stau pentru adevăr de multe secole și că **unilateral** se propune „corectarea” practicii bisericești, primită nu numai de Biserica greacă, dar și de toată Biserica Ortodoxă...

În concluzia celor spuse mai sus,...vă aducem la cunoștință Preafericirii voastre că hotărârea privind „corectarea” (calendarului bisericesc - *p. n.*) despre care ne-ați anunțat, ca fiind deja primită, Sinodul nostru... **o respinge**, și rămânând la vechea părere, iarăși propune adunarea unui mare Sinod local sau a unui Sinod ecumenic, fără de care, în conformitate cu practica generală în întreaga Biserică Ortodoxă, orice părere sau orice decizie unilaterală este nulă din punct de vedere canonic și nu are puterea necesară (Scrisoarea nr. 226 din 24.04.1924) - *nota red.*

este imposibilă introducerea stilului nou din cauza împotrivirii hotărâtoare a întregului popor.

O atitudine la fel de negativă în ce privește introducerea stilului nou în calculul timpului bisericesc au avut-o și Sinoadele arhierilor ruși de peste hotare, care au avut loc în 1923, 1924 și 1925.

Noi trebuie să fim alături de acele Biserici Ortodoxe care țin în mod riguros și fără nici un compromis stilul vechi în viața lor bisericească, ca urmare a hotărârilor canonice, care trebuie să rămână nezdruincinate, deoarece aceste hotărâri reprezintă unul din fundamentele existenței Bisericii noastre Ortodoxe.

Mai mult, cum mărturisesc datele științifice, stilul nou are multe defecte și, în orice caz, este mai departe de adevăr decât stilul vechi¹⁴.

¹⁴ „Savanții care au întocmit Pascalia au fost conștienți de faptul că, calendarul iulian, pe care ei l-au concordat cu calendarul lunar (evreiesc), nu este exact, dar ei știau de asemenea că greșeala calendarului iulian așa de bine corectează greșeala calendarului lunar încât, după demonstrația astronomului Predteckenskii greșeala Pascaliei noastre - tablele crugului lunar - nu depășește trei ore în 1900 de ani.

Prin aceasta se explică acel fapt uimitor că Pascalia noastră, întocmită în secolul al IV-lea și de atunci până acum niciodată corectată, negreșit arată fazele lunii și data serbării Paștelui iudaic. De aceea orice încercare de a „corecta” sau de a înlocui Pascalia noastră trebuie privite ca o încercare de a scoate din tezaurul nostru bisericesc una din cele mai mari valori, cu care, pe bună dreptate ea se poate mândri chiar și în fața savanților timpului nostru.” (Arhiepiscopul Inochentie de Pekin - Scrisoare deschisă adresată tuturor fiilor credincioși ai Bisericii lui Hristos care țin de calendarul ortodox și predaniile Sfintei Biserici Catolicești (Universale). - În: „Ucenie Pravoslavnoi Terevi o Sveascionom Predanii i otnoșenie eio k novomu stiliiu” („Învățătura Bisericii ortodoxe despre Sfânta Tradiție și atitudinea ei față de stilul nou”) - elaborată de luptătorii pentru evlavie ortodoxă din Athos. Ed. Schitului rusesc Sfântul Ilie din Athos, 1989, pag. 49-50) - *nota red.*

Iată de ce comisia științifică fondată pe 18 februarie 1899 de Societatea Astronomică Rusă,¹⁵ pentru a discuta problema reformei calendarului a declarat că : „nu există nici un temei pentru a introduce în Rusia (dar mai ales în Biserică) calendarul gregorian știindu-se că este incorect”¹⁶.

Trebuie să subliniem că până în ultimul timp în astronomie a fost folosit calendarul iulian și nu cel gregorian¹⁷. Astronomul american Newcomb s-a pronunțat chiar pentru întoarcerea la calendarul iulian, mult mai simplu și mai comod pentru calculele astronomice¹⁸.

Este destul de interesant și folositor pentru noi să cunoaștem părerea despre stilul vechi și stilul nou a profesorului Academiei Teologice din Petersburg Vasilii Vasilevici Bolotov. În ultimul an de viață el a fost numit de Sfântul Sinod al Bisericii Ruse, în calitate de delegat din partea departamentului duhovnicesc, la Comisia pentru

¹⁵ Atunci în Rusia, adică din 1900, se prevedea introducerea stilului nou.

¹⁶ „Novoie Vremea” („Timpul nou“), nr. 702 din 1923.

¹⁷ Glagolev, prof. S.S. Sueveria v nauke (Superstiții în știință). - „Bogoslovskii vestnik” („Vestitorul teologic“); Glubocovskii, prof. N. N. Pos., sec., pag. 266-267.

¹⁸ Trebuie să punctăm la fel importanța deosebită a calendarului iulian pentru cronologie. Marele enciclopedist și cronolog de la sfârșitul Evului Mediu Joseph Scaliger (1540-1609), bazându-se pe lucrările cronologilor bizantini, urmași ai savanților alexandrini, a stabilit că numai sistemul calendaro-cronologic iulian cu periodicitatea caracteristică lui poate asigura calculul continuu al zilelor în cronologia mondială.

„Тocmai de aceea numărătoarea după zilele calendarului iulian stă la baza tuturor calculelor cronologice și astronomice, indiferent de faptul -ă sunt orientate în trecut sau spre viitor... În acest sens rămâne paradoxal faptul că tocmai acea perioadă (periodicitatea numărătorii conform calendarului - *p. n.*), de care nu se poate lipsi astronomia și cronologia zilelor noastre, a fost recunoscut de papa Grigorie al XIII-lea ca fiind impropriu pentru calendar”. - A. N. Zelinskii. Konstruktivnâe prințâpî drevneruskogo kalendarea (Principiile constructive ale vechiului calendar rus). - În: „Kontext 1978”, Ed. „Nauka”, M., 1978, pag. 106-107 - *nota red.*

problema concordării stilului vechi al calendarului ortodox cu cel nou, nou înființată pe lângă Societatea Astronomică Rusă. Profesorul V. V. Bolotov a studiat toate detaliile acestei probleme nu numai sub aspectul canonic-bisericesc și științifico-istoric, ci și din toate celelalte puncte de vedere.

Având toate aceste cunoștințe științifice, el a participat la adunarea astronomică a acestei comisii când se discuta problema introducerii stilului nou în Rusia. Și chiar atunci când adunarea nu putea să ajungă la o hotărâre determinată și mulți participanți au început să se încline pentru stilul nou, președintele Comisiei l-a rugat pe V. V. Bolotov să-și spună părerea. Prof. Bolotov două ore și-a ținut discursul istoric, având de față tabele astronomice elaborate de el¹⁹. El pleda întru totul pentru stilul vechi. Argumentele lui în favoarea acestui stil au fost atât de științifice și indiscutabile, încât adunarea în unanimitate a hotărât să se păstreze stilul vechi.

Să ținem minte aceasta întotdeauna și niciodată să nu uităm testamentul pe care l-a lăsat în legătură cu stilul vechi și stilul nou savantul nostru genial Bolotov.

„Eu însumi, - spunea el, - găsesc schimbarea stilului în Rusia complet nedorită. Eu rămân în continuare un adept hotărât al calendarului iulian. Simplitatea lui nemai-pomenită reprezintă avantajul lui științific față de orice calendar corectat. Cred, că misiunea religioasă a Rusiei în această problemă constă în faptul că ea trebuie să țină în viață calendarul iulian, ca astfel să ușureze și pentru popoarele apusene posibilitatea întoarcerii de la reforma gregoriană inutilă, la stilul vechi nestruciat”²⁰.

¹⁹ Aceste tabele au fost distruse în timpul incendiului Sinodului Bulgar din cauza bombardamentelor din 1944.

²⁰ „Jurnal zasedanii Komisii po voprosu o reforme kalendarea pri Russkom astronomicescom obscestve” („Jurnalul ședințelor Comisiei pentru problema schimbării calendarului pe lângă Societatea astronomică rusă”) pag. 34; „Тercovnâia vedomosti” („Departamentul bisericesc”) nr. 7-8, 1926, pag.10.

DESPRE BLÂNDEȚE ȘI SMERENIE*

Smerenia este cel mai important mijloc cu ajutorul căruia noi putem să săvârșim lucrul mântuirii noastre.

Smerenia nu este numai una din virtuți, ci o întreagă concepție creștină despre lume, începutul vieții creștine conformă Noului Testament și viața creștină însăși.

Iată de ce preacuviosul Macarie Egipteanul în minunatele sale opere spune că smerenia este un indiciu al creștinismului sau, în același sens, un criteriu după care putem stabili dacă suntem creștini sau păgâni; avem harul sau nu-l avem; suntem cu Dumnezeu sau fără Dumnezeu; suntem fericiți sau nefericiți.

Fără smerenie toate virtuțile nu au pentru noi nici o însemnătate mântuitoare.

Și cum ar putea fi altfel, atâta vreme cât Harul însuși - cel mai important mijloc al mântuirii noastre, - ni se dă în dar de la Dumnezeu numai pentru smerenie.

Smerenia este orientarea întregii noastre vieți creștinești, sau chiar fundamentul ei. Pentru smerenie Domnul ne dă Harul. Iar Harul ne dă puterea să împlinim neîndoit poruncile dumnezeiești. Împlinirea poruncilor însă ne face părtași bucuriei lui Hristos și aici și în viața viitoare. Dacă în noi va fi smerenie, atunci toate virtuțile creștine ne vor fi proprii, inerente, caracteristice, căci smerenia este baza lor.

Pentru smerenie și blândețe Harul ne va apăra de toate piedicile vrăjmașului, va întoarce în bucurie toate durerile, ne va uni în veci cu Hristos și încă din viața noastră pământească vom simți nespusa bucurie cerească a

* Sfaturi alese tematic din predicile arhiepiscopului Serafim.

acestei uniri cu Dumnezeu.

Fie ca smerenia să ajungă pentru noi virtutea de bază și cea dintâi. Dacă ea va fi în noi, vom dobândi minunata blândețe cu dragostea ei supremă pentru săraci. Căci doar pentru smerenie Domnul ne dă Harul lui, singurul care poate să ne dea puterea să iubim pe cei ce ne necinstesc.

Este mântuitor să ne amintim că Apostolul Pavel, vorbind în prima Epistolă către corinteni despre dragoste ca despre cel mai mare dar al Sfântului Duh, nu înțelege prin ea binefacerea sau chiar împărțirea întregii averi săracilor. Și este de înțeles. Căci și lacomii, și bețivii, și curvarii, și mândrii, și iubitorii de slavă deșartă, nu rareori fac binefaceri. Binefacerea este doar o treaptă pregătitoare spre dobândirea darului dragostei desăvârșite, dar nu chiar această dragoste.

Ce trebuie atunci să înțelegem prin ea? Sfinții Părinți ne învață că prin dragoste desăvârșită trebuie să înțelegem blândețea, sau suportarea cu blândețe a supărărilor din partea celor de aproape ai noștri. Domnul ne cere întotdeauna dragoste adevărată pentru vrăjmașii noștri (Matei 5, 44), pentru cei care ne necinstesc. Domnul vrea ca noi să-i iertăm din toată inima.

Blândețea se manifestă mai întâi de toate prin tăcerea buzelor noastre în timpul jignirilor. Oare nu este o mare minune să răspunzi jignirilor cu blândețe? Iată de ce Sf. Ioan Casian în minunatele sale opere spune că blândețea, sau omul blând, este minunea minunilor. Blândețea este desăvârșirea noastră. Noi trebuie să tindem cel mai mult spre dobândirea celui mai mare dar al Sfântului Duh - adică dragostea creștină desăvârșită și blândețea.

Domnul, pentru a ne uni cu El, ne cere mai înainte de toate blândețe, atunci când spune: *Veniți la Mine... și învățați-vă de la Mine, că sunt blând și smerit cu inima și*

veți găsi odihnă sufletelor voastre (Matei 11, 28-29). Această odihnă nu este altceva decât fericirea Impărăției Cerești a lui Hristos. Este clar că fără blândețe noi nicio-dată nu vom veni la Hristos, nu ne vom uni cu El și de aceea nu vom fi fericiți, ci cei mai nefericiți oameni.

Numai cel blând se află sub apărarea deosebită a lui Dumnezeu, iar această apărare este izvorul tuturor milelor nespuse ale lui Dumnezeu către noi, a oricărei fericiri trecătoare și veșnice.

De aici se înțelege de ce Sfinții Părinți spun: „Nu căuta minuni, caută omul blând, care este minunea minunilor.”

De aceea să căutăm această blândețe și să tindem către ea mai întâi de toate. Pentru aceasta, trebuie să știm ce este blândețea? Blândețea este nerăutatea copilărească, și nu numai copilărească, ci și îngerească, și nu numai îngerească, ci și dumnezeiască. Trăsătura distinctivă și esențială a sfinților era tocmai blândețea.

Această blândețe o avea Sf. Serafim de Sarov. Când în pădurea Sarovului a fost atacat de trei tâlhari, a aruncat toporul care era în mâinile sale, și-a încrucișat mâinile la piept și blând a zis: „Faceți cu mine ce vreți.” Tâlharii l-au bătut pe Sfântul Părinte aproape până la moarte cu propriul său topor. Iar când tâlharii au fost descoperiți și trimiși în judecată, atunci chiar Sfântul Serafim a intervenit în fața autorităților ca să fie iertați de pedeapsă. Dar și aceasta este puțin. La cererea Sf. Serafim tâlharii au fost eliberați din închisoare. Când însă au venit la bineplăcutul lui Dumnezeu să-și ceară iertare, el, ca un tată iubitor, i-a iertat din toată inima.

Această blândețe o avea și Sfântul Tihon de Zadosk. Atunci când un moșier mândru și răutăcios l-a lovit în față, Sfântul Tihon a căzut la picioarele moșierului și i-a cerut iertare.

În toată plinătatea și desăvârșirea ei, această blândețe a avut-o și Mântuitorul nostru. Atunci când era bătut peste cap și peste coroana de spini cu trestia, când era scuipat în față, Domnul nu-și întorcea fața Sa, ci blând și tăcut își privea muncitorii. Iar când au început să-L răstignească, El se ruga pentru călăii lui.

Iată către ce har, către ce manifestare înaltă și minunată a Lui, în noi trebuie să tindem cu toată inima noastră. Dacă vom atinge această blândețe, vom atinge fericirea Impărăției Cerești a lui Hristos.

Tradiția Bisericii povestește că sfântul patriarh al Alexandriei Ioan cel Milostiv și Sfântul Grigorie Palama, arhiepiscopul Tesalonicului, arătau o dragoste deosebită celor care îi necinsteau. Lor trebuie să-l alăturăm și pe marele stareț de la Optina, Sf. Ambrozic. El îi socotea pe necinstitorii săi ca pe cei mai mari binefăcători. Părintele Ambrozic îi sfătuia și pe alții cum să se poarte cu oamenii, spunând că necinstitorii curăță sufletele noastre de necurății ca și cu o perie cu necinstirile lor.

Mulți ani Sf. Ioan de Kronștadt a răbdat smerit hulele și clevetirile teribile de la ajutorul său, protoiereul și chelarul catedralei Sfântul Andrei. El putea să ceară Sfântului Sinod, al cărui membru era chiar în acea vreme, să-l mute de la el în alt loc pe părintele chelar. Dar Părintele Ioan nu se plângea nimănui și tăcea. Când Părintele Ioan s-a îmbolnăvit de moarte, în suferința grea în care se afla, și cerea când să-l pună în fotoliu, când să-l așeze pe pat, aflând de suferința lui, părintele chelar s-a căit. Conștiința l-a mustrat. El a venit la Părintele Ioan să-i ceară scuze și să se ierte cu el. În acel moment Părintele Ioan stătea semiconștient în fotoliu. Când i s-a spus că a venit părintele chelar, atunci Părintele Ioan și-a adunat ultimele puteri, s-a ridicat, s-a apropiat de părintele chelar, i s-a închinat și i-a sărutat mâna. Această mare smerenie a avut un efect atât de mare

asupra părintelui chelar, încât ochii i s-au umplut de lacrimi, iar el a căzut la picioarele Părintelui Ioan. Din acel moment el a început să spună tuturor că Părintele Ioan este un mare bineplăcut al lui Dumnezeu, și că asemenea drepti nu au existat în Biserica Ortodoxă încă din primele veacuri ale creștinismului.

În sfinți, cuvintele Domnului: *Spre unii ca aceștia îmi îndrept privirea mea: spre cei smeriți, cu duhul umilit și care tremură de cuvântul meu* (Isaia 66, 2) - (In textul slavon: *Spre cine voi privi? Numai spre cel blând și tăcut și care tremură de cuvântul meu - nota trad.*), s-au împlinit în toată plinătatea lor. Pentru ce Domnul vorbind aici despre blândețe, ne amintește și de tăcere? Pentru ca să ne arate că blândețea noastră trebuie să se exprime prin tăcere.

Dar se poate ca buzele să tacă, iar în inimă să ai o răutate și o ură teribile împotriva necinstitorilor. Domnul vrea ca în timpul tăcerii să tacă și inima noastră.

De aceea, tăcerea lui Hristos la judecată să ne fie în acest caz un exemplu permanent, iar cuvintele Evangheliei: *Dar Iisus tăcea* (Matei 26, 63) să ne fie cel mai important și de bază îndreptar în viața noastră duhovnicească.

Să ținem minte întotdeauna sfatul Sf. Serafim de Sarov dat unui călugăr în cuvintele: „Taci, taci, fără de încetare taci.” Se înțelege și cu buzele și cu inima în timpul necinstirilor pentru dobândirea blândeții și dragostei desăvârșite.

Unii ar spune: Cum să dobândești această blândețe, această dragoste desăvârșită, când suntem atât de slabi, atât de neputincioși și nu putem face nimic bun cu puterile noastre? Da, noi suntem neputincioși și slabi, dar atotputernic este în noi Harul Sfântului Duh, care și imposibilul îl face posibil și ușor de dobândit.

De aceea Domnul cere nu numai de la unii, ci de la toți oamenii fără excepții asemănarea cu Însuși Dumnezeu

în desăvârșire, când zice: *Fiiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este* (Matei 5, 48). *Și fiiți, dar, milostivi, precum Tatăl vostru Cel ceresc milostiv este.*

Să tindem spre dobândirea blândeții sau dragostei desăvârșite, această culme a tuturor virtuților creștine.

Dar culmea muntelui nu poate fi atinsă dacă nu urci tot muntele. De aceea să tindem spre dobândirea tuturor virtuților și înainte de toate spre dobândirea fundamentului lor - smerenia creștină.

A avea smerenie în sensul conștientizării păcătoșeniei personale nu este greu. Ușor ne este să ne smerim în fața lui Dumnezeu, conștientizând toate neputințele proprii și toată nimicnicia. Dar este foarte greu să ne smerim în fața celor de aproape ai noștri. Ne împiedică ideea că am fi superiori lor, căci noi ne socotim mai buni decât alții chiar și în cazul în care avem foarte multe neajunsuri. Noi întotdeauna justificăm aceste neajunsuri, întotdeauna ne văruim pe dinafară ca, pe cât se poate, să nu se vadă ele. În schimb este foarte rar când iertăm neajunsurile celor de aproape ai noștri. Aproape de fiecare dată îi învinuim și îi judecăm chiar pentru acele păcate care nici nu există în viața lor și care există numai în imaginația noastră păcătoasă și mândră.

Să ne smerim în fața celor de aproape ai noștri până la a le sluji ca robi nu din frică, ci din dragoste pentru ei, cum ne-a poruncit nouă Domnul la Cina cea de Taină (Ioan 13, 14-15). Pentru aceasta să nu ne socotim mai presus și mai buni decât alții în ce privește starea noastră morală. Să atragem atenția inimii și minții noastre numai la păcatele proprii, iar nu la păcatele celor din jurul nostru.

Căci dragostea se manifestă prin faptul ca reciproc și îngăduitor să ne purtăm sarcinile unii altora, adică neajunsurile celor de aproape ai noștri.

Fericitul Augustin spune: „Nimic nu ne face atât de mari în ochii lui Dumnezeu, ca atitudinea noastră îngăduitoare față de neajunsurile celor de aproape ai noștri.”

Cu părere de rău în relațiile noastre se observă un fenomen tocmai invers: nu dragoste unul față de altul, ci cruzime; nu o atitudine îngăduitoare față de neajunsurile celor de aproape ai noștri, ci judecată. Această judecată este subiectul preferat al discuțiilor noastre, nu rareori fiind însoțite de clevetire și răutate.

Cum ar trebui să ne amintim întotdeauna de marele păstor al pământului rus, Părintele Ioan de Kronștadt! Odată, de față cu el, cineva l-a clevetit pe un om cunoscut de Părintele Ioan. „Este adevărat că toate acestea s-au întâmplat ?” - l-a întrebat marele păstor pe interlocutorul său. „Adevărat”, - a răspuns acela. „În acest caz, a spus Părintele Ioan, să nu vorbim de păcatele celor de aproape ai noștri. Avem noi destule. Iar dacă vom compara păcatele noastre cu ale celor pe care îi judecăm, s-ar putea ca păcătoșenia noastră s-o depășească pe a lor.”

Aceeași atitudine atentă și grijulie pentru sufletul aproapelui o avea și marele stareț al pustiei Optina Sf. Ambrozie. Când eram în pustia Optina în 1910, una din cele mai devotate și iubite ucenițe ale marelui stareț, monahia Maria, mi-a spus că printre bineplăcuții lui Dumnezeu cei mai mari sunt mai ales trei: Sfântul Nicolae, Sfântul Serafim de Sarov și Sfântul Ambrozie de la Optina. La întrebarea mea de ce printre cei mai mari sfinți îi numără doar pe aceștia numiți de ea, monahia mi-a răspuns: „Fiindcă ei s-au deosebit prin cea mai mare dragoste pentru cei de aproape ai lor, care se manifesta prin atitudinea lor îngăduitoare față de neajunsurile oamenilor.”

Cu aceeași îngăduință se deosebea și prietenul Sfântului Serafim de Sarov arhiepiscopul Voronejului Antonie. În slujirea sa arhipăstorească era nevoit să desco-

pere viciile celor de aproape ai lui, care veneau la el. Dar așa le descoperea, încât cel în cauză nu simțea de îndată acest lucru și nu-și dădea seama că este vorba despre el, ci credea că se referă la alte persoane. Și numai după aceea, cuvântul dreptului și înaintevăzătorului duhovnic, ca și cum s-ar fi amestecat cu sarea binefăcătoare își descoperea puterea sa dumnezeiască, și cel certat de arhiepiscopul Antonie se încredința că dacă Vlădica își începea de departe cuvântul demascator, el se referea doar la neajunsurile lui personale. De multe ori învățătura sa ziditoare era însoțită de scuze: „Poate v-am supărat, - spunea celui certat, - v-am jignit cu cuvintele mele, de aceea vă rog, pentru Hristos, să mă iertați.”

Dar mai ales cu o asemenea atitudine îngăduitoare față de neajunsurile celor de aproape ai săi se deosebea Sf. Serafim de Sarov. Ce dragoste mare arăta el oamenilor, reiese din felul în care se adresa celor ce veneau la el, ca la unul ce a dobândit îndrăzneală în rugăciune, ca la un mângâietor în necazuri. El se apleca până la pământ oamenilor păcătoși, nu rareori săruta mâinile chiar și mirenilor și-i nimea bucuria lui.

Chiar și pentru oamenii pătimiși precuviosul Serafim avea o admirabilă dragoste înțelegătoare, sfătuiră și pe alții să se poarte astfel cu oamenii.

În ce privește dragostea pentru cei de aproape ai săi, Sf. Serafim s-a asemănat cu Însuși Mântuitorul, care n-a condamnat-o pe femeia prinsă de farisei în preacurvie și adusă la judecata Lui.

Să ne ajute Domnul să avem această dragoste mare pentru cei de aproape ai noștri, această îngăduință pentru neajunsurile lor. Precum mărturisește Sfântul Apostol Pavel, dobândind această dragoste, vom împlini toată legea lui Hristos, toate poruncile lui mântuitoare.

Atunci Harul Sfântului Duh primit la botez va străluci peste noi cu lumina lui dumnezeiască. Atunci se vor împlini pentru noi cuvintele minunatei cântări bisericești: *Câți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și-mbrăcat* (vezi Galateni 3, 27) și Harul botezului ne va fi îmbrăcăminte în Hristos.

Această îmbrăcăminte în Hristos, sau lumina dumnezeiască a Harului, ne va acoperi de toate atacurile demonilor, când sufletele noastre după moarte vor trece vămile văzduhului.

Această îmbrăcăminte în Hristos, acest Har al botezului, descoperit în noi prin împlinirea poruncilor și răbdarea necazurilor, ne vor acoperi la Înfricoșata Judecată a lui Hristos. Ca o îmbrăcăminte de nuntă, acest Har ne va duce în camera cerească a Mântuitorului nostru și va fi izvor de neîncetată bucurie veșnică în Împărăția Cerească a Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

**MINUNILE
ARHIEPISCOPULUI
SERAFIM
DUPĂ MOARTE**

MINUNILE ARHIEPISCOPULUI SERAFIM DUPĂ MOARTE

Din ziua morții Arhiepiscopului Serafim (13/26 februarie 1950), mormântul lui este un izvor nesecat de minuni. Ca și în timpul vieții, și după moarte, Vlădica Serafim continuă să ajute cu milă oamenii, care aleargă la ajutorul rugăciunilor lui nu numai din toate colțurile Bulgariei, dar și de peste hotare.

SALVAREA DE LA EXECUȚIE

O mamă nenorocită a primit pe neașteptate ajutor minunat din partea Arhiepiscopului Serafim despre care mai înainte nu știa nimic, deoarece în vremea aceea era încă necredincioasă. Ea era profesoară de gimnaziu și locuia cu unicul ei fiu în orașul Sliven. În iarna anului 1952, fiul ei P. își satisfăcea stagiul militar la granița sudică a Bulgariei. În acel an iarna a fost foarte aspră, cu multă zăpadă și geroasă. Odată, când tânărul stătea în post, fiind obosit și înghețat, a căzut în zăpadă și a adormit buștean. Tocmai atunci un grup de delincvenți au violat granița, intenționând să o treacă. Din fericire, soldații din detașamentul lui P. au reușit să-i prindă. Au căutat santinela și l-au găsit dormind în post, l-au arestat și l-au trimis în fața Tribunalului militar din Sofia. Din cauza circumstanțelor politice nefavorabile din acel timp, pentru a fi exemplul de învățătură celorlalți soldați, tribunalul a dat cea mai groaz-

nică pedeapsă - execuția prin împușcare. N-a existat nici o posibilitate de recurs... Nenorocita mamă putea doar să se roage să i se dea trupul fiului, ca să nu o priveze de mângâierea de a merge la mormântul lui. Ea a venit la Sofia și în fiecare dimineață cu groază suna la închisoare ca să știe dacă sentința a fost executată. Într-o noapte, în așteptarea fără speranță, a adormit. Deodată i-a apărut în vis un bătrân cu chip de sfânt care i-a spus: „Mamă suferindă, vino la mine la Biserica Rusă și o să te ajut!” Fără să aștepte răsăritul, încă prin întuneric a fugit într-acolo, crezând că în vis a văzut chipul vreunui sfânt, a cărui icoană făcătoare de minuni se află în biserică. După ce a trecut pe la toate icoanele din Biserica și nu a găsit chipul visat, s-a întors decepționată acasă, crezând că a avut halucinații. Dar noaptea următoare, i-a apărut din nou bătrânul cu chip de sfânt și i-a spus: „Ai fost la Biserica Rusă, dar nu ai coborât la mine. Vino la mine jos și te voi ajuta”. Femeia, mirată, a înțeles că nu este o halucinație. A mers iarăși la Biserica Rusă și a întrebat dacă în subsolul bisericii se păstrează icoane făcătoare de minuni. Când cobora în subsol, privirea ei s-a oprit pe portretul Arhiepiscopului Serafim. În el l-a recunoscut pe bătrânul cu chip de sfânt, care i-a promis ajutor în vis și a început să i se roage fierbinte. După o rugăciune lungă, ea a ieșit înlăcrimată din criptă. Ieșind din biserică, neașteptat s-a întâlnit cu o veche cunoștință, pe care n-a văzut-o demult - un bun prieten și coleg de studenție al soțului ei decedat. În acel timp acesta ajunsese cel mai cunoscut avocat din Sofia. Când a aflat de nenorocire, fără să mai piardă timp, s-a dus la Ministerul Apărării, la procurorul militar general. Procurorul a luat legătura cu ministrul-președinte de atunci, V. Cervencov, care a fost de acord să înlocuiască hotărârea de execuție cu închisoarea pe viață. Peste câteva luni, la prima amnistie, tânărul a fost eliberat!

Mama lui P., care până atunci fusese atee, a crezut din tot sufletul în Dumnezeu. Ca mulțumire lui Dumnezeu, ea a făcut în curtea Bisericii Ruse o agapă bogată și povestea singură tuturor despre ajutorul minunat, pe care l-a primit de la Vlădica Serafim.

SALVAREA DE LA ÎNVINUIRE NEDREAPTĂ

Funcționara E. K. povestește: „Când o rudă apropiată, foarte credincioasă, mi-a povestit despre izbăvirea minunată a tânărului soldat de la moarte, ascultând-o, nu bănuiam că în același an, 1952, voi ajunge într-un mare necaz și că în cea mai grea clipă din viața mea voi primi ajutor minunat de la Arhiepiscopul Serafim. Iată ce mi s-a întâmplat.

La începutul lui iulie 1952 eram bolnavă. Neașteptat am fost anunțată de Institutul de Asigurări unde am lucrat, să mă prezint la serviciu în legătură cu revizia financiară a postului meu, care se făcuse în lipsa mea. M-am prezentat imediat la instituție. Revizorul mi-a declarat că revizia s-a încheiat și eu sunt învinuită de delapidarea unei sume de 4.800.000 de leva. Mai trebuia întocmit actul și eu să-l semnez. Când am auzit, mi s-a făcut rău. Revizorul, cu sânge rece, mi-a spus: „Mai întâi voi servi masa și apoi va trebui să semnezi actul de revizie, pe care-l voi întocmi singur după ce voi mânca“.

Am ieșit clătănându-mă, fără putere și dărâmată. Disperată, m-am îndreptat spre centrul orașului cu gândul să mă arunc sub un tramvai. Deodată, în acest moment de cumpănă, mi-am amintit clar de minunea făcută de Vlădica Serafim cu tânărul militar. Mi-a apărut nădejdea că el îmi va ajuta. M-am grăbit spre Biserica Rusă, am cerut să cobor

în criptă și acolo m-am rugat cu lacrimi, cerându-i Vlădicăi Serafim să descopere nevinovăția mea. La ora trei după masă cu frică m-am întors la institut. Revizorul însă nu s-a prezentat nici în ziua aceea, nici a doua zi. Am aflat apoi, că în timpul prânzului i s-a făcut rău, l-au dus la spital unde a murit subit.

În locul lui a fost trimis un revizor nou, mai în vârstă și cu mare experiență. Nu a vrut să semneze un act de revizie străin, ci a dorit să verifice singur totul de la început. După o verificare amănunțită a constatat că s-a făcut un fals premeditat. S-a descoperit că documentele altor doi casieri, care au delapidat suma de 4.800.000 de leva, au fost înlocuite și trecute pe numele meu. S-a întâmplat așa că la puțin timp, și cei doi au murit subit! Am aflat după aceea, că primul revizor a băgat în închisoare mulți casieri, majoritatea fiind nevinovați.” E. K. își încheie povestirea cu cuvintele: „Slavă Domnului și bineplăcutului lui Arhiepiscopul Serafim cu rugăciunile căruia Domnul, cu adevărul Lui Dumnezeiesc, a învins minciuna omenească!”

„BOTEAZĂ-TE ȘI POSTEȘTE!”

Se știe că mormântul Vlădicăi Serafim este vizitat mai ales de elevi și studenți. Ei se roagă pentru reușită la examene și primesc ajutor minunat, care nu numai că se manifestă la examene, dar se reflectă bineplăcut în sufletele lor.

Un student în anul II la medicină vizita deseori cripta Vlădicăi Serafim și se ruga lui pentru reușită la examene. El provenea dintr-o familie atee și nici nu era botezat. Odată, el se ruga acolo ca de obicei. Când și-a terminat îngenuncheat rugăciunea, a sărutat mormântul de marmură și s-a ridicat. Deodată... îl vede pe Arhiepiscopul Serafim în fața

lui ca viu. Vlădica l-a binecuvântat și i-a zis: „Botează-te și postește!” După aceea a dispărut. Studentul s-a cutremurat până în adâncul sufletului de cele întâmplate. El și-a chemat din provincie mătușa, care era foarte credincioasă, și a rugat-o să-i fie nașă. A fost botezat în Biserica Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, de la azilul de bătrâni din raionul Kneajevo.

După această întâmplare minunată, studentul spunea tuturor că dacă va fi supus chinurilor până la moarte, nu-i vor putea zdruncina credința în existența vieții după moarte.

UN AJUTOR MINUNAT LA EXAMEN

M. P., studentă la Facultatea de Artă Orientală, trebuia să se prezinte în iunie 1988 la un examen foarte greu la literatura turcă. Fiind credincioasă, ea și-a mărturisit neliniștea unei monahii cunoscute. Ca să o întărească, monahia i-a povestit cum Vlădica Serafim și cu ajutorul minunat de la Dumnezeu a luat strălucitor toate examenele de admitere la Academia Teologică din Petersburg. M. P. povestește: „Cu mare greutate am învățat bine o întrebare care mi s-a părut mai ușoară. Înainte de examen am intrat în Biserica Rusă și m-am rugat fierbinte la mormântul Arhiepiscopului Serafim. Când am intrat înfricoșată în sala de examen, profesoara mi-a oferit câteva bilete. L-am luat pe cel mai apropiat de mine. Era tocmai întrebarea pe care o știam cel mai bine. Profesoara mea a rămas foarte mulțumită de răspunsul meu și chiar m-a lăudat că m-am pregătit bine”.

Peste un timp, M. P. trebuia să se prezinte la un alt examen. Ea a considerat cu ușurință că nu trebuie să mai înveți mult, ci este suficient să te rogi stăruitor la mormân-

tul Vlădicăi Serafim. Dar la examem a luat nota doi. „De atunci, - spune M. P. - mai întâi mă pregătesc conștiincios pentru examene și după aceea mă rog Vlădicăi Serafim și atunci el iarăși mă ajută în chip minunat!”

AJUTOR ÎN GREUTĂȚILE DE TOATE ZILELE

L. S., profesoară de pian din Sofia, în toate greutățile sale se ruga cu credință la mormântul Vlădicăi Serafim.

Nici ea, nici cele două fiice ale ei cu care locuiau împreună nu se descurcau bine în treburile cotidiene. Odată, din banii economisiți și-au cumpărat o mașină de spălat automată. Când au adus-o acasă, și au probat-o, în ciuda tuturor încercărilor au constatat cu tristețe că mașina de spălat refuza să funcționeze. Au crezut că vânzătorii de la magazin au observat naivitatea lor și le-au dat o mașină defectă, și de aceea erau hotărâte a doua zi s-o înapoieze. Ca să se liniștească în necazul lor, s-au dus să se roage la mormântul Vlădicăi Serafim. Când s-au întors acasă, au văzut, spre marea lor mirare și bucurie, că mașina de spălat funcționa singură!

VINDECARE DE BOALĂ GREA

Doctorița P. îl cinstea foarte mult pe Arhiepiscopul Serafim și, trecând pe lângă Biserica Rusă, întotdeauna intra să se roage la mormântul lui. Iar când ieșea în oraș cu soțul ei, care era necredincios, îl lăsa în bulevard, iar ea cobora la criptă să se roage. Odată, fiul lor s-a îmbolnăvit foarte greu, până la pierderea cunoștinței. Medicii erau ne-

dumeriți ce diagnostic să-i pună: meningită sau altă boală. Mama și-a chemat colegii de serviciu acasă să-i consulte fiul bolnav, iar ea, singură, a alergat la Vlădica Serafim ca să-l roage să-i lumineze pe medici și să-i salveze fiul. Și s-a întâmplat o minune! Când s-a întors acasă, și-a găsit băiatul ridicat din pat în deplină cunoștință. El i-a spus: „Mamă, unde ai fost? Dă-mi să mănânc, mi-e tare foame...”

DĂRUIREA UNUI PRUNC

Familia I. și M. T. din Sofia și-au pierdut într-un accident unicul fiu, un băiat de 14 ani. Mama s-a înecat în durere, fiind nemângâiată, iar tatăl, auzind de grabnicul ajutor al nenorociților - Arhiepiscopul Serafim, - a început să meargă adesea la mormântul lui și să se roage acolo. Necazul lor era și mai mare, căci, după părerea medicilor, M. nu mai poate avea copii. Soțul, însă, s-a întărit atât de mult în nădejdea puterii rugăciunilor Arhiepiscopului Serafim, încât cu mare speranță a început să-l roage cu îndrăzneală să ceară pentru ei de la Dumnezeu un fiu. Și speranța nu l-a înșelat. Spre mirarea mare a medicilor, M. a născut un băiat și l-a numit Serafim. Acum, (1990), băiatul are 18 ani și crește spre bucuria părinților. Fericitul tată spune deseori: „Așa de mult m-a ajutat și continuă să mă ajute Sfântul Vlădică, încât nici nu pot să-mi închipui existența mea fără el.”

VINDECAREA DE CANCER LA STOMAC

Soția medicului K. I., din Novaia Zagora - R., s-a îmbolnăvit de cancer la stomac. Soțul, fiind medic, s-a îngrijit să-i fie făcute toate investigațiile, iar după determi-

narea diagnosticului a trimis-o pentru operație în Capitală. Ajungând în Sofia, înainte de toate, femeia s-a dus la mormântul Vlădicăi Serafim pe care încă înainte îl cinstea mult și i s-a rugat fierbinte ca operația să treacă cu bine. După aceea s-a internat. Înainte de operație i s-au făcut din nou toate investigațiile; și, ce să vezi? S-a descoperit că ea nu are nici un fel de cancer!

Femeia fericită a ieșit din spital și a alergat înainte de toate să-i mulțumească medicului său minunat Vlădica Serafim.

UN MEDIC NECREDINCIOS CAUTĂ UN AJUTOR CERESC

Fiica aceleiași familii - D. - a vrut foarte mult să ajungă medic ca și tatăl ei. Dar pentru că nu mai erau locuri a fost nevoită să intre la stomatologie. Aflând aceasta, tatăl ei a plecat la Sofia ca folosindu-și cunoștințele s-o transfere la Facultatea de Medicină. După plimbări lungi și fără rezultat pe la diferite instituții și cunoștințe influente, medicul și-a amintit deodată de credința soției sale în ajutorul rugăciunilor Vlădicăi Serafim și de vindecarea ei minunată. Cu toate că era necredincios, s-a hotărât să încerce și acest mijloc, și s-a îndreptat la mormântul lui. După rugăciune, ieșind în stradă, s-a întâlnit deodată cu un coleg care l-a ajutat foarte repede s-o transfere pe D. la Facultatea de Medicină.

O FEMEIE SĂRACĂ PRIMEȘTE LOCUINȚĂ

Un bărbat era foarte îngrijorat pentru sora sa, care locuia într-un apartament umed și întunecos și chiar s-a

îmbolnăvit din cauza umezelii. În durerea sa, a mers să se roage Vlădicăi Serafim, iar când a ieșit din criptă și-a întâlnit o veche cunoștință, căreia i-a povestit despre neliniștea lui. S-a văzut că acest prieten al său se ocupa cu repartizarea locuințelor pentru cei aflați în nevoie. În curând femeia săracă a primit o locuință bună și luminoasă.

O FATĂ GĂSEȘTE TOVARĂȘ DE VIAȚĂ

Văduva unui preot era foarte necăjită pentru faptul că fiica ei nu se putea căsători. I s-a povestit despre minunile Vlădicăi Serafim și a plecat împreună cu fiica la mormântul Vlădicăi Serafim, unde s-au rugat fierbinte. Când au ieșit de aici, au întâlnit un tânăr cunoscut, pe care nu-l mai văzuseră de mult. Tânărul s-a bucurat foarte mult de această întâlnire și în curând el s-a căsătorit cu fata.

ÎNCĂ UN CAZ DE DĂRUIRE A UNUI COPIL

O femeie, șofer de taxi, povestea că de mulți ani își dorea copii și nu avea. Odată a visat că în mașină stă un copil și plânge. Femeia era nedumerită de unde a apărut acest copil. Deodată aude în vis răspunsul: „Din Strada Împăratului Eliberator nr. 3”. Dimineața, femeia a mers curioasă să vadă ce se află la această adresă. S-a mirat mult când a înțeles că este adresa unei biserici. Intrând în biserică, ea și-a povestit visul ciudat slujitorilor bisericești, care au sfătuit-o să coboare în criptă și să se roage la mormântul Arhiepiscopului Serafim. În curând a născut un copil și ea l-a proslăvit pe Dumnezeu și pe Vlădica Serafim.

UN MEDIC CREDINCIOS ESTE SALVAT DE LA CEI CE-I VOIAU RĂUL

Medicul T. Z., veterinar din Sofia, avea mari neplăceri la servicii. Oamenii răuvoitori tânjeau după locul lui de muncă. În acest scop, în 1983, ei au chemat o revizie neașteptată care a durat 20 zile. L-au amenințat de câteva ori, spunându-i-se că va avea cele mai urâte urmări. Îngrijorat, medicul mergea să se roage în fiecare zi la mormântul Vlădicăi Serafim, în ajutorul căruia avea mare încredere. Și credința lui s-a adevărat. Revizia s-a terminat cu bine și el a rămas la locul lui.

„Întotdeauna, în toate necazurile, alerg la Vlădica Serafim, iar a doua zi totul se aranjează”, - spune medicul T. Z.

PREVENIRE ÎNAINTE DE NUNTĂ

V. T., fiica aceluiași medic T. Z., aștepta cu bucurie ziua nunții. Totul era pregătit. Dar, în noaptea dinaintea nunții, îl vede în vis pe Arhiepiscopul Serafim care o prevenea să nu încheie această căsătorie, căci în caz contrar va fi foarte nenorocită. V. a povestit aceasta părinților săi, dar nu a acordat atenția cuvenită acestui vis semnificativ și s-a măritat. În curând i-a părut foarte rău de aceasta. Căsătoria ei într-adevăr s-a dovedit foarte nereușită. V. în curând a divorțat.

Înainte de a doua căsătorie, V. l-a văzut în vis din nou pe Vlădica Serafim. El i-a promis s-o ajute în toate gre-

utățile. Într-adevăr, viața ei s-a schimbat în chip minunat! A doua căsătorie s-a dovedit deosebit de reușită și toate treburile cotidiene au mers bine. Ea povestea aceasta cu lacrimi în ochi.

ÎNTOARCEREA LA CREDINȚĂ

I. P., asistent la una din instituțiile superioare de învățământ din Sofia, foarte credincios, s-a logodit cu M. ai cărei părinți, ca și ea, erau necredincioși. În iarna anului 1989, M. a căutat mult timp să-și cumpere cizme roșii, dar nu putea găsi nicăieri. I. P., care demult aștepta o ocazie să-și convingă logodnica să creadă, a dus-o la mormântul Vlădicăi Serafim, la care el alerga mereu, și i-a zis: „Dacă te vei ruga lui fierbinte, el imediat îți va găsi cizmulițe!” Fata și-a ascultat logodnicul și s-a rugat din toată inima. Când au ieșit din criptă, în primul magazin întâlnit ei au găsit chiar acele cizme la care visa atât de mult M. Datorită acestei întâmplări, ea a dobândit o asemenea credință în ajutorul rugăciunilor Arhiepiscopului Serafim, încât după căsătoria cu I. P., și-a botezat primul copil cu numele Vlădicăi Serafim! De atunci ea mereu aleargă la ajutorul lui binecuvântat.

AUTOBUZUL S-A REPARAT „SINGUR”

K. P., vestit critic de artă din Sofia, împreună cu un grup de pictori, au plecat cu un autobuz mic spre orașul Velico Târnovo, unde urma să participe la o comisie de artă. Din nefericire, pe drum, într-un loc pustiu, s-a fisurat o piesă importantă a mașinii. Șoferul oprea autobuzul de mai multe ori, cobora și încerca să întărească această piesă,

astfel încât măcar să ajungă până la prima localitate. Totul a fost în zadar. K. P. îngrijorată și-a amintit de Vlădica Serafim care de mai multe ori a ajutat-o în greutățile vieții și a început să i se roage fierbinte în taină, cerându-i ca el să consolideze piesa stricată. Într-adevăr, după rugăciunea ei, autobuzul a pornit și nu s-a mai oprit până au ajuns cu bine în Velico Târnovo. Încă la intrarea în oraș, șoferul a coborât călătorii și a dus autobuzul la cel mai apropiat autoservice. Mai târziu, mirat de cele întâmplute, el povestea tuturor, că, atunci când a fost cercetată piesa defectă, s-a constatat că ea s-a sudat „singură” atât de solid încât era greu și s-o spargă.

VINDECAREA UNUI CANCER GALOPANT

Iată ce a povestit I. I., un cântăreț al corului Bisericii Ruse: „Odată mă rugam în cripta Arhiepiscopului Serafim. Acolo a intrat și o femeie în vârstă, inteligentă la prima vedere. Ea a povestit că în anul 1988 i-a apărut o tumoare în gură care creștea foarte repede. Ea vorbea și înghițea cu greu, având tot timpul mari dureri. În curând a început să vorbească greu și nu putea să mănânce, simțind dureri puternice. A cerut ajutorul multor medici, unul dintre ei, un profesor cunoscut - oncolog. După examinare i-a spus deschis că are cancer galopant la limbă și medicina nu are putere să o ajute, boala fiind avansată, cancerul s-a întins aproape în toată cavitatea bucală.

Femeia nenorocită, care odată, încă pe vremea când trăia în orașul ei natal Plovdiv, a auzit de cazurile neobișnuite de vindecare la mormântul Vlădicăi Serafim, a început să meargă în fiecare zi la Biserica Rusă și să se roage mult la mormântul lui. În ziua a șasea ea stătea singură în criptă. Deodată aude o voce: „Înmoaie în candela de dea-

supra mea lumânarea pe care o ții în mână, și unge cu ulei locul bolnav.” Cuprinsă de mirare și bucurie de acest răspuns minunat la rugăciunea ei, bolnava a făcut întocmai tot ce i s-a spus. Spre marea ei mirare durerea insuportabilă a încetat pe loc. În zilele următoare ea a continuat să ungă locul bolnav și tumoarea a început treptat să se micșoreze, iar peste o săptămână a dispărut complet!

Bolnava a venit la profesorul ei. După examinare, emoționat, el a rugat-o să-i spună cum și cine a vindecat-o. Atunci femeia a povestit amănunțit tot ce i s-a întâmplat. Medicul i-a răspuns că a găsit cea mai corectă metodă de vindecare și a exclamat bucuros: „Slavă Domnului și sfântului Vlădică Serafim!”

VINDECAREA CANCERULUI LA SÂN

Povestit de părintele N. N., preotul satului Tetovo, lângă orașul Ruse

În august 1984, soția mea, preoteasa Marina A., a depistat o tumoare la sânul stâng. După prima examinare în satul nostru, medicul a trimis-o în orașul Ruse, unde i-au fost făcute toate investigațiile. Rezultatele biopsiei au stabilit: cancer la sân. Cu un sentiment apăsător am plecat la Sofia, la profesorul K. și medicul D., căruia bolnavii i-au zis „Bisturiul de aur”. Învinuindu-ne că ne-am adresat lor foarte târziu, medicii au fixat ziua operației. Când bolnavii din secție ne-au văzut, au început să spună: „Dacă un preot și-a adus soția la noi, înseamnă că nu este Dumnezeu.”

După consultație ne-am plimbat mult prin orașul Sofia, înțelegând că nu ne rămâne decât să sperăm într-o minune. Ne-am rugat în Catedrala Sf. Alexandru Nevski și nu ținem minte cum am ajuns la Biserica Rusă Sf Nicolae, făcătorul de minuni. Pe când eram încă seminarist am auzit

multe lucruri despre minunile Arhiepiscopului Serafim și știam că le spunea fiilor lui duhovnicești: „Veniți la mine la mormânt și eu o să vă ajut”.

În cripta Vlădicăi am aprins lumânări și ne-am rugat mult. Eu am așezat pe mormânt o scrisorică: „Părinte, miluiește-o pe preoteasa Marina și ajut-o”. După aceea am luat ulei din candela de la mormânt și am uns fruntea preotesei și locul bolnav.

Operația a fost fixată cu grabă. În aceeași zi erau programate trei operații ale unor femei tinere. Pe preoteasa Marina au început s-o opereze întâi. Țesutul tumorii a fost trimis imediat la investigații. Și, o, minune! Investigațiile au arătat că nu există nici un semn de boală. Apoi au trecut la operarea celorlalte două femei. Cancerul nu a fost descoperit nici la ele. Mirarea medicilor nu avea margini: „Cum este posibil așa ceva, este o minune adevărată!” Se auzeau strigăte vesele: „Este Dumnezeu! Este Dumnezeu!” Cu adevărat este Dumnezeu! Este, slavă Domnului și Vlădicăi Serafim, care a auzit rugăciunile noastre și ne-a ajutat. Și, iată, de nouă ani, preoteasa mea dragă este vie și sănătoasă!

UN AJUTOR MINUNAT ACORDAT UNEI FAMILII DE EMIGRANȚI

Povestit de L. V. A., emigrantă rusă din orașul Sevastopol

În 1950 a murit tatăl lui L. V. A. În decembrie (aceiași an), ea, împreună cu mama ei bătrână și bolnavă de scleroză, au fost expulzate din Iugoslavia și s-au hotărât să meargă în Bulgaria. Au ajuns la Sofia seara, la 22,30. La gară, autoritățile le-au arestat imediat. Noaptea au petrecut-o pe o bancă la miliție. Acolo li s-a cerut să scrie declarații

explicative. Dimineața au fost duse spre clubul rus. Pe drum, L. V. nu și-a mai putut ține mama neputincioasă, și ea a căzut și s-a lovit rău la cap. Au fost duse la spitalul rus, dar acolo au refuzat să le primească, de altfel L. V. nu avea posibilitate să plătească tratamentul. Din fericire, un felcer s-a milostivit, a bandajat capul bătrânei și a sfătuit-o pe L. V. să ceară ajutor clubului rus. Acolo au ajutat-o pe L. V. și ea a putut să-și interneze mama pentru două săptămâni: s-a aflat că în cădere, aceasta a făcut o comoție cerebrală.

Ziua, L. V. avea grijă de mamă și de alți bolnavi din salon, iar noaptea o petrecea într-un fotoliu lângă bolnavi. Când, peste două săptămâni, ele au părăsit spitalul, nu aveau un loc unde să-și plece capul. În acele timpuri emigranților din Iugoslavia li se interzicea să locuiască în orașele mari - Sofia, Plovdiv, Varna, iar să plece în provincie cu mama bolnavă, L. V. nu putea. Era atât de disperată, încât îi venea gândul sinuciderii.

În spital, L. V. a cunoscut o rusoaică, mamă a unei monahii, care întotdeauna a fost fiică duhovnicească a Arhiepiscopului Serafim. Această femeie i-a povestit despre Vlădica Serafim, despre Casa rusă de invalizi din Kneajevo și a sfătuit-o pe L. V. să se adreseze acolo cu rugămintea să i se dea un serviciu și s-o aranjeze pe mama. Pentru aceasta, mai întâi de toate, trebuia să primească de la miliție aprobare de locuit în orașul Sofia, ceea ce atunci era imposibil de obținut.

L. V. nu avea nici o cunoștință. Amintindu-și deodată de povestirile rusoaicei despre puterea ajutorului rugăciunilor Vlădicăi Serafim, a hotărât să meargă la Biserica Rusă. Rugându-se la mormântul Vlădicăi, a lăsat acolo o scrisorică: „Sfinte Vlădică, ajută-mi să rămân aici și să-mi găsesc un tovarăș de viață”.

La miliție, unde s-a dus după aprobare, i s-a spus că trebuie să se adreseze pentru document unui oarecare M., despre care toți spuneau că este „o fiară adevărată”. Încercarea de a primi hârtia de la alt șef nu i-a reușit, toți o trimiteau la acest M. A intrat la el înfricoșată, rugându-se în gând Sfântului Nicolae și Vlădicăi Serafim. M. i-a citit cererea și deodată a întrebat-o dacă are o fotografie.

- Chiar vom putea rămâne? - s-a mirat ea.

- Veți putea, veți putea, - a răspuns M. - dar aveți fotografiile la dumneavoastră?

Fotografiile nu avea. L. V. nu avea nici bani să le procure. Șeful s-a uitat la ea cu compătimire și chiar neașteptat a ajutat-o să-și procure fotografiile și să completeze actele necesare. L. V. nu-și credea ochilor... Astfel, cu ajutorul lui Dumnezeu, cu rugăciunile Vlădicăi Serafim, ea a reușit să rămână în Sofia și să intre în casa de invalizi, unde a primit un post de îngrijitoare și a aranjat-o pe mama ei.

Curând s-a îndeplinit și cea de-a doua rugămintă: a cunoscut un om bun, A. A., emigrant rus, fost ofițer, care lucra și el în casa de invalizi. Mai târziu s-a aflat că și acest bărbat era din Sevastopol, îl cunoștea pe tatăl ei și a fost primit în casa lor. Din Rusia, ca și L. V., el a ajuns în Iugoslavia. Dar s-au întâlnit numai în Sofia și în curând au încheiat o căsătorie fericită.

ANGAJARE ÎN SERVICIU

L. V. A. a povestit încă o minune.

Un tânăr cu numele A. P. a terminat Universitatea din Sofia, fiind specialist în filologie rusă. Un timp a lucrat pe specialitatea lui. Dar, în curând, el și alți colegi au fost

disponibilizați Să găsească un serviciu corespunzător nu putea. L. V., care o cunoștea pe mama lui, l-a sfătuit să se adreseze pentru ajutor rugăciunilor Arhiepiscopului Serafim. Ei au îndeplinit sfatul și în curând tânărul a găsit serviciu la o școală unde lucrează și astăzi.

VINDECAREA RINICHIULUI

N. S. A. din orașul Mihailovgrad povestește:

Am un băiat de 30 ani T. Acum 5-6 ani băiatul s-a îmbolnăvit de rinichi. Investigațiile făcute în orașul Mihailovgrad au arătat că are un singur rinichi. Eu am insistat să mergem în orașul Sofia la Academia de Medicină. Medicii de acolo au depistat că are doi rinichi, dar unul din ei este nedevelopat, nu funcționează și băiatul trebuie să fie foarte atent.

Anul trecut (1992), el s-a îmbolnăvit din nou. Urma să plece în orașul Sofia pentru tratament. Între timp, am citit într-un ziar că mulți primesc mare ajutor din rugăciunile făcute la mormântul Vlădicăi Serafim. De aceea l-am convins pe băiat să meargă la Biserica Rusă, să-i scrie o scrisorică Vlădicăi și să se roage pentru însănătoșire. Înainte de a se interna, fiul a trecut pe la mormântul Vlădicăi și s-a rugat. Spre marea lui mirare s-a simțit imediat mai bine. Iar la spital, când medicii și-au început investigațiile, au descoperit că este sănătos. Dar fiul a spus că din investigațiile anterioare se vedea că un rinichi nu funcționează. Când medicii au conectat aparatele s-a descoperit că ambii rinichi sunt sănătoși.

În scrisorica pentru Vlădica Serafim fiul a mai scris câteva cereri. Timp de o lună spre marea lui bucurie toate rugăciunile lui au fost îndeplinite.

VINDECAREA SEPTICEMIEI

O. D. V. l-a cunoscut pe Vlădica Serafim, îl cinstea și îl iubea foarte mult. Odată, motanul unei cunoștințe și-a băgat adânc ghearele în mâna ei. Mâna s-a infectat și s-a umflat mult, iar durerea creștea continuu. O. D. i s-a spus că face septicemie și poate să ajungă la operație. Seara ea a hotărât să-și schimbe bandajul, dar în loc de medicamente a vrut să folosească mijloace binecuvântate. A udat bandajul cu aghiazmă, iar pe locul bolnav a pus o fotografie mică a Arhiepiscopului Serafim pe care o purta permanent cu ea. A avut o noapte neliniștită. Durerile o chinuiau, dar ea nu înceta să se roage Vlădicăi. Spre dimineață a simțit o ușurare. Iar când a dat bandajul jos, a constatat că infecția deja dispăruse. Pe mână au rămas doar numai două urme mici.

VINDECAREA SINUZITEI

Povestit de G. T.

Am suferit de sinuzită din copilărie. Desele dureri de cap mă chinuiau. Pe timp rece mereu eram bolnavă, dar nu acordam prea mare importanță acestui lucru, nu foloseam medicamente și nu apelam la medici pentru ajutor.

De la o cunoștință am aflat de Vlădica Serafim și am început să merg adesea să mă rog la mormântul lui. Odată, în 1992, când am venit să mă rog Vlădicăi și am pus capul pe placa de marmură, neașteptat am simțit un val de căldură care a trecut prin toată ființa mea, luându-mi greutatea din cap. Din acea clipă durerea de cap nu s-a întors nicio dată și am început să respir liber. Acum am și uitat de boala mea anterioară. Mereu mulțumesc lui Dumnezeu și Vlădicăi Serafim pentru aceasta.

ÎNDEPLINIREA UNEI DORINȚE

Ecaterina M., o tânără bolnavă de paralizie cerebrală, dorea mult să viziteze Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” din Kneajevo, înființată de Vlădica Serafim, despre care i s-a povestit mult de cei apropiați. Mama i-a promis c-o va duce acolo cu mașina, dar nu reușeau nicidecum s-o repare. A început toamna târzie (1992), când frigul și alte greutăți puteau face călătoria imposibilă. Odată, întristată, Katea cu lacrimi a început să-i scrie Vlădicăi o scrisoare, în care-l ruga s-o ajute în acest lucru. Nici nu a terminat scrisoarea, când deodată în cameră intră mama și-i zice că în ziua următoare vor merge să se închine la mănăstire. Așa, Vlădica a aflat imediat conținutul scrisorii și în mod miraculos a îndeplinit dorința inimii fetei bolnave, făcându-i o bucurie de nedescris.

VINDECARE MINUNATĂ ȘI AJUTOR LA EXAMENE

Povestește N. B. din orașul Sofia

La 16 iulie 1993, fiica mea R. trebuia să susțină examene de admitere la Universitatea de Literatură din Sofia. Cu câteva zile înainte de examen a făcut amigdalită într-o formă foarte grea. Cu tot tratamentul starea sănătății ei nu se îmbunătățea. În preziua examenelor, gâtul s-a umflat tare, iar temperatura a ajuns la 40 de grade. Eu și fiica ne-am rugat fierbinte Arhiepiscopului Serafim, cerându-i ajutorul.

Noaptea dinaintea examenului a fost foarte chinuitoare pentru fiica bolnavă. Starea ei a devenit critică. A avut

mari frisoane și nu a putut dormi. Însă spre dimineață febra a început să scadă și fata a hotărât să se prezinte la examen. Am condus-o până la Universitate și, repede am mers în cripta Bisericii Ruse la mormântul Vlădicăi. Cât timp fiica era în examen, m-am rugat acolo din toată inima. Spre sfârșitul examenului am plecat la Universitate să-mi întâmpin fiica. Spre marea mea mirare am găsit-o într-o stare bună de sănătate, cu toate că gâtul ei era încă umflat. Fiica mi-a povestit că în timpul examenului n-a simțit nici febră, nici durere și a scris bine lucrarea. Mai târziu profesorii au notat-o cu „foarte bine”.

Înainte de a merge acasă, împreună cu fiica am alergat imediat la Vlădica, să-i mulțumim pentru ajutor. Pe drum starea fiicei a început să se înrăutățească, iar acasă temperatura a crescut iarăși până la 40,3 de grade. În această stare grea, ea a fost nevoită să stea la pat încă o săptămână întreagă.

Până acum nu încetăm să-i mulțumim lui Dumnezeu. Amândouă înțelegem foarte bine că prin rugăciunile Vlădicăi Serafim, Domnul i-a dăruit fiicei mele nu numai câteva ore de sănătate, dar încă i-a dăruit un an întreg, căci dacă nu se prezenta la acest examen, nu mai avea dreptul să se prezinte decât peste un an.

ALTĂ MĂRTURIE DE AJUTOR LA EXAMENE

Povestește A. G. din orașul Sofia

De multe ori am apelat la ajutorul Vlădicăi Serafim și mergeam adesea să mă rog la mormântul lui. Sunt studentă la Universitatea Sfântul Clement de Ohrida din Sofia. Din milostivirea lui Dumnezeu și ajutorul Vlădicăi am luat până acum toate examenele.

Primele două examene din sesiunea de vară 1993, la „Analiză - partea a II-a” și „Ecuții diferențiale”, au fost foarte importante. Ele sunt socotite la noi chiar cele mai grele din toți anii de studiu. Mă pregăteam pentru ele cu sârguință, dar frica nu se micșora, ci chiar se mărea, iar în fiecare seară mă rugam din suflet lui Dumnezeu.

Mergeam foarte des la mormântul Vlădicăi. Și minunea s-a produs: în ciuda neliniștii mele, cu rugăciunile Vlădicăi, am primit un ajutor minunat. La fiecare întrebare a profesorului, în capul meu „apărea” răspunsul corect. Parcă cineva îmi arăta ceea ce trebuia să spun. Auzind întrebările puse altor studenți, înțelegeam că la multe dintre ele nu puteam să răspund. Dar, după câteva minute, când aceste întrebări mi-au fost puse mie, am răspuns corect și imediat. Acest fapt m-a uimit foarte mult și am înțeles foarte bine de unde îmi „veneau” aceste cunoștințe. Datorită ajutorului minunat al Vlădicăi am primit la aceste două examene notele 5 („bine”) și 6 („foarte bine”). Mai mult, acest șase a fost unicul dintre toți studenții care s-au prezentat la examen, mulți dintre ei fiind mai talentați și mai stăruitori decât mine. Pentru această milă, pentru faptul că sunt nu numai în anul III, ci sunt și printre cei mai buni studenți, mulțumesc lui Dumnezeu și Vlădicăi Serafim.

RECUPERAREA UNOR ACTE PIERDUTE

Povestește L. M. din orașul Varna

În luna iulie 1993, am pierdut o geantă frumoasă în care aveam actele pentru perfectarea apartamentului cooperativ, cartea de economii cu suma necesară plății acestui apartament. În geantă se mai afla un calendar bisericesc și icoana Sfinților Constantin și Elena.

Când am descoperit că am pierdut geanta, supărarea mea nu a avut margini. M-am grăbit la Biserica Rusă la Vlădica Serafim, i-am povestit ca unui om viu durerea mea și m-am rugat fierbinte să se milostivească de mine și să-mi găsească actele. După aceea am alergat la casa de economii să anunț pierderea cărții de economii.

Au trecut două zile întregi. În timpul acesta, fiind foarte ocupată, mă întorceam acasă târziu. Totuși, speranța că cineva îmi va anunța găsirea actelor pierdute nu mă părăsea. A treia zi, femeia de la care închiriasem camera mi-a spus că de două zile mă caută un bărbat care a găsit actele mele. Când m-am întâlnit cu acest om bun, mi-a dat imediat geanta pe care o găsisese în acea seară tristă în noroiul străzii (în acea seară era o ploaie abundentă).

Toate actele erau întregi. Unele erau deteriorate de ploaie, însă cel mai important document a cărei refacere era imposibilă, era intact. Necunoscutul, care a găsit actele, era un om în vârstă, după toate probabilitățile credincios. Când i-am dăruit o iconiță ca mulțumire, fața acestuia s-a luminat de fericire. Sunt absolut sigură că această milă neobișnuită a lui Dumnezeu am primit-o în urma rugăciunilor Vlădicăi Serafim.

ALT CAZ DE RECUPERARE A ACTELOR

Povestește I. G. M. din orașul Sofia

Vreo patru ani în urmă, Vlădica Serafim a făcut cu mine o minune care m-a întărit definitiv în credință. Această s-a întâmplat în săptămâna a 5-a Postului Mare. Joi dimineața, după ce am terminat rugăciunea în fața icoanelor, înainte de a merge la serviciu, am descoperit că-mi pierdusem geanta. Acolo aveam niște iconițe, mărturisirea mea

scrisă, abonamentul și legitimația de serviciu la Radio Bulgaria. Numai Dumnezeu știe ce emoții am avut în acest timp. Știam că dacă chiar un om cinstit găsim geanta o ducem la miliție sau la serviciul meu, aceasta va însemna că voi fi concediată (pierderea actelor, chiar de un om credincios, era pedepsită foarte aspru în acele vremuri). Complet distrusă nu știam ce să fac: să mă îndrept la Biserica Sf. Apostol Andrei, unde cu o seară înainte am fost la canonul Sf. Andrei Critcanul, să caut acolo geanta mea, sau să mă grăbesc la Biserica Rusă la mormântul Vlădicăi. Pe drum m-am hotărât să merg la Vlădica. Înainte de toate am sunat la serviciu, am anunțat dispariția legitimației și i-am prevenit că voi întârzia. Așteptând cu nerăbdare deschiderea Bisericii Ruse, am coborât în criptă, am căzut în genunchi la mormântul Vlădicăi și am izbucnit în plâns. Nu știu cât am stat așa rugându-l cu lacrimi pe Vlădica să mă ajute în necazul meu. Peste ceva timp m-am liniștit un pic și m-am dus la serviciu. O colegă mi-a spus că am fost căutată de un bărbat necunoscut care a lăsat numărul de telefon. L-am sunat imediat și mi-a spus că trebuie să ne întâlnim, deoarece are ceva, ce trebuie să-mi dea mie personal.

Ne-am întâlnit într-un loc fixat. Spre marea mea mirare, mi-a dat geanta. Apoi, necunoscutul mi-a explicat că nu a vrut să-mi lase geanta la serviciu, gândind că e mai bine să mi-o dea personal. Știa bine că ceea ce conținea geanta nu trebuia să ajungă în mâini străine, deoarece aceasta mi-ar fi adus neplăceri.

- Dar cum ați reușit să aflați interiorul biroului meu?
- am întrebat eu mirată.

Zâmbind, mi-a răspuns:

- Sunt jurist și știu cum se face aceasta.

Așa, în chip minunat, Vlădica Serafim m-a salvat de la o ispită mare.

„PÂNĂ LA URMĂ PĂRINȚII MEI S-AU CUNUNAT”

Povestește M. H. din Sofia

Cu părere de rău părinții mei nu erau credincioși și până nu demult nu erau cununați. Acum doi ani m-am întors la credință și am înțeles cât de important este ca ei să se cunune ortodox. Am încercat să-i conving și să-i rog să facă acest lucru, dar rugămintile mele au rămas fără rezultat. Atunci am hotărât să mă rog în taină Vlădicăi Serafim, iar părinților să nu le mai spun nimic privitor la această problemă. Eu mă rugam Vlădicăi ca ei să se cunune, iar în adâncul sufletului nu credeam nici eu că aceasta se poate întâmpla. Dar, în ciuda necredinței mele, Vlădica Serafim a făcut o minune: pe neașteptate părinții mei au dorit să se cunune în biserică, iar apoi mama s-a apropiat de Sfânta Împărtășanie. Din mila lui Dumnezeu, ea a început să meargă regulat la biserică și să se împărtășească.

Nu e cazul să scriu despre ajutorul permanent pe care Vlădica Serafim mi-l dă la examene, pentru că toți elevii din orașul Sofia au simțit ei înșiși ajutorul lui rapid. Despre mine pot să spun că mă hotărâsc să mă prezint la examene numai după o rugăciune cu metanie la mormântul Vlădicăi. Odată nu am făcut aceasta și era cât pe ce să nu iau examenul.

IZBĂVIRE DE RELIGIILE DIAVOLEȘTI

Un prieten apropiat al surorii mele a studiat mult religiile orientale și filozofia. A ajuns până acolo că a primit

de la draci unele „daruri” în acest domeniu. El însuși nu înțelegea cine se află în spatele acestor lucruri. Cel mai trist lucru era că în jurul lui s-a format un grup de tineri asupra cărora avea o mare influență, dar în realitate prin el lucrau dracii. Din nefericire, sora mea a ajuns sub influența lui. Dar, slavă Domnului, ea era botezată și aceasta a ajutat-o să se rupă de el.

Când în viața mea a apărut Vlădica Serafim și am simțit ajutorul lui minunat, am început să mă rog lui să-l înțeleasă pe tânărul nefericit și să-l aducă la credința ortodoxă. Întradevăr, Vlădica a făcut o minune și l-a izbăvit pe acest tânăr de puterea diavolească: pe neașteptate el a crezut, s-a botezat și chiar a fost admis la Facultatea de Teologie.

IZBĂVIRE DE SECTA CRISHNA-IȚILOR

Povestește L. Z. I. din Sofia

Eu vând literatură duhovnicească și de mai mulți ani merg la Biserica Rusă. Știu multe despre Vlădica Serafim, cred foarte mult în puterea rugăciunilor lui și de aceea ofer sânguincios oamenilor cartea despre el.

În luna august 1993 a venit la mine o femeie necunoscută. Era interesată de cărți duhovnicești, dar în mod special de lucrările Arhiepiscopului Serafim. Ea mi-a explicat că el i-a salvat fiul. Femeia mi-a povestit următoarele.

Pe băiat îl cheamă S. și are 18 ani. Acum un an și jumătate a devenit membru al sectei crishna-iților din orașul Sofia. Toate măsurile, pe care le-a încercat mama pentru a-l salva, nu dădeau nici un rezultat.

Acum un an, ea a început să meargă să se roage la mormântul Vlădicăi Serafim. Nefericita mamă nu pierdea nici o ocazie să se roage pentru înțeleptirea și salvarea fiului. Odată, pe neașteptate, băiatul a încetat să-și mai viziteze crishna-iții. Mai mult, el a început să meargă regulat la Biserica Ortodoxă și să citească literatură ortodoxă. Cu drag a citit cartea despre Vlădica Serafim. Plecând în armată, a rugat-o pe mama sa să-i găsească toate cărțile Vlădicăi și să i le aducă la cazarmă

SALVARE DE LA CONCEDIERE

Povestește E. P. din orașul Plovdiv

În anul 1995 se așteptau disponibilizări în școala spitalului* orașului Plovdiv. Aflând despre aceasta, toți profesorii, care erau ortodocși, au scris împreună o scrisoare Vlădicăi Serafim, rugându-l să se păstreze școala. O singură colegă nu a vrut să semneze scrisoarea, ea fiind evanghelistă. Am aflat mai târziu că în cadrul ședinței Ministerului Învățământului s-a hotărât disponibilizarea școlii spitalului orașului Șumen și că se micșorează cu două treimi personalul școlii din Sofia. În școala din Plovdiv însă, s-a păstrat tot personalul și această școală continuă să existe până și în ziua de azi - ianuarie 2000. Concedierea a atins-o doar pe acea colegă care nu a vrut să-și scrie numele în scrisoare.

* Școlile de pe lângă spitale au fost înființate în Bulgaria în ultimii ani. Profesorii acestor școli predau copiilor, care sunt la tratament în instituțiile sanitare.

VINDECARE DE SARCOM

Povestește L. Ț. din orașul Ruse

Fiica mea L. s-a îmbolnăvit la sfârșitul lui 1995. În martie 1996 i s-a pus diagnosticul de sarcom (tumoare malignă). În același an au operat-o și i-au făcut chimioterapie, iar în noiembrie a făcut septicemie generalizată și s-a luptat cu moartea aproape o lună - până în decembrie 1996. Au fost făcute toate combinațiile de medicamente, dar starea fetiței nu se stabiliza în bine. În această situație fără ieșire, cu ultima nădejde i-am scris o scrisoare Vlădicăi Serafim. Și Dumnezeu mi-a auzit rugămintea. Pe neașteptate, fiica mea și-a revenit și, cu toate că era foarte slăbită, a sărbătorit cu bine Nașterea Domnului în secția de hematologie infantilă din Plovdiv. Dar că stabilizarea a început în momentul în care am scris scrisoarea Vlădicăi Serafim, este un fapt, care nu are explicație științifică. Îți mulțumesc Ție, Doamne! Păzește-mi copilul pe tot drumul vieții lui!

VINDECAREA DE SPONDILITĂ

Mărturia roabei lui Dumnezeu Nina A. Stepanova

În 1997, luna decembrie deodată am simțit o durere acută a mijlocului, iar mai mult o febră ridicată. Medicii policlinicii raionale au stabilit că este vorba despre bronhopneumonie. Dar diagnosticul pentru durerile mijlocului nu l-au putut stabili. Am încetat să mai merg, mai exact nu puteam să mă mai mișc deloc. Am fost dusă la „Pirogov“ pentru stabilirea diagnosticului. Acolo am stat 10 zile. Mi-au

făcut o mulțime de cercetări, m-au examinat cu diferite aparate și au stabilit că este vorba despre spondilită. Această boală mi-a apărut din cauza tuberculozei. Am încetat să mai primesc hrană și toți mă socoteau fără speranță. Stabilind diagnosticul mi-au dat trimitere în Raduți, unde se află singurul sanatoriu pentru astfel de boli. Fiicele mele s-au rugat fierbinte pentru mine și desigur la mormântul Vlădicăi Serafim.

Înainte de a mă duce la Raduți, acasă, cu binecuvântarea Vlădicăi Fotie, m-a împărtășit părintele Petru. Înainte de plecare am avut un vis minunat. Am mers cu nepoțica la paraclisul nostru cu hramul preacuviosului Ioan de la Rila, atunci acolo încă se slujea. Apropiindu-mă de ușă, îl văd pe pururea pomenitul nostru Vlădică Serafim, stând între uși, cu fața spre noi, în toate veșmintele arhieresti, cele aurii. În paraclis nu mai este nimeni, iar el este iluminat tot de o lumină sclipitoare, imaterială. Văzându-l pe Vlădică, am căzut la picioarele lui, iar el m-a binecuvântat arhiereste, cu amândouă mâinile.

Când m-au adus la Raduți, medicii m-au întâmpinat ca pe o muribundă. Fiicele mă plâneau acasă. În sanatoriu aveam la căpătâi o copie a icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului Iverskaia-Monrealskaia, sfințită prin atingerea de icoana originală. Și iată, neașteptat pentru medici, am început să-mi revin repede. Unul dintre ei chiar mi-a mărturisit uimirea. Eu i-am răspuns că Dumnezeu i-a înțeleptit cum să mă trateze. Peste câteva luni am început să merg și mi-am revenit de-a binelea spre slava lui Dumnezeu. Așa scumpul nostru Vlădică Serafim m-a ajutat prin sfintele sale rugăciuni.

VINDECAREA CANCERULUI DE PIELE

Povestește I. M. din Sofia

Aproape trei ani în urmă pe spate mi-a apărut pe piele o pată de culoare închisă, de dimensiunea unei mone-de de 20 copeici. În iulie 1998 ea a început să se mărească. Acesta a fost motivul pentru care am consultat un dermatolog care mi-a recomandat să mă operez.

După operație mi s-au făcut investigații. Am făcut două consultații - la Universitatea de Medicină din orașul Varna și la Centrul Oncologic Național din Sofia. Diagnosticile au fost diferite, dintre care unul era cancer de piele - melanom malign.

Cu ajutorul șefului firmei la care lucrez am reușit să-mi aranjez o călătorie în Germania pentru consultație și tratament ulterior. În ziua zborului spre München, am vizitat mormântul Vlădicăi Serafim din Biserica Rusă. Din toată inima, l-am rugat să obțină pentru mine, de la Tatăl nostru Ceresc, izbăvire de boala periculoasă după care am scris rugămintea mea și pe o foiță. În Germania s-a confirmat diagnosticul de care mă temeam și am suportat a doua operație.

După toate acestea, într-o noapte, am visat că iarăși mă aflu în fața mormântului Vlădicăi Serafim din Biserica Rusă și-i cer smerit ajutorul. Deodată s-a auzit un zgomot. Am ridicat capul de pe placa de marmură și m-am uitat în sus spre cruce. În dreapta ei, aplecat spre mine, stătea Vlădica Serafim cu părul alb și barbă albă.

- Nu ți se va întâmpla nimic rău, Iulian! - a spus el.
- Este timpul să te liniștești și să te gândești la familia ta! Ești sănătos!

Spunând zâmbitor aceste cuvinte, el s-a întors ca și cum ar fi dispărut după verdeța din spatele crucii. M-am trezit emoționat și vesel neputând adormi până dimineața.

Mulțumesc Vlădicăi Serafim că a auzit rugăciunile mele, mi-a liniștit sufletul și m-a salvat cu rugăciunile lui!

ÎNTOARCERE LA CREDINȚĂ DUPĂ UN AJUTOR ÎN NECAZ

Povestește P. V. din orașul Berkoviți

Acum câțiva ani, eu eram cu totul necredincioasă. Am familie și doi copii. Soțul meu R. lucra în poliție. În seara zilei de 13 iunie 1990 el, împreună cu un coleg, se aflau în cartierul „Belâc beriozi”. Trecând pe lângă o cofetărie improvizată într-o furgonetă, s-au oprit să bea o cafea. Acolo, colegul lui s-a certat cu un șofer oarecare. Șoferul s-a supărat, a ieșit și peste puțin timp a adus un grup întreg de tovarăși, cam 30 de oameni. A început bătaia. Soțul meu putea să fugă, dar nevrând să-și lase colegul singur la ne-caz, știind că acesta are trei copii mici, s-a amestecat să-l apere. Aceasta i-a supărat pe șoferi și au început să-l bată crunt și pe soțul meu. R. a fost bătut cu lanțuri de fier, astfel încât abia a rămas în viață.

Eu nu știam nimic despre cele întâmplate. În seara aceea soțul nu s-a întors acasă, dar aceasta nu m-a îngrijorat, deoarece și înainte se întâmpla ca el să fie reținut la serviciu. A doua zi am sunat la serviciul lui și acolo am aflat că i s-a întâmplat ceva rău, dar numai în timpul vizitei la spital am aflat tot adevărul. Când mi-am văzut soțul pentru prima dată după acea bătaie, am leșinat. El era de nerecunoscut!

A rămas în spital o lună, iar când l-au externat ne mai aștepta o lovitură grea. A fost anunțat că este suspendat și se face o anchetă pentru a stabili cine a fost vinovat în cele întâmplate.

Eram disperată. Cum voi trăi cu doi copii, cu soțul bolnav și suspect, fără mijloace, fără nici o speranță! În această situație fără ieșire Dumnezeu m-a ajutat în mod minunat prin mijlocirea bineplăcutului Lui, Arhiepiscopul Serafim. Vecina noastră M., căreia mama i-a împărtășit neliniștea pentru noi, i-a povestit despre Vlădica Serafim și a sfătuit-o să i se adreseze imediat după ajutor. „Este o ispită slobozită de Dumnezeu, ca să vă întoarceți la credință”, - a spus mamei vecina.

Așa, pentru prima dată în viață, am auzit de Vlădica Serafim. Am început să merg zilnic la mormântul lui și vărsam în fața lui tot necazul meu. Între timp ancheta s-a prelungit... Soțul și-a pierdut speranța și începuse să pome-neacă de sinucidere. Aceasta m-a alarmat și mai mult. Odată, în decembrie, după ce mă rugasem fierbinte la mormântul Vlădicăi pentru soarta soțului meu, mi-a venit în minte să-l sun personal pe șeful lui. L-am sunat și l-am rugat la telefon să termine mai repede ancheta și să dovedească nevinovăția lui R.

După două zile de la această discuție a venit procurorul militar general. El a aflat despre caz, a vrut să cerceteze personal datele anchetei și, convingându-se că soțul meu și colegul lui sunt nevinovați, a ordonat să-i îndreptățească. Nu a trecut nici o săptămână și amândoi au fost chemați iarăși la serviciu și despăgubiți pentru perioada anchetei. Sunt sigură că această neașteptată schimbare a lucrurilor, care este o adevărată minune, a avut loc datorită rugăciunilor Vlădicăi Serafim! El nu numai că a izbăvit familia noastră de mare necaz, dar ne-a arătat și drumul spre credință. Și soțul s-a întors la credință, ne-am cununat în biserică, iar eu până acum merg regulat la mormântul iubitului meu Vlădica cu mulțumire și credință deplină în puterea apărării lui în fața lui Dumnezeu.

ÎNAPOIEREA VALORILOR FURATE

Povestește J. A. din orașul Svilengrad

Locuiesc în provincie. În 1991 am avut mari neplăceri: pe nedrept am fost condamnată să plătesc o sumă mare de bani. Pentru că nu aveam posibilitatea să câștig această sumă în Bulgaria, am hotărât să încerc într-un fel oarecare să mă ocup de comerț și am aranjat o călătorie în Germania. La 14 octombrie, în drum, m-am oprit în Sofia și am lăsat mașina în fața unui restaurant, unde mă gândeam să mănânc. Nefiind obișnuiți încă cu furturile de acest fel, am lăsat geanta pe bancheta mașinii. În geantă aveam pașaportul, viza, permisul de conducere, două monezi scumpe de aur învelite într-un șervețel alb, portofelul, în care ascunsesem 1000 de mărci germane și biletele de tren în valoare de aproape 2000 de mărci, toate valorile pe care contam să încep lucrul. Ieșind din restaurant, am văzut cu groază că parbrizul era spart, iar geanta a dispărut. Am sunat la poliție, apoi complet disperată am mers la Biserica Rusă la mormântul Vlădicăi Serafim, căutând ajutor și mângâiere. De apărarea rugăciunilor lui știam demult. El era ultima mea speranță. Și ajutorul Vlădicăi Serafim nu a întârziat! În aceeași zi am fost anunțată că geanta mea a fost găsită aruncată în curtea unei case din cartierul „Lozeneț”. Am mers imediat la adresa arătată. Mi s-a înapoiat geanta și spre marea mea mirare în ea am găsit portofelul meu, toți banii și biletele pentru trenul internațional. Când plecam, stăpânii mi-au arătat locul unde au găsit geanta. M-am oprit și am început atent să îndepărtez frunzele căzute ce acopereau pământul. Spre imensa mea bucurie și mirare, am găsit acolo nu numai unele lucruri mărunte căzute din geantă, dar și șervețelul alb cu cele două monede de aur învelite în el. În acest fel, toate valorile mele au fost găsite!

Stăteam stupefiată de bucurie și nu-mi venea să cred ochilor. Primul lucru pe care l-am făcut - am mers la mormântul Vlădicăi Serafim și i-am mulțumit. Cu rugăciunile lui am reușit nu numai să-mi plătesc datoria, dar și treburile mi-au mers mai bine, iar eu acum îmi întrețin liniștită familia.

ÎNDEPLINIREA UNEI DORINȚE TAINICE

La mormântul Vlădicăi Serafim o femeie de vârstă mijlocie mi-a povestit următoarele:

Eram încă studentă, când mi s-a povestit prima dată despre puterea minunată a rugăciunilor Vlădicăi Serafim. Știind aceasta, am venit să-l rog despre ceva tainic și important pentru mine. Este vorba despre faptul că mi-au murit șase copii la rând. În sfârșit, am înfiat un băiat și l-am crescut. Acum este mare și căsătorit. Dar îmi doream foarte mult să am un copil al meu. Atunci am venit la mormântul Vlădicăi Serafim și l-am rugat să mijlocească pentru mine să nasc un copil. La scurt timp după aceasta am născut o fetiță sănătoasă.

Mai târziu, când a împlinit 17 ani, fiica mea s-a îmbolnăvit și trebuia să suporte o operație la rinichi. Medicul mi-a spus să mă aștept la ce-i mai rău, operația era grea și periculoasă. Atunci iarăși am venit aici și m-am rugat deznădăjduită. Operația a decurs bine, fiica mea și-a revenit de tot; acum învață și lucrează peste hotare. Pentru aceste două dorințe tainice m-am rugat eu, iar pentru alte lucruri mărunte n-am vrut să-l deranjez pe acest om sfânt. Dar vin adesea aici să-i mulțumesc. Imediat după ce s-a născut co-pilul, am venit la Vlădica Serafim cu flori și o lumânare să-i spun: mulțumesc!

POVESTIRILE MONAHULUI K.

*Cine este Dumnezeu mare, ca Dumnezeul nostru?
Tu ești Dumnezeu Carele faci minuni. (Ps. 76, 13) - așa își
începe povestirea monahul K.*

Împreună cu prietenul meu am hotărât să ne plimbăm. Ne-am îndreptat spre o mănăstire. Acolo am cunoscut o monahie în vârstă. În discuție am simțit că pot avea încredere în ea și, fiind singuri, i-am mărturisit deschis tristețea mea că viața pentru mine nu are nici un sens, mă simt nefericit, cu toate că am de toate la ce pot visa oamenii, că nimic pământesc nu mă mulțumește. Monahia m-a sfătuit să merg la mormântul Arhiepiscopului Serafim, să mă rog lui ca unei persoane vii și el mă va ajuta să-mi rezolv suferințele interioare. Am îndeplinit imediat sfatul monahiei și am mers la mormântul Vlădicăi Serafim. Acolo, cu lacrimi m-am rugat lui, ca unui viu, să-mi ajute să înțeleg sensul vieții. Deodată, în fața mea a apărut în realitate o cruce, iar în sufletul meu s-a revărsat o putere neobișnuită, pace și un fel de bucurie necunoscută. Mi s-au deschis ochii duhovnicești și mi-a devenit deodată clar sensul existenței întregi. Cui să-i mulțumesc pentru toate acestea? Cine din savanți sau scriitori mi-au dat o astfel de bucurie și înțelegere, palpabile? Am găsit ceea ce căutam și am dobândit un nou povățuitor ceresc care mi-a dat mai multă minte și înțelepciune decât toți înțelepții lumești. Atunci, mi se potriveau cuvintele apostolești: *Căci erați ca niște oi rătăcite, dar v-ați întors acum la Păstorul și la Păzitorul sufletelor voastre* (I Petru 2, 25). De atunci am simțit nevoia să vizitez mormântul Vlădicăi Serafim cu orice ocazie și bucuria mea în

urma acestor vizite era incomparabilă cu orice bucurie pământească. În scurt timp mi-am dat seama că am uitat de cărțile mele științifice, iar eu visez să ajung monah...

După întâmplarea din viața mea, sus povestită, am continuat să trăiesc în lume, dar cu un sentiment trist, ca izgonit din Rai. Odată, după rugăciune la mormântul Vlădicăi „al meu”, în sufletul meu a apărut dorința să-l cunosc pe cel mai credincios ucenic al său, arhimandritul P., care locuia în mănăstirea de maici înființată de Vlădica. M-am îndreptat într-acolo. La intersecția străzii „Alabin” cu bulevardul „Vitoșa”, la culoarea verde, am traversat împreună cu alți pietoni. Pe neașteptate culoarea verde s-a schimbat în roșu. În jurul meu nu se mai afla nimeni. În dreapta șuvoiul de automobile și tramvaiul. Înțelegând situația, am început să strig: „Vlădică, ajută-mi!” M-am aruncat înainte. S-a auzit scârțâitul frânelor... M-am trezit întins la pământ. Lângă mine roțile tramvaiului, iar lângă cap și mâinile întinse un automobil. Geanta era la distanță într-o parte. Slavă Domnului, printr-o minune am rămas viu! Numai că simt durerea. Genunchii sunt zgârâiați, în palme se prelinge sângele. Dar la spital nu am mai mers, pentru că rana mea sufletească era mult mai dureroasă. Îmi amintesc adesea de această întâmplare și mă întreb: dacă nu mă adresam Vlădicăi, mai rămâneam în viață? Nu cred...

Am primit binecuvântare să intru la Academia Teologică. Nu vroiam să ajung student, dar, neîndrăznind să fac voia mea, am hotărât să merg la mormântul Vlădicăi și l-am rugat să-mi ajute și să-L roage pe Domnul ca să-și

arate voia Lui. Am început să-mi adun dosarul. O piedică serioasă s-a descoperit a fi faptul că atestatul de studii medii a fost distrus. Am mers la școala unde am învățat înainte, să fac rost de un duplicat. Tocmai atunci se completau atestatele pentru proaspeții absolvenți ai gimnaziului. Spre fericirea mea, „întâmplător” s-a aflat un formular în plus. Mai mult, directorul adjunct, în mod neașteptat a fost de acord să se completeze acest formular pentru mine. În timp ce completa actul, funcționara m-a întrebat: „Înțelegeți că acest atestat este pentru dumneavoastră o adevărată minune? În asemenea cazuri trimitem datele la miliție, unde timp de un an se anchetează cazul și se caută documentul. Apoi, într-un ziar oficial se declară nulitatea atestatului. Plățiți o amendă mare și depuneți o cerere la Ministerul Învățământului și după admiterea cererii vi se poate elibera duplicatul. Dumneavoastră, însă, astăzi veți primi un exemplar original.” Această minune cu rugăciunile Vlădicăi Serafim mi-a arătat voia lui Dumnezeu și mi-a alungat nedorința de a fi student.

Citind despre nevoințele bineplăcuților lui Dumnezeu, mi-a apărut o dorință mare să urmez cele citite. Astfel încât dormeam pe un pat comod și moale, am început să caut scânduri, să-mi fac un pat de lemn, dar nu puteam să le găsesc. Cu această problemă, ca întotdeauna, m-am adresat Vlădicăi Serafim și l-am rugat să-mi ajute. În curând colegul meu a intrat în cameră spunând: „Am lăsat în curte niște scânduri, pe care, dacă ai nevoie, ia-le, altfel le arunc.” Am alergat ca o săgeată. A apărut o altă grijă: nu aveam fierăstrău ca să le tai la dimensiunea potrivită. Dar când le-am aranjat am constatat că „tâmplarul nevăzut” le-

a tăiat exact cât trebuia, iar eu cu lacrimi în ochi i-am mulțumit de bucurie.

Fiind student la Academia Teologică, am trecut printr-o ispită serioasă. Mi se puneau tot felul de piedici să nu mă lase să învăț. Pe neașteptate am primit un anunț de mobilizare militară. Dirigintele anului nostru mi-a explicat între patru ochi că aceasta se face intenționat ca să mă îndepărteze forțat din Academie. Ca de obicei, cu amărăciune am alergat la mormântul Arhiepiscopului Serafim și mi-am vărsat înaintea lui durerea. După aceea m-am dus la Centrul militar teritorial și am prezentat citația. Nu știu de ce am fost întâmpinat cu cuvinte ciudate: „A, dumneavoastră sunteți?... Este chiar acela?!” Funcționarii au început să se agite vizibil în legătură cu apariția și actele mele. Nu am auzit discuția lor. Văzând gratiile de fier ce mă înconjurau, am simțit pe frunte picături reci de transpirație. A trecut ceva timp. Deodată se deschide pe neașteptate un ghișeu și o mână cu o amabilitate insistentă îmi întinde... o cutie deschisă de bomboane. Apoi, înapoiindu-mi actele cu multe scuze pentru deranj, mi-au declarat că am fost chemat doar pentru o adeverință și luându-și rămas bun nemilitărește, mi-au spus amabil: „La revedere!” Și așa am plecat. Din cauza emoțiilor am ieșit fără nici o putere. Ce s-a întâmplat acolo înăuntru, în spatele ușii și cum se explica schimbarea atitudinii nu-mi este cunoscut până acum. Îmi este clar un singur lucru, că de mobilizarea militară m-au salvat rugăciunile starețului meu iubit.

Munca încordată la mânăstire nu mi-a permis să mă pregătesc pentru examenul la Tâlcuirea Sfintei Scripturi a Vechiului Testament. Dar totuși am primit binecuvântare să mă prezint și m-am dus plin de frică, că mă voi trăda nu numai pe mine, dar și pe frații și părinții mei duhovnicești. Numai Dumnezeu și Vlădica Serafim știau despre necazul meu și îi rugam să facă o minune, fiind conștient că ea nu este posibilă din cauza nevredniciei mele. Colegii mi-au spus că la conspect se mai adaugă una dintre întrebările suplimentare, despre care auzeam prima dată. Cineva mi-a dat răspunsurile acestor întrebări suplimentare și am început să citesc prima pagină. Abia întorcând-o, a ieșit profesorul. În fața cabinetului eram singur. Nu prea vroiam să intru, dar altă ieșire nu aveam. Am tras un bilet și spre bucuria mea, a doua întrebare era chiar aceea pe care tocmai am apucat să o citesc. Mi-au dat Biblia în limba ebraică de unde trebuia să citesc textul. Eu știam doar câteva litere ebraice... Așteptam dezlegarea neplăcută, dar inevitabilă. Au intrat încă doi profesori la această disciplină. Și iată că a venit rândul meu, trebuia să citesc în limba ebraică. Mi-au spus să nu mă jenez. În asemenea situații fără ieșire numai Vlădica îmi ajuta și am început iar să mă rog lui. În conștiința mea a început deodată să se contureze un cuvânt necunoscut mie și l-am pronunțat în șoaptă. Profesorul a dat afirmativ din cap. După primul cuvânt a apărut al doilea, al treilea și așa textul întreg. Chiar mi s-a reproșat de ce mă jenez fără motiv dacă cunosc atât de bine textul. După aceasta, ca într-un film, pluteau în memoria mea explicațiile profesorului din timpul cursului și am început să le reproduc, în speranța că se referă la textul citit. S-a dovedit a fi într-adevăr așa. Profesorul a fost foarte mulțumit că am reprodus atât de exact explicațiile lui. La întrebarea a doua am povestit ce am citit pe hol și am fost oprit în momentul în care cunoștințele mele s-au epuizat.

După o muncă lungă și grea sub ploaie, la începutul Postului Nașterii am simțit dureri tăioase în regiunea burții. Medicii locali, superficiali, m-au liniștit spunând că e o răceală și mi-au reproșat că mă ocup prea mult de sănătatea mea. Dar organismul meu a refuzat să mai primească hrană și starea mea se înrăutățea. Am fost nevoit să chem salvarea. Consultându-mă, îngrijorați de starea mea, au hotărât să mă opereze imediat. Mi-am dat seama că mă aflu între viață și moarte și am început să mă rog stăruitor iubitului meu Arhiepiscop Serafim, lăsându-mă cu totul în mâinile lui. Când mi-am revenit după anestezie, am înțeles că burta îmi este tăiată, iar în rana necusută sunt puse două drene. Aceasta m-a convins încă o dată de pericolozitatea situației în care mă aflu. Din cauza slăbiciunii nici nu puteam ridica mâinile. În timpul efectuării vizitei la bolnavi, prin saloane, medicii s-au uitat la unghiile degetelor de la mâini și picioare - căutau primele simptome de moarte. Dar cu rugăciunile Vlădicăi Serafim am început să-mi recapăt puterile. Odată, în timpul vizitei, medicul mi-a spus: „Ai trecut peste linia morții. Fără dubii ești un om al lui Dumnezeu. Cu tine s-a făcut o minune pentru că nici unul dintre medici nu credea că vei rămâne în viață.” Chirurgul, care m-a operat, a dorit să discute cu mine, când mă voi simți mai bine. M-a rugat să-i povestesc tot ce știu despre Sfântul Serafim. Am găsit pentru el cartea despre Sfântul Serafim de Sarov și i-am dat-o. Doctorul mi-a întors-o, spunând, că m-a întrebat despre Arhiepiscopul Serafim, care nu este canonizat. A adăugat că familia lui îl consideră pe Vlădica Serafim sfânt și făcător de minuni, adesea vizitând cripta lui.

În acest timp, alături de mine, în spital stătea un grav bolnav de hemoragie la esofag. De câteva ori i s-a făcut perfuzie, dar hemoragia nu se oprea. Medicul, care-l trata (atunci încă ateu), se lupta cu abnegație pentru viața bolnavului și nu pleca de lângă patul lui. Dăruirea doctorului ateu era înduioșătoare. Era o îndeplinire adevărată a poruncilor evanghelice și ea n-a rămas fără răsplată de sus. Fiind neputincios, nu puteam să-l ajut cu nimic, ci doar ceream sincer Domnului și Vlădicăi Serafim să-i miluiască și pe doctor și pe bolnav. După miezul nopții, medicul, pierzând orice speranță, a spus: „Dacă Dumnezeu există, numai El poate să-l ajute”. Eu am răspuns: „Doctore, fiți sigur, Dumnezeu există și El îl va ajuta.” Nu știu de ce, dar credeam cu tărie că Vlădica Serafim nu-l va lăsa și pe el fără ajutor. Medicul a ieșit, dar s-a întors curând. Am observat că apropiindu-se de patul bolnavului, el a încetinit pașii, apoi s-a oprit nedumerit. Bolnavul stătea liniștit. Hemoragia s-a oprit. Această minune l-a făcut pe medic să creadă cu înflăcărare în Dumnezeu.

Mănăstirea în care trăiesc avea nevoie de o camionetă. M-am adresat conducerii eparhiale. Acolo mi-au primit cererea, dar mi-au spus că aproape nu sunt speranțe, căci ei înșiși s-au adresat cu aceeași rugămintă Ministerului Transporturilor atât pentru ei, cât și pentru alte mănăstiri mari, dar cererile rămăneau nesatisfăcute. Nu puteam face nimic altceva decât să mă îndrept la mormântul Vlădicăi Serafim, rugându-l să aranjeze totul după voia lui Dumnezeu. Au trecut câteva luni. Mă obișnuisem cu gândul că cererea mea este uitată și aruncată, cum se întâmplă

adesea. Nu aveam pe nimeni care să se apuce să mijlocească pentru noi, decât numai singur Vlădica Serafim. Deodată, primim o telegramă urgentă, chemându-ne să primim mașina cerută. După aceea cei din conducerea eparhială mă rugau să intervin prin „legătura mea”, făcându-le și lor rost de o astfel de camionetă. Nici n-am încercat să le explic nimic, știind că nu mă vor crede, dacă le voi spune cine este „legătura mea”.

Până acum am senzația că acest dar l-am primit din cer.

Într-o sâmbătă trebuia să plec în provincie. Toate stațiile de autobuz erau arhipline. Era o ploaie torențială și eram trist că nu am putut ajunge la autobuze, căci oameni mai puternici mă împingeau și eu rămâneam în urmă. Atunci am început să mă rog sânguincios Arhiepiscopului Serafim și ucenicului lui, Arhimandritul Panteleimon, cerându-le ajutor de sus. Cum m-am rugat, în fața mea, parcă pentru mine, s-a oprit un autobuz luxos și complet gol. Am urcat și am călătorit singur și gratuit!

Aveam de făcut o călătorie lungă și de neamănat cu trenul. Erau ultimele minute, deja întârziam. Când am urcat în autobuz, am observat că mi-am pierdut mătăniile. Doamne, iartă-mă! Vlădica Serafim, ajută-mă! Am hotărât, totuși, să nu plec fără mătăniile și am coborât din autobuz. Le-am găsit acolo, unde bănuiam. Dar înțelegeam că nu mai putea avea loc călătoria care pentru mine era neapărată. Iarăși m-am adresat Vlădicăi. În acest timp a tras alt autobuz. Fără să-mi dau seama, am urcat și m-a dus până la

gară. În gară am văzut că trenul staționa. Cineva a strigat că trenul mă așteaptă pe mine. Am urcat fără bilet și trenul a pornit imediat. Am mers urgent să caut controlorul să plătesc amenda, iar controlorul m-a întâmpinat amabil, m-a liniștit și m-a dus într-un compartiment comod fără să-mi ia bani.

Minunate sunt lucrurile Tale Doamne !

(Veridicitatea celor sus amintite o confirm cu conștiința mea monahală).

**PROSLĂVIREA
SFÂNTULUI IERARH
SERAFIM (SOBOLEV)
FĂCĂTORUL DE MINUNI
DIN SOFIA**

**SCRISOAREA PREACUVIOȘIEI SALE EGUMENA
SERAFIMA ȘI A SOBORULUI MĂNĂSTIRII DE MAICI
ACOPERĂMÂNTUL MAICII DOMNULUI, REFERITOR LA
PROSLĂVIREA BISERICESCĂ LOCALĂ A
ARHIEPISCOPULUI SERAFIM (SOBOLEV).**

**Preasfinției Sale Fotie, episcop de Triadița,
Întâistătătorul Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din
Bulgaria**

30. XI/13.XII.2001
Pomenirea sf. ap. Andrei cel Întâi Chemat
Sofia, Kneajevo

Preasfinția Voastră,

În ajunul cinstirii aniversării a 120 de ani de la nașterea părintelui nostru duhovnicesc și întemeietorul sfintei noastre mănăstiri, pururea pomenitul arhiepiscop Serafim (Sobolev), Vi se adresează soborul mănăstirii de maici Acoperământul Maicii Domnului din Kneajevo.

Conducându-ne după porunca conștiinței noastre și sentimentul datoriei fiești, conștientizând pe deplin nevrednicia personală, noi Vă rugăm cu cinste să binecuvântați si să săvârșiți multdorita proslăvire a avvei al nostru, arhiepiscopul Serafim (Sobolev), minunatul slujitor al lui

Dumnezeu, rugător smerit și înaintevăzător, apărător neclătinat al sfintei Ortodoxii. Noi credem, că pentru proslăvirea lui locală, sunt îndeplinite toate condițiile bisericești: credință ortodoxă ireproșabilă, viață sfântă conformă virtuților evanghelice, proslăvirea de Dumnezeu prin facerea de minuni, cinstire nesfârșită din partea poporului.

Viața și învățăturile arhiepiscopului Serafim nu pot fi separate de existența sfintei noastre mănăstiri. Noi credem că înființarea, întărirea și creșterea ei în anii regimului ateu totalitar au fost o adevărată minune a Vlădicăi Serafim. Apărarea rugăciunilor lui s-a manifestat deosebit de viu, când, cu 33 de ani în urmă noi nu am primit introducerea noului calendar pentru slujbe în Biserica Bulgară locală. Această înnoire bisericească a fost un act crucial, săvârșit din motive ecumenice declarate oficial și de asemenea a fost și o nouă lovitură asupra unității liturgice a bisericilor ortodoxe locale, ruptă încă din anii 20 al secolului trecut. Iar noi știm cu toții, că una din cele mai importante învățături ale arhiepiscopului Serafim lăsată fiilor duhovnicești a fost să nu aibă nimic comun cu erezia ereziilor, ecumenismul.

În istoria bisericii proslăvirea locală a fost o practică obișnuită și avea loc cu binecuvântarea arhierelui eparhial în cadrul eparhiei lui, mai ales în cazurile, când era vorba de proslăvirea bisericească a unui om sfânt, nevoitor sau întemeietor de mănăstire, aflată în această eparhie. Ca întâistătător al Bisericii Ortodoxe de Stil Vechi din Bulgaria în puterea Preasfinției Voastre este a hotărî și săvârși proslăvirea locală a păstorului lui Hristos, plin de dragoste și autojertfire, arhiepiscopul Serafim, luminător nestins al Ortodoxiei.

Proslăvirea bisericească a Vlădicăi Serafim va fi mărturie și întărire a proslăvirii, cu care Dumnezeu Însăși îl proslăvește pe slujitorul Său credincios de o jumătate de secol de la sfârșitul lui. Noi credem, că ea va fi și exprimarea pregătirii noastre să urmăm învățăturilor lui duhovnicești și să păstrăm cu sfințenie adevărurile credinței ortodoxe, lăsate nouă de sfinții și purtătorii de Dumnezeu părinți.

Prin proslăvirea bisericească a pururea pomenitului arhiepiscop Serafim (Sobolev) va fi adusă laudă și mulțumire lui Dumnezeu în Treime Unit și întru sfinții Săi proslăvit.

Cu supunere și nădejde așteptăm hotărârea arhipăstorală a Preasfinției Voastre .

Vă sărutăm dreapta și vă cerem sfintele Voastre rugăciuni.

**Ale Preasfinției Voastre nevrednice fiice în Domnul:
Egumena Serafima cu surorile.**

**RĂSPUNSUL PREASFINȚIEI SALE FOTIE, EPISCOP DE
TRIADIȚA.**

**Preacuvioșiei sale egumena Serafima
și soborului mănăstirii de maici
Acoperământul Maicii Domnului, Kneajevo, Sofia**

25.XII.2001/7.I.2002

Nașterea după trup a Domnului,
Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos

**Preacuvioșia voastră, cinstite surori,
Mila lui Dumnezeu să fie cu voi!**

În răspuns la scrisoarea voastră din 30.XI/13.XII.2001, cu bucurie vă anunțăm, că prin hotărâre și binecuvântare arhierescă, proslăvirea bisericească locală a pururea pomenitului nostru părinte, arhiepiscopul Serafim (Sobolev) va fi săvârșită în catedrala episcopală Adormirea Maicii Domnului din Sofia la 12/25 și 13/26 februarie a acestui an.

Programul slujbelor rânduite pentru aceste două zile va fi comunicat la timp.

Cerându-vă sfintele voastre rugăciuni, rămân în dragostea lui Hristos smeritul vostru rugător:

† Fotie, episcop de Triadița

CUPRINS

Prefață	7
---------------	---

I. CUVINTE ȘI POVESTIRI DESPRE VIAȚA ARHIEPISCOPULUI SERAFIM

Cuvânt de amintire al arhimandritului Panteleimon (Starițkii) la un an după moartea arhiepiscopului Serafim (Sobolev)	13
Cuvânt la prohodul Inalt Preasfințitului arhiepiscop Serafim ținut la 16.02/1.03.1950 în biserica rusă Sfântul Nicolae, făcătorul de minuni, de către arhimandritul Panteleimon (Starițki)	33
Cuvânt la prohodul Inalt Preasfințitului arhiepiscop Serafim ținut la 16.02/1.03.1950 în biserica rusă Sfântul Nicolae, făcătorul de minuni, de către arhimandritul Panteleimon (Starițki)	37
Chipul duhovnicesc și sfaturile părintești ale pururea pomenitului arhiepiscop Serafim	43

II. ÎNVĂȚĂTURI DESPRE HARUL SFÂNTULUI DUH ÎN LUCRĂRILE ARHIEPISCOPULUI SERAFIM

Învățături despre Harul Sfântului Duh în lucrările arhiepiscopului Serafim	55
---	----

III. ÎNVĂȚĂTURILE ARHIEPISCOPULUI SERAFIM

Cuvântul, ținut de arhimandritul Serafim (Sobolev), rectorul seminarului din Simferopol, la numirea lui ca episcop de Liubensk	81
Trebuie oare ca Biserica Ortodoxă Rusă să participe la mișcarea ecumenică?	86
Despre stilul nou și stilul vechi	113
Despre blândețe și smerenie	130

IV. MINUNILE ARHIEPISCOPULUI SERAFIM DUPĂ MOARTE

Minunile arhiepiscopului Serafim după moarte	141
--	-----

V. PROSLĂVIREA SFÂNTULUI IERARH SERAFIM (SOBOLEV) FĂCĂTORUL DE MINUNI DIN SOFIA

Scrisoarea Preacuvioșiei Sale egumena Serafima și a soborului mănăstirii de maici Acoperământul Maicii Domnului, referitor la proslăvirea bisericască locală a arhiepiscopului Serafim (Sobolev)	185
Răspunsul Preasfinției Sale Fotie, episcop de Triadița ..	188
Cuprins	189

APĂRĂTORII ORTODOXIEI
SERAFIM (SOBOLEV),
GLICERIE MĂRTURISITORUL ȘI
SFINȚII IERARHI IOAN MAXIMOVICI

**Viața, minunile și învățăturile sfântului ierarh
Serafim (Sobolev) - 192 p.**

FORMAT 16/61X86, CD nr. 8

ISBN 973-86321-0-2

Tradusă din limba rusă, teoredactată și tipărită în:

Mănăstirea Adormirea Maicii Domnului

Str. Televiziunii, Nr. 13, Sector 6

București - 2003